

provincie limburg

Voorjaarsrapportage 2026

Maastricht, mei '26

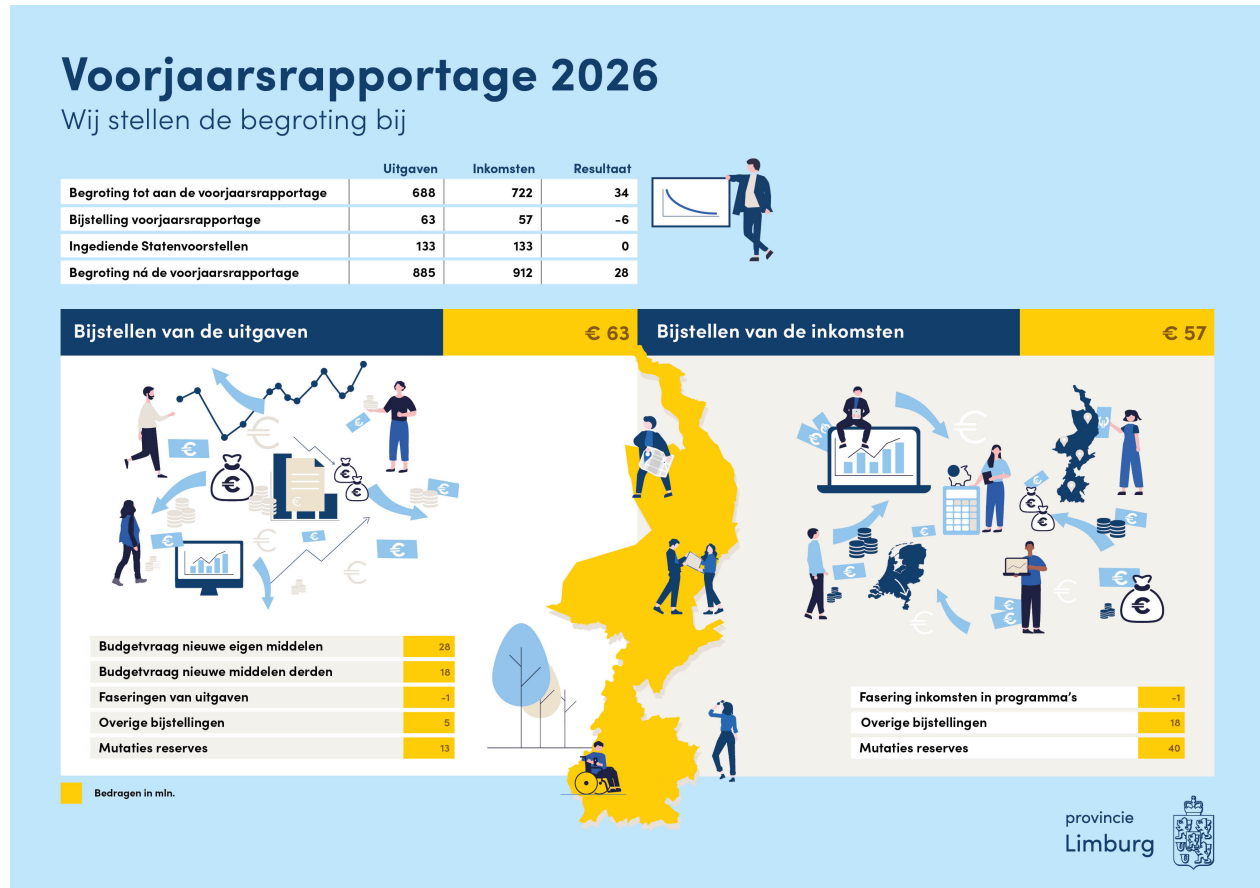
Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Voorjaarsrapportage 2026	5
Voorjaarsrapportage in één oogopslag	5
Inleiding	5
Leeswijzer	8
Financieel kader	9
De begroting 2026 in uitvoering	25
1. Perspectief voor het landelijk gebied	27
2. Samen leven en bestaanszekerheid	38
3. Werken aan een toekomstbestendige economie	42
4. Nieuwe energie en leefmilieu	55
5. Leefbare steden en dorpen	63
6. Cultuur en erfgoed voor iedereen	70
7. Een bereikbaar en toegankelijk Limburg	76
8. Provincie midden in de samenleving	83
9. Financiën en overhead	92
Financiële begroting	94
Financieel voorstel	94
Lijst met afkortingen	108
Afkortingen	108

Voorjaarsrapportage 2026

Voorjaarsrapportage in één oogopslag

Voorjaarsrapportage in één oogopslag

Inleiding

Inleiding

Nieuwe opzet

De Voorjaarsrapportage 2026 markeert het begin van een vernieuwde aanpak binnen onze Planning & Control-cyclus. Naar aanleiding van de evaluatie in de controlecommissie en in overleg met GS is ervoor gekozen de voorjaarsnota te splitsen in een Voorjaarsrapportage 2026 en een Kaderbrief 2027. Alle informatie over de voortgang, ontwikkelingen én prioriteiten voor 2026 vindt u in de Voorjaarsrapportage, terwijl de Kaderbrief een vooruitzicht voor 2027 biedt. Hiermee geven we gehoor aan de behoefte van Provinciale Staten aan meer compacte en daarmee beter leesbare P&C-producten die Provinciale Staten beter in staat stellen hun kaderstellende en controlerende rol te vervullen. In de voorjaarsrapportage zijn geen indicatoren opgenomen. De meest actuele indicatoren vindt u in de P&C-beleidsmonitor 2026 in het digitale P&C portaal.

Voortgang 2026

De Provincie Limburg heeft in 2026 haar inzet onveranderd gericht op de pijlers van een sterke, toekomstbestendige samenleving. In het eerste kwartaal van 2026 verliep de uitvoering van de provinciale programma's over het algemeen volgens planning en ligt in lijn met de door Provinciale Staten vastgestelde beleidskaders 2024-2027. Binnen het landelijk gebied is onverminderd gewerkt aan natuurherstel, waterveiligheid, bodemkwaliteit en een effectieve stikstofaanpak. Hierbij vragen de realisatie van natuurontwikkelingsdoelen en de voortgang van stikstofmaatregelen nog steeds extra aandacht, mede door de complexiteit van de opgave en het ontbreken van volledige landelijke doorbraken.

Op sociaal terrein blijven bestaanszekerheid, gezondheid, versterking van de regionale samenwerking en het stimuleren van sport en beweging centrale thema's. Met gerichte instrumenten en samenwerking met partners is invulling gegeven aan gelijke kansen, leefbaarheid en maatschappelijke participatie in stad en dorp.

Ook in 2026 blijft Limburg economisch investeren in innovatiekracht, ondernemerschap en werkgelegenheid. Grote projecten, zoals Brightlands en de Einstein Telescope, zijn in het eerste kwartaal verder gebracht. Tegelijkertijd is onverminderd ingezet op de energietransitie, een gezond leefmilieu en een robuuste uitvoering op het vlak van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Op het gebied van wonen en leefbaarheid is gewerkt aan versnelling van woningbouw, ondersteuning van gemeenten en een zorgvuldige inrichting van de beschikbare ruimte, passend binnen de provinciale regierol.

De cultuur- en erfgoedsector staat nadrukkelijk op de agenda. Met structurele ondersteuning voor musea, evenementen, de Limburgse taal en de herbestemming van monumenten dragen we bij aan een herkenbaar cultuur- en erfgoedlandschap. Mobiliteit en bereikbaarheid blijven speerpunten, met aandacht voor het onderhoud van wegen en infrastructuur, betrouwbaar en toegankelijk openbaar vervoer, verkeersveiligheid en verduurzaming van vervoer en logistiek.

Limburg pakt haar rol in de brede samenwerking met regio's, gemeenten en buurlanden, benut Europese fondsen en versterkt democratie en bestuurskracht. Met deze integrale aanpak werkt de provincie samen met haar partners aan een sterke, leefbare, duurzame en veerkrachtige samenleving en economie.

Ontwikkelingen en prioriteiten

In het verdere verloop van 2026 staat Limburg voor aanzienlijke uitdagingen en kansen die voortvloeien uit een dynamische nationale en internationale context. De provincie krijgt te maken met extra taken op het gebied van natuur, water en bodem, mede als gevolg van de Europese Natuurherstelverordening en het aankomende Natuurpact. Terwijl tegelijkertijd nog onduidelijkheden bestaan over de benodigde financiële middelen. Limburg intensiveert haar gebiedsgerichte aanpak, met het Limburgs Offensief Stikstof (LOS) als centrale pijler, en blijft werken aan de verbetering van de waterkwaliteit via het Aanvalsplan Waterkwaliteit en eventueel aanvullende maatregelen, zoals een hogere grondwaterheffing.

Binnen het sociaal domein blijft de aandacht gericht op het verzilveren van de propositie 'Sociaal en veerkrachtig Limburg' en het duurzaam borgen van de Sociale Agenda. De gebiedsgerichte wijken- en dorpsaanpak krijgt concreet vorm, waarbij ingezette instrumenten continu worden geëvalueerd om meer integraal te kunnen werken, zoals blijkt uit de herbeoordeling van de Topsportevenementenregeling. Daarnaast onderneemt de provincie gerichte acties op het terrein van arbeidsmigratie, onder meer door te investeren in de versterking van regelgeving rond huisvesting.

De provinciale economische pijler wordt ondertussen stevig verankerd door gerichte inzet op strategische sectoren via LIOF en de verdere uitbouw van Limburgs innovatieve profiel, onder andere door Brightlands en door samenwerking met nationale en internationale kennispartners. De verduurzaming van Chemelot blijft essentieel voor de regionale toekomstbestendigheid. Ook in 2026 blijft de arbeidsmarkt prioriteit houden, met het Talent Charter 2035, investeringen in Leven Lang Ontwikkelen en extra aandacht voor duurzame, toekomstgerichte landbouw.

Op het gebied van energie en milieu worden stappen gezet met pilots voor verduurzaming van woningen via de Provinciale Energiediensten Maatschappij, maar ook hier vormt netcongestie een toenemend knelpunt voor zowel de energietransitie als de woningbouw. De provincie verscherpt haar beleid voor luchtkwaliteit, schenkt extra aandacht aan Zeer Zorgwekkende Stoffen en blijft investeren in de versterking van het VTH-stelsel, waarmee de toezicht- en handhavingscapaciteit verbetert.

De fysieke leefomgeving vraagt om heldere keuzes. Met de actualisatie van de Provinciale Omgevingsvisie (POVI) en de Omgevingsverordening wordt de basis gelegd voor provinciaal beleid in de komende jaren, met bijzondere aandacht voor energie, woningbouw en economie. Limburg pakt een stevigere rol ten aanzien van volkshuisvesting, hetgeen zichtbaar wordt in een nieuwe woningbouwprogrammering en het volkshuisvestingsprogramma, alsmede door investeringen in verstedelijkingsstrategieën en samenwerking met partners.

Cultuur, erfgoed en taal vormen vanzelfsprekend een integraal onderdeel van het beleid in 2026. De provincie geeft uitvoering aan het Limburgs Taalbeleid, realiseert ambities uit de meerjarige museumvisie en introduceert nieuwe, duurzame subsidiekaders voor culturele infrastructuur. Tegelijkertijd is er extra inzet op monumentenzorg, vooral waar reguliere subsidies tekortschieten, en wordt het cultuuraanbod vernieuwd, onder meer door het Groeiplan voor Noord- en Midden-Limburg.

Het mobiliteitsvraagstuk blijft onder druk staan door stijgende prijzen en inflatie, met gevolgen voor beheer, onderhoud en investeringsruimte. Specifieke projecten zoals de elektrificatie van de Maaslijn krijgen extra aandacht, terwijl ook de impact van netcongestie en hogere energiekosten op de laadinfrastructuur en het openbaar vervoer voelbaar is. In 2026 wordt toegewerkt naar de inrichting van een nieuwe regionale OV-concessie.

Tenslotte wordt het regionale en internationale profiel van Limburg nadrukkelijker uitgedragen. De provincie bouwt verder aan het Nationaal Programma Vitale Regio's, de uitvoering van vier Regio Deals en het versterken van de gemeentelijke uitvoeringskracht. Daarbij blijft Limburg actief zijn belangen behartigen richting Den Haag en Brussel, mede met het oog op de nieuwe Europese meerjarenbegroting. De vernieuwing van de democratische participatie en het vergroten van de maatschappelijke betrokkenheid zijn daarbij belangrijke speerpunten.

Deze ontwikkelingen laten zien dat Limburg ambitieus blijft investeren in duurzaamheid, leefbaarheid en economische kracht, met veel aandacht voor sociale samenhang, cultuur, bestuurlijke vernieuwing en partnerschap in zowel regionaal als (inter)nationaal verband.

Financieel perspectief

Met deze Voorjaarsrapportage 2026 schetsen wij het actuele financiële beeld. Het resultaat over 2026 bedraagt, na verwerking van alle voorstellen inclusief nog te behandelen Statenvoorstellen, € 27,84 mln. Zowel de begroting als de meerjarenraming zijn structureel sluitend, en de vermogenspositie blijft solide. Het risicoprofiel is, vergeleken met 2025, nagenoeg ongewijzigd. Grootste onzekerheid blijft de herijking van het provinciefonds; dit proces is nog niet afgerond. Zodra nadere informatie beschikbaar komt, worden Provinciale Staten hierover direct geïnformeerd. De provincie blijft inzetten op een realistische

begroting, strakke monitoring en tijdige bijsturing waar nodig, om ambities en financiële continuïteit in balans te houden.

Leeswijzer

Leeswijzer

Opzet Voorjaarsrapportage

Deze voorjaarsrapportage begint met het financieel kader waarin we nieuwe financiële besluiten en eventuele resultaat-effecten toelichten. Daarna volgen de programma hoofdstukken. Hierin wordt de voortgang van het programma ten opzichte van de afspraken gemaakt in de programmabegroting 2026 beschreven. Ook lichten we de ontwikkelingen en inhoudelijke prioriteiten voor de rest van het lopende begrotingsjaar toe. Vervolgens worden de afwijkingen ten opzichte van de begroting 2026 en de financiële consequenties daarvan beschreven.

De voorliggende Voorjaarsrapportage bevat financiële voorstellen die verder invulling geven aan de uitvoering van de beleidskaders en verwerkt worden in de lopende begroting 2026, en in sommige gevallen ook in de begroting 2027 en verder. Uw Staten wordt gevraagd over deze voorstellen een besluit te nemen in het kader van uw budgetrecht.

Voor het integrale financiële beeld kunt u terecht in het Financieel voorstel. Als laatste is de afkortingenlijst toegevoegd.

Uitleg financiële consequenties opgenomen in de programma hoofdstukken

In de voorjaarsrapportage wordt in ieder programma per product de voortgang, afwijkingen en financiële consequenties beschreven. De financiële consequenties worden met behulp van verschillende kopjes toegelicht. Deze toelichting komt overeen met de inhoud van de financiële tabellen onder de betreffende toelichting. Hieronder volgt een uitleg van wat deze kopjes precies betekenen:

Nieuwe eigen middelen

Hiermee wordt geduid op een stijging van de lasten ten opzichte van wat eerder in de begroting is vastgesteld. Deze worden verder uitgesplitst in:

Bestaand beleid: Dit betreft de uitvoering van activiteiten binnen de beleidskaders waarmee PS reeds hebben ingestemd. Voor de uitvoering worden middelen gevraagd uit de programmareserve of het begrotingsresultaat.

Intensivering: Dit zijn middelen voor de uitbreiding van activiteiten van bestaand beleid of voor nieuw beleid. Hierover hebben PS nog geen besluit genomen.

Nieuwe middelen derden

Hiermee wordt geduid op een stijging van de lasten ten opzichte van wat eerder in de begroting is vastgesteld. Deze middelen worden gedekt door bijdragen van externe partijen. Denk hierbij aan specifieke uitkeringen van het Rijk (SPUK), EU-middelen of bijdragen van samenwerkingspartners.

Fasering

Hierbij gaat het om het verschuiven van eerder toegekende budgetten in de tijd. Middelen kunnen naar latere jaren worden doorgeschoven of juist in 2026 worden opgenomen. Dit afhankelijk van de voortgang van projecten.

Overige bijstellingen

Dit betreft overige aanpassingen, zoals overboekingen tussen verschillende producten of programma's (budgetneutraal) of het indexeren en bijstellen van al bestaande (structurele) budgetten (ten laste van het begrotingsresultaat).

Herberekening kapitaallasten

Indien nodig worden financiële activa opnieuw gewaardeerd. De financiële gevolgen hiervan worden onder dit kopje toegelicht.

Verbonden partijen

Hier gaat het meestal om mutaties die geen direct effect hebben op de lasten. Dit betreft toevoegingen of onttrekkingen aan de risicoreserve SIS.

Financieel kader

Inleiding

In deze paragraaf komt onze financiële positie aan de orde en geven we aan hoe we de sturing hierop verder willen verbeteren.

Aandacht voor sturen op de uitvoering

Nu het laatste jaar van deze Statenperiode is ingegaan, is het cruciaal om scherp te blijven sturen op het behalen van onze doelstellingen. De ingezette organisatieontwikkeling, waarin eigenaarschap voor uitvoering en actief sturen een belangrijke rol spelen, blijft hierbij een belangrijke pijler.

In dit laatste jaar richten we ons nadrukkelijk op het afronden van de belangrijkste ambities en het tijdig signaleren van knelpunten. Hierbij blijft het beperken van onderbesteding een aandachtspunt: niet-besteed budget wordt gericht ingezet waar versnelling mogelijk is of waar resultaten verder geoptimaliseerd kunnen worden.

Met deze gerichte sturing zorgen we ervoor dat de doelen van deze Statenperiode zo veel mogelijk binnen de gestelde planning en middelen worden gerealiseerd. Tegelijkertijd leggen we een stevige basis voor een zorgvuldige overdracht naar een nieuw bestuursakkoord in de volgende periode.

Effecten van deze Voorjaarsrapportage op de begroting en resultaat

Begrotingsresultaat 2026 e.v.

De Voorjaarsrapportage geeft inzicht in de effecten van beleidsmatige en financiële bijstellingen op de provinciale begroting. In onderstaande tabel is het begrotingsresultaat weergegeven zoals dat vóór de Voorjaarsrapportage gold en het resultaat ná verwerking van de mutaties uit deze rapportage.

Bij het samenstellen van het begrotingsresultaat tot aan de Voorjaarsrapportage is uitgegaan van de primitieve begroting, aangevuld met de financiële consequenties van de in de afgelopen periode door Provinciale Staten vastgestelde voorstellen. Het betreft de volgende statenvoorstellen:

- PS 7-11-2025 Gewijzigde Statenvoorstel Programmabegroting inzake Septembercirculaire (BW1-2026)

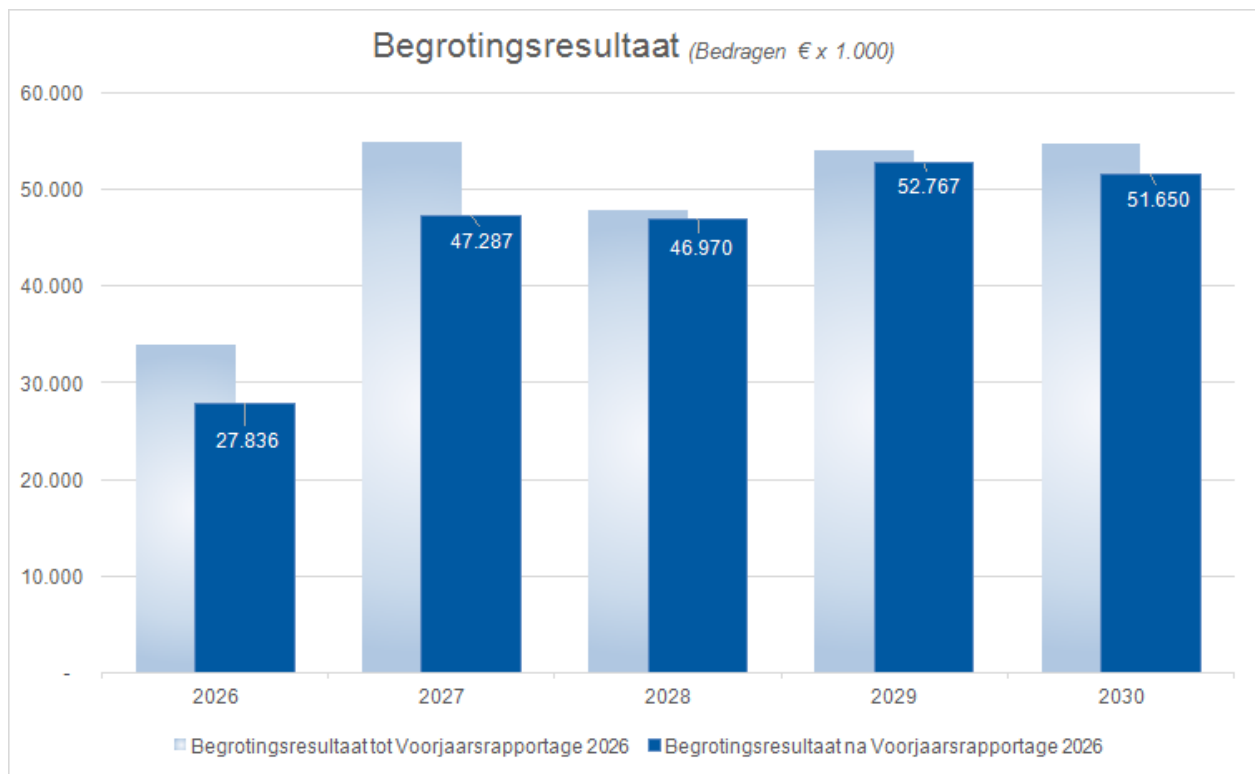
- PS 12-12-2025 Statenvoorstel inzake overhevelen middelen uit de PR 'Regio Deal (5e en 6e tranche)' (BW2-2026)
- PS 6-2-2026 Statenvoorstel Leefbaarheidsaanpak lijn 3 (BW3-2026)
- PS 6-2-2026 Statenvoorstel Meerjarige museumvisie voor de drie Limburgse provinciale musea (BW4-2026)
- PS 20-3-2026 Statenvoorstel inzake Regiodeal Midden-Limburg (BW7-2026)
- PS 8-5-2026 Statenvoorstel inzake Einstein Telescope Low Frequency Center (ET-LFC) (BW8-2026) >> arcering i.v.m. PS besluit op 8 mei a.s.

Daarnaast zijn er Statenvoorstellen ingediend, welke op het moment van publicatie nog niet zijn vastgesteld. Het betreft:

- PS 19-6-2026 Jaarstukken 2025 (BW5-2026)
- PS 19-6-2026 Statenvoorstel Verduurzaming Chemelot Multimodale Corridor Haven Stein (BW9-2026)
- PS 6-2026 Statenvoorstel Propositie euregionale kennis, onderwijs en arbeidsmarkt (BW10-2026)
- PS 19-6-2026 Statenvoorstel Uitvoerings- en Bestedingenkader Verstedelijkingsbudget Limburg Centraal (BW11-2026)

Met deze Statenvoorstellen is gedurende het jaar, vooruitlopend op de Voorjaarsrapportage, reeds rekening gehouden bij de bepaling van het actuele begrotingsresultaat. In de grafiek hieronder wordt inzichtelijk gemaakt wat het saldo is vóór en ná de verwerking van de mutaties in deze Voorjaarsrapportage. Alle financiële wijzigingen met betrekking tot deze Voorjaarsrapportage 2026 zijn verzameld in de 6e begrotingswijziging 2026.

Na verrekening van zowel mee- als tegenvallers daalt het financieel resultaat door de aanpassingen in de Voorjaarsrapportage 2026 met € 5,92 mln. tot een begrotingsresultaat 2026 van € 27,84 mln. (begrotingsresultaat vóór Voorjaarsrapportage € 33,89 mln.). Verderop in dit financieel kader is een tabel opgenomen waarin deze daling financieel inzichtelijk is gemaakt.

Ondanks het voordelige begrotingsresultaat blijven we aandacht houden voor onze vermogenspositie en het structureel evenwicht. Herijking van het Provinciefonds blijft het belangrijkste financiële risico.

Begrotingsomvang 2026

Met deze Voorjaarsrapportage nemen uw Staten het besluit tot wijziging van de Programmabegroting 2026. Uit de Voorjaarsrapportage blijkt dat de totale omvang van de begroting toeneemt van € 688,07 mln. naar € 884,54 mln. Een stijging van € 196,47 mln. Hiervan heeft € 63,17 mln. betrekking op de Voorjaarsrapportage 2026. De overige stijging wordt veroorzaakt door het Statenvoorstel Jaarstukken 2025 en het Statenvoorstel Uitvoerings- en Bestedingskader Verstedelijkingsbudget Limburg Centraal.

De stijging in de Voorjaarsrapportage 2026 wordt met name veroorzaakt door de verhoging van de lasten voor een totaal van € 50,29 mln. Daarbij zijn de grootste mutaties de stijging van de lasten in het kader van de Regiodeals Midden-Limburg met € 15,67 mln., (€ 4,93 mln. vanuit Programmareserve en € 10,73 mln. vanuit SPUK, en Waterveiligheid en Ruimte Limburg (WRL) met € 7,22 mln. (vanuit SPUK-middelen). Daarnaast is conform PS-besluit van 7 november 2025 PEM met € 8,3 mln. uit de programmareserve toegevoegd aan de begroting. Ook heeft er een begrote afwaardering plaatsgevonden van € 6,68 mln. voor HBLM conform het [Statenbesluit 'Uitwerking transitie Maastricht Aachen Airport' van 16 december 2022](#). Een groot deel van deze lasten wordt (deels) gedekt door de inzet van programmareserves en bijvoorbeeld ook door een vrijval vanuit de risicoreserve Sturing in Samenwerking. Hierdoor stijgt de aanwending van de reserves met een totaal van € 40,19 mln.

Bij elk programma is een nadere toelichting van de financiële mutaties opgenomen. Alle mutaties zijn verzameld in het voorstel tot 6e wijziging van de begroting 2026. Dit is opgenomen in de Financiële begroting.

Daarnaast vragen we Provinciale Staten in te stemmen met de neerwaarts bijgestelde investeringsplanning ad € 12,65 mln. De grootste mutatie betreft een neerwaartse bijstelling van € 13,00 mln. inzake project N270 Via Venray fase 1. Daartegenover wordt € 0,26 mln. beschikbaar gesteld voor het plaatsen van zonnepanelen en € 0,08 mln. voor de aanschaf van laptops.

Financieel perspectief

De begroting en meerjarenraming zijn, na verwerking van de voorstellen, structureel sluitend. De vermogenspositie is solide. Het risicoprofiel nagenoeg ongewijzigd. Daarmee is er ten opzichte van de Jaarstukken 2025 weinig veranderd. Dat geldt echter ook voor het belangrijkste risico voor onze financiële positie: de herijking provinciefonds. Dit proces is nog steeds niet afgerond.

Hoe is deze Voorjaarsrapportage 2026 opgebouwd?		Uitgaven	Inkomsten	Resultaat
Begroting 2026 tot aan de Voorjaarsrapportage 2026		688.067	721.961	33.894
Bijstelling van de begroting 2026:				
	Verhoging van de lasten	50.289		
	Verhoging van de baten		17.034	
Totaal mutaties lasten en baten		50.289	17.034	
	Toevoegingen reserves	12.878		
	Aanwending van reserves		40.193	
Totaal 6e begrotingswijziging 2026		63.167	57.227	
Resultaateffect				-5.940
Ingediende Statenvoorstellen (op moment van publicatie nog niet vastgesteld)				
<i>PS 19-6-2026 Statenvoorstel Jaarstukken 2025 (BW5-2026)</i>		132.304	132.185	-118
<i>PS 19-6-2026 Statenvoorstel Uitvoerings- en Bestedingenkader Verstedelijkingsbudget Limburg Centraal (BW11-2026)</i>		1.000	1.000	0
Begroting 2026 na wijzigingen		884.538	912.374	27.836

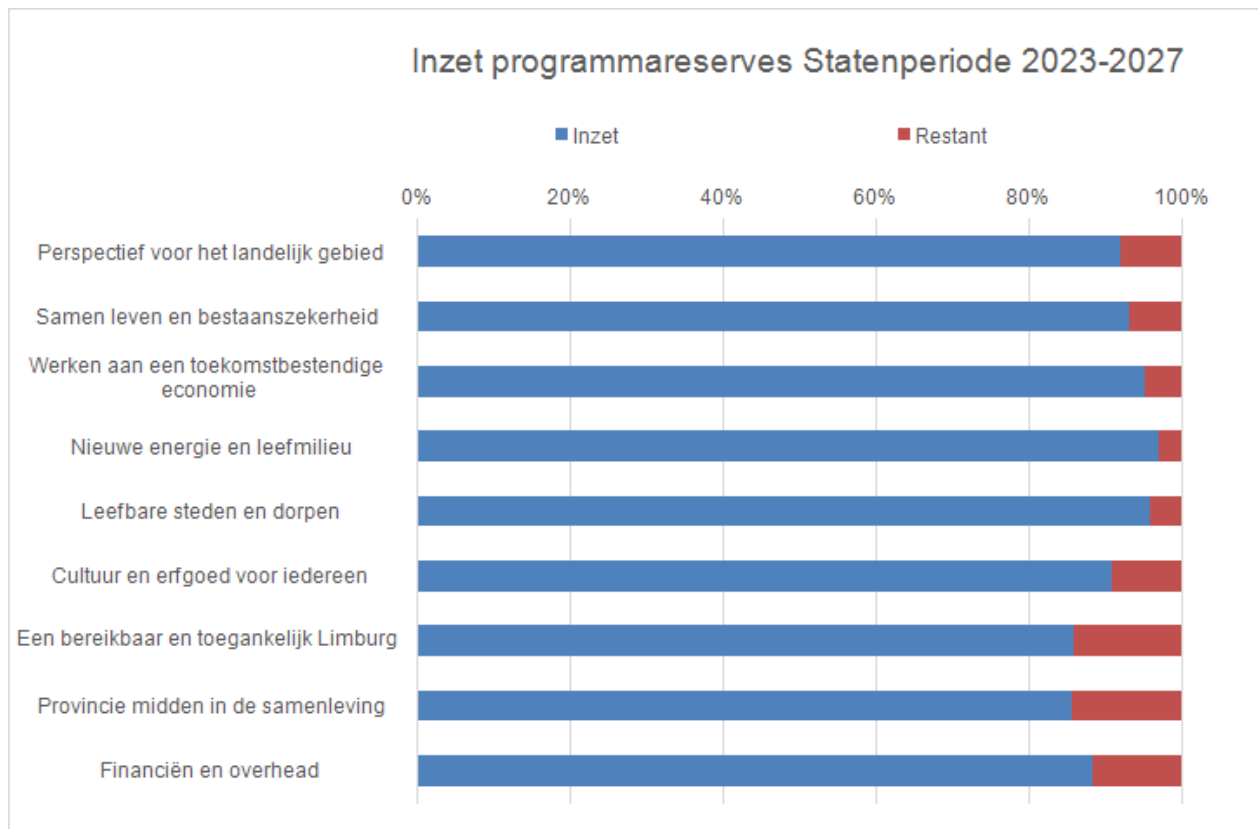
Stand programmareserves

In de Voorjaarsrapportage wordt PS gevraagd in te stemmen met het programmeren van in totaal € 29,37 mln. uit de programmareserves in de begroting 2026-2030, dit betreft € 25,05 mln. inzet van de programmareserves zoals deze bij de start van de coalitie zijn opgesteld en € 4,33 mln. inzet van programmareserves die gedurende de coalitie zijn gevormd. In dit geval specifiek de Programmareserve Brightlands. De voorstellen zijn, in lijn met de vigerende Financiële verordening, getoetst op:

- de concreetheid van de aanvraag;
- de kwaliteit van de onderliggende begroting;
- het instrument waarmee de middelen aan het beoogde doel worden gekoppeld.

Een groot deel van de programmareserves is opgenomen in de begroting 2026 e.v. Deze middelen zijn toebedeeld aan producten, maar nog niet besteed.

Daarnaast is er ook een deel van de middelen in de programmareserves nog niet geprogrammeerd. In het onderdeel "de Begroting 2026 in uitvoering" kunt u teruglezen dat € 16,60 mln. resteert van de bij de start van de coalitie gevormde programmareserves, nadat alle besluiten in deze Voorjaarsrapportage zijn verwerkt. Over de restanten hebben uw Staten nog geen besluit genomen. De vrije ruimte is echter geormerkt om de beleidskaders uit te voeren.

Er zijn drie programmareserves gevormd na de start van de coalitie, namelijk Brightlands, Verstedelijkingsbudget Limburg Centraal en Herontwikkeling VDL Nedcar en natuurcompensatie. In deze programmareserves resteert een totaal bedrag van € 76,80 mln. Deze zijn niet opgenomen in de staafgrafiek, omdat deze een langere looptijd hebben dan deze Statenperiode en daarmee het beeld vertekenen.

In de onderstaande tabel worden deze standen nader gespecificeerd.

€ x 1.000

Programma	Programmareserve	Start Coalitieakkoord 2023-2027	Stand programmareserves Jaarstukken 2025	Inzet 2026-2030 incl. Voorjaarsrapportage 2026	Restant programma- reserve
Programmareserves bij start coalitie					
1. Perspectief voor het landelijk gebied	Water en bodem	4.000	3.164	2.844	320
2. Samen leven en bestaanszekerheid	Sociale Agenda	27.000	22.156	20.288	1.867
3. Werken aan een toekomstbestendige economie	Economie	35.000	24.969	22.434	2.534
	Onderwijs en arbeidsmarkt	10.000	7.070	6.561	509
	Landbouw	10.000	7.693	7.256	437
	Perspectief Landelijk Gebied	2.000	1.083	993	90
4. Nieuwe energie en leefmilieu	Energie	10.000	9.715	9.405	310
5. Leefbare steden en dorpen	Leefbaarheid	30.000	26.384	25.419	965
	Wonen	5.000	4.007	3.489	518
6. Cultuur en erfgoed voor iedereen	Cultuur	15.000	10.039	9.459	580
	Monumenten, erfgoed, archeologie	15.000	11.039	8.875	2.165
7. Een bereikbaar en toegankelijk Limburg	Bereikbaarheid	10.000	8.762	7.350	1.412
8. Provincie midden in de samenleving	Regiodeals 5e en 6e tranche	15.000	15.000	12.350	2.650
	Bestuurlijke vernieuwing	2.600	2.600	2.600	0
	80 jaar bevrijding 2024	900	0	0	0
9. Financiën en overhead	Onvoorziene uitgaven	19.000	10.900	8.661	2.239
		210.500	164.580	147.985	16.595
Programmareserves toegevoegd tijdens coalitie					
3. Werken aan een toekomstbestendige economie	Programmareserve Brightlands	0	5.092	-11.207	16.299
	Progr.reserve Economie – Herontwikkeling VDL en Natuurcompensatie	0	0	2.450	12.500
5. Leefbare steden en dorpen	Programmareserve Verstedelijkingsbudget Limburg Centraal	0	50.000	2.000	48.000
		0	55.092	-6.757	76.799
Totaal programmareserves		210.500	219.672	141.228	93.394

Focus op de lasten: inzicht wat wij doen

In dit financieel kader ligt de nadruk op de lasten. De lastenbegroting geeft weer wat wij financieel willen realiseren; inkomsten en mutaties van reserves zijn hierop volgend. In de begroting 2026 nemen de lasten per saldo met € 50,29 mln. toe. In onderstaande tabel zijn de wijzigingen onderverdeeld in:

- **Nieuwe eigen middelen:** dit zijn budgetvoorstellen die nodig zijn om bijvoorbeeld uitvoering te geven aan onze beleidskaders, maar ook aan onvermijdbare lasten. Deze bedragen € 27,84 mln.
- **Nieuwe middelen derden:** dit zijn budgetaanvragen gedekt uit Specifieke uitkeringen (SPUK), bijdragen van EU of bijdrage van partners, die wij onder strikte voorwaarden mogen inzetten en waarvan de beïnvloedbaarheid door uw Staten beperkt is. Deze bedragen € 18,37 mln.
- **Fasering:** dit betreft de voorstellen m.b.t. het aanpassen van de planning. Er is geanalyseerd wat de verwachte bestedingen voor 2026 zijn. Dit heeft geleid tot een fasering van middelen van 2026 naar 2027 en volgende jaren of juist het naar voren halen van middelen uit 2027 en latere jaren. Per saldo wordt een totaalbedrag van € -1,35 mln. gefaseerd.
- **Kapitaallasten:** er vindt in deze rapportage geen bijstelling van de reguliere kapitaallasten plaats.
- **Overige bijstellingen:** dit betreft actualisaties van budgetten, verschuivingen binnen de bestaande begroting en resultaten voorgaande dienstjaren. Tezamen leidt dit tot een toename per saldo van € 5,43 mln., inclusief € 6,88 mln. begrote afwaardering van deelnemingen.

De mutaties sluiten aan bij de financiële tabellen in de programma's, onder de producten. Per categorie wordt in dit kader een nadere toelichting gegeven. Bij nieuwe of verhoogde budgetten worden de bijbehorende dekkingsbronnen vermeld.

€ x 1.000

Begrotingsprogramma	Nieuwe eigen middelen	Nieuwe middelen derden	Fasering	Overige bijstellingen	Totale mutatie lasten
1 Perspectief voor het landelijk gebied	0	7.421	-124	-35	7.262
2 Samen leven en bestaanszekerheid	0	0	0	0	0
3 Werken aan de toekomstige economie	5.704	59	1	15.606	21.370
4 Nieuwe energie en leefmilieu	8.637	0	0	0	8.637
5 Leefbare steden en dorpen	1.716	0	0	-35	1.681
6 Cultuur en erfgoed voor iedereen	2.927	0	0	0	2.927
7 Een bereikbaar en toegankelijk Limburg	-58	160	-1.227	-10.255	-11.380
8 Provincie midden in de samenleving	8.463	10.733	0	0	19.196
9 Financiën en overhead	447	0	0	150	597
Totaal	27.836	18.373	-1.350	5.431	50.290

Budgetvraag 2026 nieuwe eigen middelen € 27,84 mln.

Voor het budgetrecht van uw Staten is de inzet van nieuwe eigen middelen essentieel. De tabel toont per programma de voorstellen om deze middelen in te zetten om het door uw Staten vastgestelde beleid uit te voeren. Hiervoor worden doorgaans programmareserves (PR) of andere bestemmingsreserves ingezet, zoals aangegeven in de kolom 'dekking'; dit betreft onze eigen middelen. Soms stelt het college naar aanleiding van nieuwe of onvermijdbare ontwikkelingen een alternatieve dekkingsbron voor, bijvoorbeeld bij structurele aanpassingen of autonome ontwikkelingen. Een nadere toelichting is terug te vinden bij de betreffende producten in deze rapportage. De benodigde budgetruimte voor 2026 bedraagt € 27,84 mln. en de totale budgetvraag tot en met 2030 € 43,24 mln.

€ x 1.000

Voorstellen aanvullende nieuwe eigen middelen	Dekking	Product	Begroting 2026	2027	2028	2029	2030
Programma 3 Werken aan de toekomstige economie							
PS 20-3-2026 Ophoging onderhoudsbudgetten MJOP 2026-2033 - Luchthavengebouwen	Begrotingsresultaat	3.1.3	102	102	102	102	102
GS 31-3-2026 Projecten Strategisch meerjarenplan BSSC	PR Brightlands	3.2.2	1.125	-	-	-	-
GS 12-5-2026 Kwartiermaker Brightlands	PR Economie	3.2.2	-85	-	-	-	-
GS 31-3-2026 Actielijn 1 Toekomstbestendige onderwijsstructuur	PR Onderwijs en Arbeidsmarkt / PR Bestuurlijke vernieuwing	3.3.1	1.462	-	-	-	-
GS 16-12-2025 Procesmiddelen strategische grondpositie Chemelot	PR onvoorziene uitgaven	3.4.1	2.200	-	-	-	-
GS 10-02-2026 Intensiveren clusteraanpak Chemelot	PR onvoorziene uitgaven	3.4.1	800	-	-	-	-
GS 16-12-2025 Provinciale bijdrage organisatie Greenport Venlo / Zuidoost Nederland 2025-2028	PR Landbouw	3.5.1	100	220	220	-	-
			5.704	322	322	102	102
Programma 4 Nieuwe energie en leefmilieu							
PS 7-11-2025 Statenvoorstel inzake Inrichting Provinciale Energiediensten Maatschappij	PR Energie	4.1.2	8.300	-	-	-	-
GS 14-4-2026 Vastleggen verplichtingen concretiserend milieubeleid 2026	PR Energie	4.2.1	285	-	-	-	-
GS 14-4-2026 Ontwikkeling en implementatie monitoringsysteem gpp Provinciale wegen	Begrotingsresultaat	4.2.1	39	59	49	30	20
PS 6-2-2026 Regionale uitvoeringsdienst Limburg-Noord	Begrotingsresultaat	4.2.2	13	-	-	-	-
			8.637	59	49	30	20
Programma 5 Leefbare steden en dorpen							
GS 10-3-2026 Provinciale versnellingstafel versnelling uitvoering Woondeal	PR Wonen	5.1.2	557	-	-	-	-
GS 14-4-2026 Aanvullende procesmiddelen POVI & OVL 2026	Reserve bodem en ondergrond '24-'30	5.1.3	263	-	-	-	-
GS 14-4-2026 Aanvullende procesmiddelen Novex De Peel	Begrotingsresultaat	5.1.3	240	-	-	-	-
GS 31-3-2026 Procesmiddelen expertisecentrum I3mL	Reserve DU naijl-effecten mijnbouw	5.1.4	378	140	60	60	60

€ x 1.000

GS 31-3-2026 Actieprogramma bodem en ondergrond	Reserve bodem en ondergrond '24-'30	5.1.4	178	-	-	-	-	-
GS 31-3-2026 Procesm. uitvoer. kennisfunctie mijnbouwschade	Begrotingsresultaat	5.1.4	100	50	-	-	-	-
			1.716	190	60	60	60	60
Programma 6 Cultuur en erfgoed voor iedereen								
PS 20-3-2026 Ophoging dotatie voorziening onderhoud MJOP 2026-2033 - Bonnefantenmuseum	Begrotingsresultaat	6.1.1	165	165	165	165	165	165
PS 20-3-2026 Ophoging dotatie voorziening onderhoud MJOP 2026-2033 - Discovery museum	Begrotingsresultaat	6.1.1	28	28	28	28	28	28
PS 20-3-2026 Ophoging dotatie voorziening onderhoud MJOP 2026-2033 - Limburgs museum Venlo	Begrotingsresultaat	6.1.1	24	24	24	24	24	24
PS 20-3-2026 Ophoging exploitatiebudget onderhoud MJOP 2026-2033 - Bonnefantenmuseum	Begrotingsresultaat	6.1.1	21	21	21	21	21	21
PS 20-3-2026 Ophoging exploitatiebudget onderhoud MJOP 2026-2033 - Limburgs Museum Venlo	Begrotingsresultaat	6.1.1	12	12	12	12	12	12
PS 20-3-2026 Bijstelling exploitatiebudget onderhoud MJOP 2026-2033 - Stichting Discovery Museum	Begrotingsresultaat	6.1.1	-23	-23	-23	-23	-23	-23
GS 21-10-2025 Huurovereenkomst Bonnefantenmuseum 2025-2035	Begrotingsresultaat	6.1.1	10	10	10	10	10	10
GS 14-4-2026 Uitvoeringsprogramma Limburgse Taal	Begrotingsresultaat	6.1.1	558	1.267	650	500	-	-
GS 14-4-2026 Verhoging exploitatiesubsidie Huis voor de Kunsten	Begrotingsresultaat	6.1.1	240	240	240	240	240	240
GS 14-4-2026 Groeiplan Noord- en Midden-Limburg	Begrotingsresultaat	6.1.1	-	550	-	-	-	-
GS 14-4-2026 Motie 3233 Absil Kleine musea - CEL-deel	Begrotingsresultaat	6.2.1	80	200	200	200	200	200
GS 14-4-2026 Indexatie rijksmiddelen restauratie monumenten	Begrotingsresultaat	6.2.1	62	62	62	62	62	62
GS 14-4-2026 Motie 3233 Absil Kleine musea - kleine musea deel	Begrotingsresultaat	6.2.1	1.750	-	-	-	-	-
			2.927	2.556	1.389	1.239	739	739

Programma 7 Een bereikbaar en toegankelijk Limburg								
GS 24-3-2026 Cofinanciering MIRT project afrit 55 Oeslingerbaan Maastricht	Programmareserve Bereikbaarheid	7.1.1	-	-	-	-	3.900	-
GS 3-2-2026 Bijstelling onderhoudsbudgetten MJOP 2026-2033 -	Begrotingsresultaat	7.2.1	-58	-58	-58	-58	-58	-58
Steunpunten van wegen								
			-58	-58	-58		3.842	-58
Programma 8 Provincie midden in de samenleving								
GS 24-2-2026 Regiodeal Midden-Limburg tranche februari 2026	PR Regiodeals 5e en 6e tranche	8.1.1	4.932	-	-	-	-	-
GS 31-3-2026 Uitwerking provinciale cofinanciering Regio Deals Zuid-Limburg	PR Bestuurlijke vernieuwing	8.1.1	95	-	-	-	-	-
GS 31-3-2026 Gemeentelijke Uitvoeringskracht Nieuwestijl (GUN)	PR Bestuurlijke vernieuwing	8.2.1	1.775	-	-	-	-	-
GS 31-3-2026 Grens overstijgende jongerenparticipatie -	PR Bestuurlijke vernieuwing	8.2.1	200	-	-	-	-	-
Provinciaal jongerenplan								
GS 31-3-2026 Grens overstijgende jongerenparticipatie -	PR Bestuurlijke vernieuwing	8.2.1	50	-	-	-	-	-
Jongeren(participatie)plan 2024-2027								
Presidium 3-10-2025 Ophoging fractievergoedingen	Begrotingsresultaat	8.2.1	406	775	775	775	775	775
PS 7-11-2025 Ophoging budget Accountantskosten	Begrotingsresultaat	8.2.1	55	55	55	55	55	55
GS 14-4-2026 Eren & Herdenken en Vrijheid & Democratie 2026, 40 jaar Huis van de democratie	Begrotingsresultaat	8.2.4	950	480	-	-	-	-
			8.463	1.310	830	830	830	830
Programma 9 Financiën en overhead								
PS 20-3-2026 Ophoging onderhoudsbudgetten MJOP 2026-2033 - voorziening groot onderhoud gebouwen	Begrotingsresultaat	9.1.1	477	448	448	448	448	448
PS 20-3-2026 Bijstelling onderhoudsbudgetten MJOP 2026-2033 - Groot buggenem	Begrotingsresultaat	9.1.2	-28	-	-	-	-	-
PS 20-3-2026 Bijstelling onderhoudsbudgetten MJOP 2026-2033 - ZLSM Simpelveld	Begrotingsresultaat	9.1.3	-33	-	-	-	-	-
PS 20-3-2026 Ophoging onderhoudsbudgetten MJOP 2026-2033 - exploitatiebudget	Begrotingsresultaat	9.1.4	31	-	-	-	-	-
			447	448	448	448	448	448
			27.836	4.827	3.040	6.550	2.140	

Budgetvraag 2026 nieuwe middelen derden € 18,37 mln.

Naast onze reguliere dekkingsbronnen ontvangen wij aanvullend € 18,37 mln. aan Rijksbijdragen (SPUK), EU-middelen en bijdragen van partners. Deze gelden zijn gebonden aan specifieke voorwaarden en kunnen uitsluitend voor programmadoelstellingen worden ingezet. In de meerjarige begroting bedraagt de totale budgetvraag, welke gedekt wordt uit bijdragen van derden, tot en met 2030 € 18,61 mln.

€ x 1.000

Voorstellen aanvullende nieuwe middelen derden	Dekking	Product	Begroting 2026	2027	2028	2029	2030
Programma 1 Perspectief voor het landelijk gebied							
GS 12-5-2026 Bijstelling SPUK J117 SPUK SMP overige	SPUK	1.1.1	206	-	-	-	-
GS 12-5-2026 Bijstelling begroting WRL 2026 inzake E102	SPUK	1.3.4	7.215	-	-	-	-
			7.421	-	-	-	-
Programma 3 Werken aan de toekomstige economie							
GS 2-12-2025 CEL4LIFE 2026-2031	EU-middelen	3.4.1	59	59	59	59	59
			59	59	59	59	59
Programma 7 Een bereikbaar en toegankelijk Limburg							
GS 10-3-2026 Logistiek makelaar voor model shift	Bijdrage partner	7.1.1	60	-	-	-	-
GS 8-10-2024 Consortium Agreement CEF3 Rhombus Upside II	EU-middelen	7.3.1	100	0	-	-	-
			160	0	-	-	-
Programma 8 Provincie midden in de samenleving							
GS 24-2-2026 Regiodeal Midden-Limburg tranche februari 2026	SPUK	8.1.1	10.733	-	-	-	-
			10.733	-	-	-	-
			18.373	59	59	59	59

Meerjarige fasering: € 1,35 mln. wordt naar verwachting niet meer besteed in 2026

Een van de maatregelen om tot een realistische begroting te komen, is het periodiek doorlichten van budgetten en waar nodig bijsturen. Bij de voorjaarsrapportage ligt de focus op de vraag welke uitgaven in het lopende jaar daadwerkelijk worden verwacht. Bij fasering wordt de uitgavenplanning aangepast: middelen kunnen worden doorgeschoven naar toekomstige jaren of juist naar voren worden gehaald uit de begroting 2027 en verder. Fasering betreft uitsluitend een verschuiving in de tijd, zonder wijziging van de beleidsinhoud. In 2026 komt naar verwachting per saldo € 1,35 mln. niet tot besteding. Dit bedrag wordt gefaseerd naar 2027 en verder.

€ x 1.000

Faseringen	Product	Begroting 2026	2027	2028	2029	2030
Programma 1 Perspectief voor het landelijk gebied						
GS 14-5-2026 DU NHV Monitoring overige habitattypen	1.1.1	-62	62	-	-	-
GS 14-5-2026 Procesmiddelen verkenningfase WRL	1.3.4	-62	-	-	62	-
		-124	62	-	62	-
Programma 3 Werken aan de toekomstige economie						
GS 12-5-2026 Fasering DU pilots toekomstbestendige bedrijventerreinen	3.1.1	-709	709	-	-	-
GS 12-5-2026 Cofin. Innovaties maatsch. opgaven actielijn 1	3.2.1	285	-285	-	-	-
GS 12-5-2026 Cofin. Innovaties maatsch. opgaven actielijn 2	3.2.1	464	-464	-	-	-
GS 2-12-2025 CEL4LIFE 2026-2031	3.4.1	-39	8	8	-55	40
		1	-32	8	-55	40
Programma 7 Een bereikbaar en toegankelijk Limburg						
GS 12-5-2026 Verkeerseducatiebeleid Limburg 2025-2028	7.1.1	-300	-	300	-	-
GS 8-10-2024 Consortium Agreement CEF3 Rhombus Upside II	7.3.1	-927	927	-	-	-
		-1.227	927	300	-	-
		-1.350	957	308	7	40

Overige bijstellingen in de lasten € 5,43 mln.

In onderstaande tabel staan de belangrijkste begrotingsmutaties, zoals actualisaties van budgetten en budgetneutrale overboekingen. De grootste post betreft de afwaardering (€ 6,68 mln.) van Holding Businesspark Luchthaven Maastricht NV (HBLM), conform het [Statenbesluit 'Uitwerking transitie Maastricht Aachen Airport' van 16 december 2022](#). Daarnaast heeft er een actualisatie plaatsgevonden van de afwaarderingen van verbonden partijen wat heeft geleid tot een verhoging inzake Brightlands Campus Greenport Venlo (BCGV) met € 0,20 mln. voor zowel 2026 als 2027. De geprognosticeerde afwaarderingen worden gedekt vanuit de risicoreserve Financieel Kader Sturing in Samenwerking. Het exploitatiebudget 'procesmiddelen innovatieve ecosystemen' van het Limburg Vroege Fase Fonds (LVFF) is met € 1,40 mln. verlaagd om (deels) de toevoeging aan de risicoreserve te dekken die wordt gevormd voor de geldlening aan Limburg Startup Capital Fund BV.

Een nadere toelichting op deze en de overige verschuivingen is terug te vinden bij de betreffende producten in deze rapportage.

Overige bijstellingen op de begroting	Aard van de bijstelling	Product	Begroting 2026	2027	2028	2029	2030
Programma 1 Perspectief voor het landelijk gebied							
GS 16-12-2025 SPUK L16 verdeling - Natuur boscompensatie	Overboeking binnen begroting	1.1.1	314	-	-	-	-

Overige bijstellingen op de begroting	Aard van de bijstelling	Product	Begroting 2026	2027	2028	2029	2030
GS 12-5-2026 Natuur & Landschap: afloop Groenfonds 30 jarig	Bijstelling bestaand budget	1.1.1	-35	-35	-35	-35	-35
GS 16-12-2025 SPUK L16 verdeling	Overboeking binnen begroting	1.1.2	-314	-	-	-	-
			-35	-35	-35	-35	-35
Programma 3 Werken aan de toekomstige economie							
GS 12-8-2025 Beeindiging VDL Nedcar	Overboeking binnen begroting	3.1.1	10.125	-	-	-	-
GS 12-5-2026 Afwaardering HBLM	Risicoreserve Financieel Instrumentarium Sturing in Samenwerking	3.1.3	6.681	-	-	-	-
GS 12-5-2026 LVFF - Procesmiddelen innovatieve ecosystemen (422)	Overboeking binnen begroting	3.2.1	-1.400	-	-	-	-
GS 12-5-2026 Afwaardering BCGV (9002035)	Risicoreserve Financieel Instrumentarium Sturing in Samenwerking	3.2.2	200	200	-	-	-
			15.606	200	-	-	-
Programma 4 Nieuwe energie en leefmilieu							
GS 12-5-2026 DU Versterking vergunningverl. Maatwerk aanpak	Overboeking binnen begroting	4.1.1	1.023	279	279	279	-
GS 12-5-2026 DU Versterking vergunningverl. Maatwerk aanpak	Overboeking binnen begroting	4.2.2	-1.023	-27	-27	-27	-
			-	9	9	9	-
			-	-	-	-	-
Programma 5 Leefbare steden en dorpen							
GS 12-5-2026 Maatregelen na-ijl effect steenkoolwinning	Overboeking binnen begroting	5.1.4	-35	-17	-	-	-
			-35	-17	-	-	-
Programma 6 Cultuur en erfgoed voor iedereen							
GS 5-11-2024 Uitvoeringsprogramma Limburgse taal 2025-2027 - Hoes veur 't Limburgs	Overboeking binnen begroting	6.1.1	84	84	84	84	84
GS 5-11-2024 Uitvoeringsprogramma Limburgse taal 2025-2027 - Hoes veur 't Limburgs	Overboeking binnen begroting	6.2.1	-84	-84	-84	-84	-84
			-	-	-	-	-
Programma 7 Een bereikbaar en toegankelijk Limburg							
GS 10-3-2026 Logistiek makelaar voor model shift	Overboeking binnen begroting	7.1.1	-80	-	-	-	-
GS 18-11-2025 Nationale Agenda Laadinfrastructuur	Overboeking binnen begroting	7.1.1	-50	-50	-20	-20	-
				0	0		
GS 12-8-2025 Beeindiging VDL Nedcar	Overboeking binnen begroting	7.2.1	-10.125	-	-	-	-
			-10.255	-50	-20	-20	-
				0	0		
Programma 9 Financiën en overhead							
GS 6-1-2026 Tijdelijke verlenging inzet technisch projectleider	Overboeking binnen begroting	9.2.5	35	17	-	-	-
GS 10-3-2026 Logistiek makelaar voor model shift	Overboeking binnen begroting	9.2.5	80	-	-	-	-

Overige bijstellingen op de begroting	Aard van de bijstelling	Product	Begroting 2026	2027	2028	2029	2030
GS 18-11-2025 Nationale Agenda Laadinfrastructuur	Overboeking binnen begroting	9.2.5	-	125	125	125	125
GS 12-5-2026 Stelpost prijsstijgingen	Bijstelling bestaand budget	9.2.5	35	164	280	396	515
			150	306	405	521	640
			5.431	404	170	286	605

Verwachtingen rondom het jaarrekeningresultaat 2026

Met het oog op de Voorjaarsrapportage zijn de budgetten doorgelicht en is de begroting geactualiseerd. Er zijn echter nog een aantal belangrijkste posten waarvan op dit moment geen informatie beschikbaar is, maar die mogelijk wel invloed gaan hebben op het jaarrekeningresultaat. Wij benoemen deze posten hieronder:

Zonder resultaat-effect

- Specifieke uitkeringen die wij nog gaan ontvangen en inzetten.

Met resultaat-effect

- De effecten van de komende circulaire Provinciefonds waarbij wij een materiële impact gaan verwachten als gevolg van het proces van herijking Provinciefonds;
- Aanvullende decentralisatie-uitkeringen die wij ultimo 2026 gaan ontvangen op basis van de decembercirculaire;
- Eventuele extra stortingen of vrijval met betrekking tot de risicoreserve Sturing in Samenwerking;
- Het treffen van voorzieningen op bijvoorbeeld grondposities die nog niet zijn voorzien;
- Verdere mee- of tegenvallers in de resultaten voorgaande dienstjaren;
- Afhandeling Tram Maastricht Hasselt;
- Het manifesteren van de risico's uit de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Herberekening kapitaallasten.

Naast bovengenoemde effecten bestaat er te allen tijde het risico op onderbesteding op onze lasten. Ook deze kunnen resultaat-effecten hebben. Wij wijzen echter op de financiële betekenis van deze mogelijke onderbesteding. Deze kunnen weliswaar leiden tot een voordelig resultaat, maar dat wil niet zeggen dat dit vrij besteedbaar is. Veel van deze middelen kunnen betrekking hebben op lopende verplichtingen en zijn daarmee juridisch beklemd, wat betekent dat ze niet vrij besteedbaar zijn.

Daling van het resultaat van € 33,78 mln. naar € 27,57 mln.

In onderstaande tabel treft u de financiële gevolgen aan van de Voorjaarsrapportage 2026, uitgesplitst naar begrotingsjaar en meerjarenraming tot en met 2030. De tabel laat de ontwikkeling van het begrotingsresultaat zien waarbij inzicht wordt gegeven in de reeds genomen besluiten, voorstellen aan PS bij deze voorjaarsrapportage, en lopende voorstellen.

De tabel start met de primitieve begroting 2026 (BW 0-2026) zoals deze is vastgesteld bij aanvang van het begrotingsjaar. In de daaropvolgende regels zijn de wijzigingen verwerkt voortkomend uit Statenvoorstellen en besluiten tot en met 8 mei 2026, waaronder de verwerking van de septembercirculaire en beleidswijzigingen als de Leefbaarheidsaanpak en de meerjarige museumvisie. Deze bijstellingen leiden tot een geactualiseerd begrotingsresultaat vóór de verwerking van de Voorjaarsrapportage 2026.

Vervolgens zijn de financiële mutaties opgenomen zoals voorgesteld in deze Voorjaarsrapportage (BW6-2026). Dit betreffen aanvullingen op bestaande programma's en nieuwe initiatieven, welke verder zijn toegelicht in de programma's van deze rapportage.

Ook is er sprake van enkele eerder genomen PS-besluiten welke zijn opgenomen in de begrotingswijziging bij de Voorjaarsrapportage waaronder ophogingen van accountantskosten, fractievergoedingen, leningen en structurele lasten als gevolg van het meerjarig onderhoudsplan voor provinciale gebouwen en musea. Deze zijn separaat opgenomen en afgetrokken van het begrotingsresultaat.

Daarnaast is er nog sprake van een bijstelling als gevolg van de actualisatie van de rente-uitkering op de lening aan Chemelot Campus Vastgoed CV.

Voor de volledigheid zijn tevens de voorstellen opgenomen die zijn ingediend, maar ten tijde van publicatie van deze tabel nog niet definitief zijn vastgesteld. Voorbeelden zijn de Jaarstukken 2025 en voorstellen op het gebied van kennis, onderwijs, arbeidsmarkt en de multimodale corridor Haven Stein. Deze voorstellen zullen, na instemming van Provinciale Staten, het begrotingsresultaat verder beïnvloeden en zijn daarom ook inzichtelijk gemaakt ten behoeve van een actueel financieel beeld. Na verwerking van bovenstaande mutaties resulteert dit in het geprojecteerde begrotingsresultaat per jaarschijf (2026 t/m 2030) na de Voorjaarsrapportage.

€ x
1.000

	Product	Begroting	Meerjarenraming				
		2026	2027	2028	2029	2030	
Ontwikkeling begrotingsresultaat 2026-2030							
Vastgesteld							
Primitieve begroting 2026 (BW 0-2026)	Divers	38.866	49.859	39.902	44.994	60.417	
PS 7-11-2025 Gewijzigde Statenvoorstel Programmabegroting inzake Septembercirculaire (BW1-2026)	Divers	9.423	7.506	10.435	11.459	-3.291	
PS 12-12-2025 Statenvoorstel 'Regio Deal (5e en 6e tranche) (BW2-2026)	8.1.1						
PS 6-2-2026 Statenvoorstel Leefbaarheidsaanpak (BW3-2026)	5.1.1	-8.000					
PS 6-2-2026 Statenvoorstel Meerjarige museumvisie (BW4-2026)	6.1.1	-2.395	-2.395	-2.395	-2.395	-2.395	
PS 20-3-2026 Statenvoorstel inzake Regiodeal Midden-Limburg (BW7-2026)	8.1.1						
PS 8-5-2026 Statenvoorstel inzake Einstein Telescope Low Frequency Center (ET-LFC) (BW8-2026)	3.2.1	-4.000					
Begrotingsresultaat vóór Voorjaarsrapportage 2026		33.894	54.970	47.942	54.059	54.731	

Mutaties Voorjaarsrapportage 2026 met effect op het begrotingsresultaat (BW6-2026)						
Beslispunten Statenvoorstel Voorjaarsrapportage						
2a) Ontwikkeling en implementatie monitoringsysteem gpp Provinciale wegen	4.2.1	-39	-59	-49	-30	-20
2b) Aanvullende procesmiddelen Novex De Peel	5.1.3	-240				
2c) Inzet procesmiddelen uitvoering kennisfunctie mijnbouwschade	5.1.4	-100	-50			
2d) Uitvoeringsprogramma Limburgse Taal	6.1.1	-558	-1.267	-650	-500	
2e) Indexatie rijksmiddelen restauratie monumenten	6.1.1	-62	-141	-212	-283	-356
2f) Groeiplan Noord- en Midden-Limburg	6.1.1		-550			
2g) Motie 3233 Absil inzake structurele dekking Coöperatie Erfgoed Limburg	6.2.1	-80	-208	-215	-222	-229
2h) Motie 3233 Absil inzake eenmalige ondersteuning kleine musea	6.2.1	-1.750				
2i) Verhoging exploitatiesubsidie Huis voor de Kunsten	6.2.1	-240	-249	-258	-266	-275
2j) Eren & Herdenken en Vrijheid & Democratie 2026, 40 jaar Huis van de democratie	8.2.4	-950	-480			
Subtotaal beslispunten Statenvoorstel Voorjaarsrapportage 2026		-4.019	-3.004	-1.384	-1.301	-880
Verwerking van eerder genomen PS-besluiten opgenomen in Voorjaarsrapportage 2026						
PS 7-11-2025 Ophoging budget Accountantskosten	8.2.1	-55	-57	-59	-61	-63
Presidium 3-10-2025 Ophoging fractievergoedingen	8.2.1	-406	-806	-833	-861	-889
PS 20-3-2026 Lening Toverland Holding BV	3.1.1	-345				
PS 6-2-2026 Regionale uitvoeringsdienst Limburg-Noord	4.2.2	-13				
PS 20-3-2026 Geactualiseerd meerjarenonderhoudsplan provinciale gebouwen en musea 2026-2033	Divers	-719	-719	-719	-719	-719
Subtotaal verwerking eerder genomen PS-besluiten		-1.538	-1.582	-1.611	-1.641	-1.671
Overige bijstellingen in de voorjaarsrapportage 2026						
Bijstelling rente-uitkering Chemelot Campus Vastgoed CV	3.2.2	-383	-682	-601	-564	-564
Subtotaal overige bijstellingen		-383	-682	-601	-564	-564
Effect op het begrotingsresultaat Voorjaarsrapportage 2026		-5.940	-5.268	-3.596	-3.505	-3.115
Ingediende Statenvoorstellen (op moment van publicatie nog niet vastgesteld)						
PS 19-6-2026 Statenvoorstel Jaarstukken 2025 (BW5-2026)	Divers	-118	3.565	3.074	2.663	34
PS 19-6-2026 Statenvoorstel Verduurzaming Chemelot Multimodale Corridor Haven Stein (BW9-2026)	7.1.1		-5.080			
PS 6-2026 Statenvoorstel Propositie euregionale kennis, onderwijs en arbeidsmarkt (BW10-2026)	3.2.1		-900	-450	-450	
PS 19-6-2026 Statenvoorstel Uitvoerings- en Bestedingenkader Verstedelijkingsbudget Limburg Centraal (BW11-2026)	5.1.2					

Subtotaal ingediende Statenvoorstellen (nog niet vastgesteld moment van publicatie)		-118	-2.41 5	2.624	2.213	34
Begrotingsresultaat ná Voorjaarsrapportage 2026		27.836	47.287	46.970	52.767	51.650

Mutaties van de baten en reserves

In bovenstaande onderdelen zijn de lasten toegelicht wat inzicht geeft in wat we doen. Vervolgens is aangegeven welke voorstellen het financiële resultaat beïnvloeden. Nu wordt uiteengezet hoe onze baten en de mutaties in de reserves de bijstelling van de begroting beïnvloeden.

Zoals eerder aangegeven, bewegen de baten en de mutaties in de reserves over het algemeen mee met de lasten in de begroting. Deze aansluiting is echter niet geheel sluitend; de koppeling met de baten is dus geen volledige 100%. Er zijn daarnaast ook afwijkingen, bijvoorbeeld als gevolg van meevallers, die een extra effect op het begrotingsresultaat hebben. Deze specifieke mutaties worden afzonderlijk toegelicht in de volgende paragraaf.

Verhoging van de baten in 2026 : per saldo € 17,03 mln.

Dit betreft een saldo van bedragen die de lasten in onze begroting dekken. Zo stijgt het saldo met name door het opvoeren van nieuwe of aanvullende bedragen van specifieke uitkeringen (€ 18,15 mln.), maar daalt het vanwege faseringen op andere posten (€ 0,83 mln.).

Toevoegingen reserves 2026 € 12,88 mln.

- In deze Voorjaarsrapportage voegen we in totaal € 12,00 mln. toe aan de risicoreserve SIS;
- Voor € 0,88 mln. worden gefaseerde middelen overgeboekt naar 2027 e.v.

Onttrekkingen reserves 2026 € 40,19 mln.

De onttrekkingen betreffen bijstellingen, inzet van programmareserves en faseringen waarbij de dekking met de omvang van de budgetten meebeweegt. Ook zijn de begrote afwaarderingen gedekt uit de risicoreserve SIS.

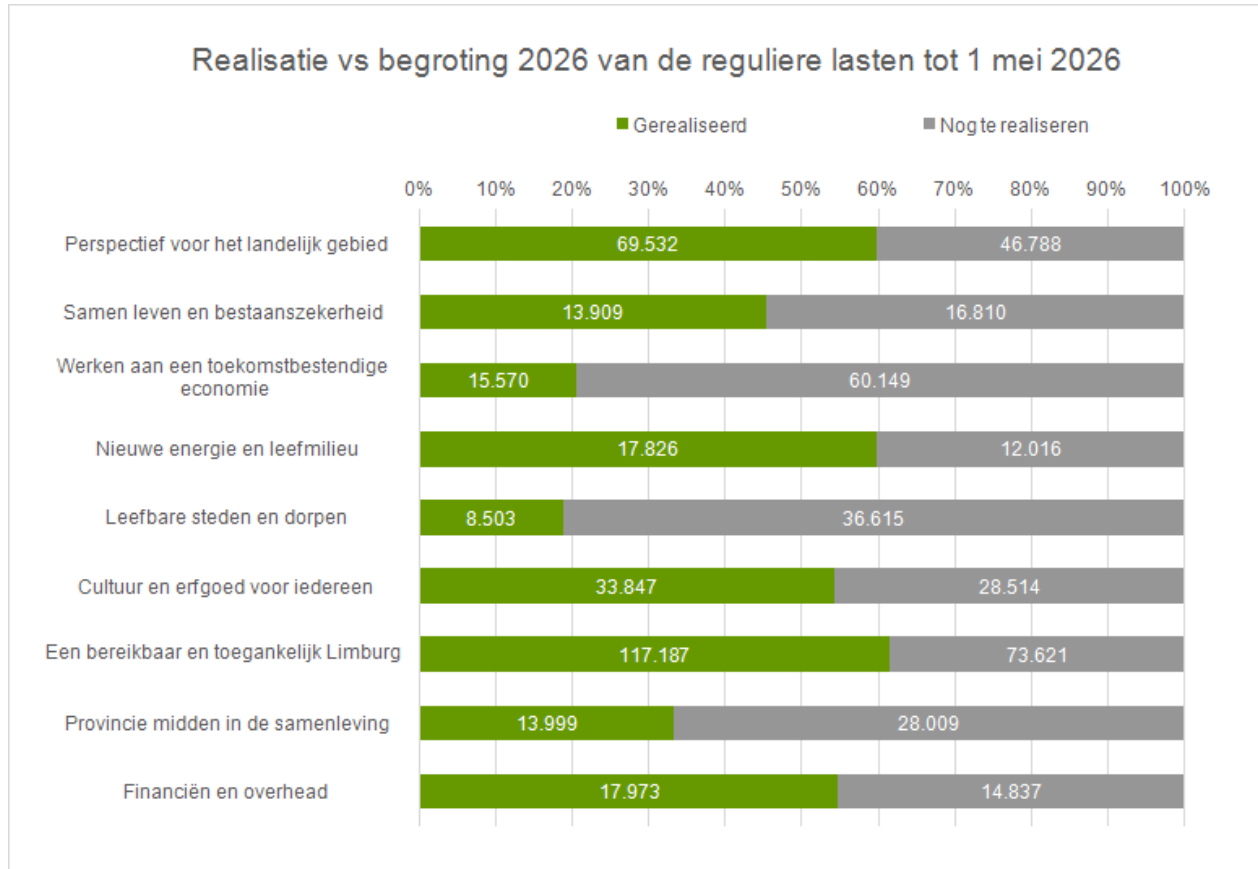
De begroting 2026 in uitvoering

Voortgang uitvoering begroting

Financiële stand van zaken

Onderstaande grafiek geeft inzicht in de bestedingen tot 1 mei 2026 per programma (gerealiseerd). Onder 'gerealiseerd' zijn de daadwerkelijke uitgaven en de vastgelegde verplichtingen opgenomen. 100% staat voor de bijgestelde begroting tot aan de Voorjaarsrapportage 2026.

We merken hier op dat in onderstaande grafiek alleen de reguliere middelen van de programma's zijn opgenomen. Reguliere middelen zijn bedoeld voor bestedingen zoals opdrachten, subsidies, contributies enz. Bij deze lasten is de mate van beïnvloedbaarheid groot en indicatief voor de actuele stand van de uitvoering. De personeelskosten en kapitaallasten zijn buiten beschouwing gelaten vanwege de beperkte mate van beïnvloedbaarheid en om administratieve redenen.

De peildatum is 1 mei 2026. Rekenkundig betekent dit 33% realisatie van de begroting. Op dit moment blijft alleen de financiële realisatie van de programma's "Werken aan een toekomstbestendige economie" en "Leefbare steden en dorpen" achter bij deze signaleringsgrens.

Voor een inhoudelijke toelichting op alle bijstellingen verwijzen wij naar de programma's, specifiek de producten.

Een voorbehoud bij de realisatiecijfers:

- in het gerealiseerde bedrag zijn ook de verplichtingen opgenomen. Dit betreft inkoopopdrachten of subsidies. Deze zijn in financiële zin nog niet definitief, tot aan het moment dat de prestatie is geleverd;
- in de verplichtingen zijn ook projectsubsidies opgenomen, waarvan onzeker is of deze ultimo boekjaar ook daadwerkelijk tot realisatie leiden. Deze informatie komt pas beschikbaar als de begroting niet meer kan worden bijgesteld. Dit geldt ook voor diverse specifieke uitkeringen.

1. Perspectief voor het landelijk gebied

Perspectief voor het landelijk gebied

Voortgang

De opgaven in het landelijk gebied zijn groot, evenals de politieke turbulentie. Dit voelen wij ook in 2026. In Den Haag is een nieuwe regering gestart met een stevige ambitie: het land, het liefst voor de zomer nog, van het stikstofsloot halen met een speciale Taskforce Landbouw, Natuur, Stikstof. Ook onze eigen ambitie om aan de slag te gaan met de uitdagingen op het gebied van natuur, water, landschap en stikstof is onverminderd groot. We werken dan ook hard aan de uitvoering van de doelen uit het beleidskader 'Perspectief voor het landelijk gebied'.

We liggen grotendeels op koers met de uitvoering van de wettelijke natuurtaken en werkzaamheden rondom waterveiligheid en bodemvitalisering. Ook werken we aan de uitvoering van verschillende moties, zoals die voor de bevers, bestuivers en exoten. Belangrijke mijlpalen zijn de ondertekening van het Convenant Zoetwater en de instelling van de Bestuurscommissie WRL. Met de afronding van de geactualiseerde Provinciale Omgevingsvisie en Ontwerp Omgevingsverordening is er hernieuwde aandacht voor raakvlakken tussen natuur, water en andere ruimtelijke ontwikkelingen.

Tegelijkertijd is het nodig om voor sommige opgaven een stap extra te zetten. Ondanks dat we met veel energie aan de slag zijn met het Limburgs Offensief Stikstof (LOS), blijft de uitvoeringssnelheid vooralsnog achter. Draagvlak creëren bij onze partners in de gebiedsprocessen is essentieel, maar kost ook tijd. Ook de realisatiesnelheid van de ontwikkelopgave natuur is - zoals eerder geconstateerd - onvoldoende. De geplande versnellingsmaatregelen zijn in uitvoering, en hebben de eerste resultaten, in het eerste kwartaal van 2026, in de vorm van extra hectares opgeleverd.

Ontwikkelingen en prioriteiten

Door de inwerkingtreding van nieuwe wet- en regelgeving, zoals de Europese Natuurherstelverordening, krijgen we als Provincie extra verantwoordelijkheden erbij voor natuurbeleid. Zo voorzien wij een regierol op het gebied van natuurbrandpreventie en verantwoordelijkheden voor o.a. bosrevitalisering, natuurmonitoring en agrarisch natuurbeheer. Ook verwachten we nieuwe afspraken over provinciale natuurtaken vanuit het nieuwe nationale Natuurpact vanaf 2028. Maar het is nog altijd niet duidelijk onder welke voorwaarden en met welke (financiële) middelen. Hier gaat in de gesprekken met het Rijk in 2026 dan ook extra aandacht naar uit. Verder zien we een toenemend aantal claims voor 'faunaschade'. Het Rijk komt met een stelselherziening, maar we gaan ook (zelf én in IPO verband) aan de slag met een analyse van oorzaken en sturingsmogelijkheden, zodat deze stijgende kostenpost beheersbaar blijft.

In het Limburgs Offensief Stikstof (LOS) gaan natuurverbetering en het op gang brengen van de vergunningverlening hand in hand. In 2026 en verder voeren we maatregelen van het LOS uit. Prioriteit ligt bij een zestal gebiedsgerichte aanpakken in vier focusgebieden. In 2026 starten de gebiedsprocessen en maken we een eerste analyse. Op basis hiervan leggen we eind 2026 of begin 2027 bestuurlijke keuzes voor. Ook het nieuwe nationale coalitieakkoord 'Aan de slag!' onderstreept de waarde van een gebiedsgerichte aanpak. Het Rijk wil samen met provincies toewerken naar gebieds- en zelfs bedrijfsspecifieke reductiedoelen. Vanuit de middelen in het coalitieakkoord is € 9 mld. beschikbaar voor gebiedsprocessen. Afspraken over de inzet en verdeling van dit fonds, maken we in 2026 in IPO verband.

De kwaliteit en beschikbaarheid van het water in Limburg is op termijn erg bepalend voor het perspectief van inwoners en bedrijven. Voor het behalen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) doelen vóór 2027 zijn we erg afhankelijk van de maatregelen die o.a. het Rijk neemt en deze inzet is, ook onder het nieuwe kabinet, beperkt. Als Provincie blijven we ons maximaal inspannen om het bereiken van de doelen dichterbij te brengen. In 2026 werken we aan de uitvoering van het Aanvalsplan Waterkwaliteit en starten we de ontwikkeling van een nieuw Provinciaal Waterprogramma. Ook onderzoeken we of er nog koppelkansen zijn tussen de gebiedsprocessen in het LOS en de wateropgave. In 2026 is er ook een Statenvoorstel voor de verhoging van grondwaterheffing voorzien.

In het programma 'Samen naar een waterrobuust Limburg' resteert van de Provinciale bijdrage van € 50 mln. nog € 10 mln. die nog niet is toebedeeld aan een van beide programma's HWBP of WRL. Dit bedrag is nader te verdelen op basis van de verdere uitwerking van de plannen voor de Maas en het regionaal watersysteem. Wij zullen in de komende begroting een voorstel hiervoor doen waarbij toebedeling aan de integrale aanpak Maas-Roer (omgeving Roermond) een optie is. Voor dit gebied wordt vanuit HWBP en WRL gezamenlijk gewerkt aan één integrale verkenning.

Ten behoeve van cofinanciering aan Grenspark Maas-Swalm-Nette willen we middelen beschikbaar stellen voor de periode 2027-2030. Deze financiering draagt bij aan de Provinciale doelen van natuur, landschap, cultuurhistorie en recreatie, het verkrijgen van Europese cofinanciering en de belangen van Nederlands-Duitse samenwerking voor de regio. Een voorstel hiertoe zal worden verwerkt in de Programmabegroting 2027.

In samenwerking met gemeenten, Waterschap en de HAS werken we aan het plan Bodemvitalisering. Bodemvitalisering is een langdurig proces. De gestarte pilots lopen naar verwachting tot eind 2027. Op de pilotlocaties zijn in de loop van 2026 vervolgmetingen voorzien.

1.1.1. Natuur, biodiversiteit en fauna

Voortgang

In algemene zin kan gesteld worden dat we op koers liggen in de uitvoering van onze wettelijke natuurtaken. De uitvoering in het eerste kwartaal van 2026 van de moties 3247 Tot hier en niet verder (Aziatische Hoornaar), 3165 Inzicht in beverpopulatie en schade overlast en het beverbeheer Limburg, 3186 Bever versus onze veiligheid, 3209 Offensief Limburgse bestuurders, 3274 Van beschermde natuur tot onbeschermde burger en 3280 Realistisch en houdbaar stikstofinstrumentarium verlopen volgens plan.

Natuurbeleid in POVI en Verordening

In maart 2026 is door Gedeputeerde Staten de POVI 2026 vastgesteld evenals de Ontwerp Omgevingsverordening. Vanuit Natuur en Water is veel aandacht geweest voor het specifiekere aanduiden van deelgebieden van de Groenblauwe Landbouwzone (voorheen Groenblauwe mantel) waardoor duidelijk gemaakt is wat de daar geldende natuur- en wateropgaven zijn. Zo kunnen indieners van plannen bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen beter onderbouwen hoe hiermee rekening wordt gehouden. Ook kunnen rijksmiddelen ter stimulering van agrarisch natuurbeheer hier gericht ingezet worden.

Natuurnetwerk

Naast onze doorlopende inzet om het natuurnetwerk in te richten en te beheren, is er in januari 2026 met Provinciale Staten sonderend gesproken over het Plan van aanpak Natuurcompensatie. Dit plan wordt momenteel uitgevoerd. Onder andere via aanpassingen in de ontwerp Omgevingsverordening.

Natuurbeheer

In het eerste kwartaal van 2026 is er ten opzichte van 2025 circa 1.300 hectare extra beheer vastgelegd binnen het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb), waarmee de eerdere verwachting van 1.100 hectare is overtroffen. De daadwerkelijke realisatie volgt later dit jaar. Naast het ANLb zijn we in het eerste kwartaal van 2026 gestart met het voeren van de Goede Gesprekken met de terreinbeherende organisaties, ter evaluatie van het Subsidiestelsel Natuur en Landschapsbeheer (SNL).

In het eerste kwartaal 2026 zijn in het deelgebied Beekdaelen de eerste herstelacties gestart om de natuurcompensatiepercelen weer in de oorspronkelijke staat te herstellen. Om het beheer en de monitoring van de natuurpercelen verder te optimaliseren, onderzoeken we of online tools hierbij kunnen ondersteunen.

Exotenaanpak

Conform motie 3247 (Aziatische hoornaar tot hier en niet verder) zijn in januari 2026 twee transitieregisseurs gestart. Zij hebben tot taak om samen met alle stakeholders — zoals gemeenten, terreinbeherende organisaties, imkers en agrariërs — te werken aan het gezamenlijk beheersen van de Aziatische hoornaar. Inmiddels functioneert een werkgroep en worden gemeenten via een tweewekelijks informatiebulletin gefaciliteerd met kennis en actuele inzichten zodat zij handelingsperspectief kunnen geven aan bestuurders en burgers. In oktober zullen de Staten geïnformeerd worden over alle inspanningen en de resultaten daarvan.

In februari organiseerden we samen met de Provincie Brabant, LVVN en diverse deskundigen een goed bezocht wasbeersymposium. Het Rijk heeft een stevige bestrijdingsambitie uitgesproken. Ons huidige beleid wordt momenteel geëvalueerd en zodra gereed wordt deze evaluatie aan Provinciale Staten voorgelegd inclusief een doorkijk naar bijstellingen van dit beleid.

Natuurherstelverordening

Eind 2025 ontvingen we aanvullende middelen van het Rijk. Onze bijdrage in het eerste kwartaal van 2026 bestaat onder andere uit het in beeld brengen van de opgaven via monitoring en in het bijdragen aan de door het Rijk voorgestelde uitwerking van de diverse artikelen voor het Nationaal herstelplan ofwel Natuurplan. Ook trekken we interprovinciaal op om te komen tot scherpe en concrete afspraken met het Rijk over wederzijdse taken, rollen en bijpassende middelen.

Afwijkingen

Inhoudelijke afwijkingen

Aanpassingen in de verordening en beleidsregels voor salderen, beperking van latente ruimte en een depositiebank (Limburgse stikstofbank) zijn in voorbereiding. Deze zijn in het eerste kwartaal van 2026 nog niet gerealiseerd. Het streven is de beleidsregels in het 2e kwartaal aangepast te hebben.

Financiële afwijkingen

Het budget Faunaschade (Wet natuurbescherming) kent inmiddels een tekort. Naar verwachting zullen ook in 2026 middelen tekortschieten om aan de reeds enkele jaren olopende faunaschadekosten te voldoen. We bezien mogelijkheden om deze kosten terug te dringen en ook IPO dringt aan op een rijksbijdrage. Tegelijkertijd betreft het een open-einderegeling waarvan de uitvoering namens alle provincies geschiedt door BIJ12. Het verwachte tekort bedraagt ca € 1 mln. Bij de najaarsrapportage zullen wij hierop terug komen.

Voor het budget natuurmonitoring geldt dat ten gevolge van de wet DBA inhuur van karteerders via een uitzendbureau geschiedt waarmee deze kosten flink opgelopen zijn. De binnen dezelfde post gereserveerde gelden voor onderzoeken komt daarmee onder druk te staan. Dit betreft niet de onderzoeken ten behoeve van Natura-2000, maar bijvoorbeeld onderzoeken naar soorten die faunaschade veroorzaken en exoten.

Bovenstaande posten kennen nog geen financiële consequenties.

Financiële consequenties

Nieuwe middelen derden

Niet alleen de afwijkingen of ontwikkelingen zorgen voor aanpassingen in onze begroting. Zo hebben we middelen ontvangen vanuit een specifieke uitkering J117 (SPUK) soortenmanagementplannen/natuurinclusief voor een bedrag van € 0,21 mln., deze middelen worden ingezet ten behoeve van de dekken van een doorbelasting van apparaatskosten en onderzoeken.

Fasering

De bij de septembercirculaire 2025 toegekende DU-middelen voor de monitoring van overige habitattypen zijn ingezet voor een opdracht die over 2 begrotingsjaren loopt, de helft wordt gefaseerd naar de begroting 2027.

Overige bijstellingen

- De specifieke uitkering Natuur fase 1 (SPUK L16) voor het onderdeel boscompensatie, vanuit product 1.1.2. overgeheveld naar dit product. De SPUK Natuur 1 betreft natuurherstel met het oog op een duurzame instandhouding van de overbelaste stikstofgevoelige Natura2000-gebieden en leefgebieden van soorten met een overschrijding van de Kritische Depositiewaarde.
- Als gevolg van een indexering van groenfondsleningen (aflossing van afwaardering of functieverandering van particuliere leningen bij het Groenfonds van vóór 2011, voorloper van de subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap (SKNL)) wordt het budget jaarlijks verlaagd met € 0,04 mln.

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Nieuwe middelen derden		
1.1.1	GS 12-5-2026 Bijstelling SPUK J117 SPUK SMP overige	SPUK	206
			206

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Fasering naar 2027 e.v.		
1.1.1	DU NHV Monitoring overige habitattypen	n.v.t.	-62
			-62

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Overige bijstellingen - budgetneutraal		
1.1.1	GS 16-12-2025 SPUK L16 verdeling - Natuur boscompensatie	Overboeking binnen begroting	314
	Overige bijstellingen - beïnvloedt resultaat		
1.1.1	Natuur & Landschap: afloop Groenfonds 30 jarig	Bijstelling bestaand budget	-35
			279

1.1.2. Stikstof Limburgs programma Landelijk Gebied

Voortgang

De vergunningverlening in Nederland stagneert. Met het Limburgs Offensief Stikstof nemen wij onze eigen verantwoordelijkheid om te komen tot een integrale aanpak van de opgaven rondom natuurherstel, stikstofreductie en transitie van het landelijk gebied. Dit doen we door focus te leggen op 4 focusgebieden, waar we met een gebiedsgerichte aanpak (GGA) aan de slag gaan. Deze aanpak is erop gericht om samen met gebiedspartijen te werken aan natuurherstel, om zo vergunningverlening van het slot te krijgen. Naast deze focus hanteren we een 'basisinzet' voor alle andere N2000-gebieden. Door middel van subsidies ondersteunen we daar partners met de uitvoering van hun projecten. Daarnaast nemen we generieke maatregelen zoals de voorbereiding van het opstellen van beleidsregels in- en extern salderen, het begeleiden van ondernemers in een blijversaankpak en het verder voorbereiden van ruimtelijk beleid.

De regeling SPUK 1 (Natuurherstel) wordt dit jaar afgerond en de 'SPUK Natuur II' – gericht op natuurherstel – is in voorbereiding genomen. Aan de regeling 'Maatwerk gerichte beëindiging (MGB)' – die leidt tot afname van stikstofdepositie – is uitvoering gegeven.

Verder is gewerkt aan een samenwerkingsovereenkomst en een uitvoeringsovereenkomst binnen de kaders van NOVEX de Peel, zodat toegezegde rijksmiddelen dit jaar beschikbaar komen voor uitvoering.

De realisatiesnelheid van de ontwikkelopgave natuur bleek onvoldoende om de gestelde doelen voor 2027 te behalen. In de Mededeling portefeuillehouder inzake intensivering ontwikkelopgave is inzicht gegeven in de versnellingsmaatregelen die wij hebben getroffen en de resultaten die dat heeft opgeleverd. Tevens blijven wij ons maximaal inspannen om in 2027 zo veel mogelijk van het Nationaal Natuur Netwerk gerealiseerd te hebben alsook om afspraken te maken met het Rijk om meer tijd te krijgen voor deze opgave.

Ook wordt uitvoering gegeven aan moties van PS, motie 3214 over economische impact LOS en motie 3211 leefbaarheidseffecten als gevolg van stoppende boeren.

Afwijkingen

Inhoudelijke afwijkingen

Het LOS is conform coalitieakkoord gebaseerd op 'vrijwillig' en 'van onderop'. De uitvoeringssnelheid is daarmee sterk afhankelijk van de medewerking van gebiedspartners en andere overheden en de uitvoering is weerbarstig.

Financiële afwijkingen

Er wordt een tekort op procesmiddelen voorzien. Deze worden ingezet voor inhuur van (externe) capaciteit, onderzoek en expertise. Bij de najaarsrapportage komen we hierop terug.

Financiële consequenties

Overige bijstellingen

De enige mutatie voor dit product betreft een herverdeling van de specifieke uitkering natuur fase 1 (SPUK L16). Hier is de raming voor boscompensatie overgeheveld naar product 1.1.1., zoals omschreven bij product 1.1.1.

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Overige bijstellingen - budgetneutraal		
1.1.2	GS 16-12-2025 SPUK L16 verdeling	Overboeking binnen begroting	-314
			-314

1.1.3. Landschap

Voortgang

In Q1 2026 hebben we uitvoering gegeven aan de vier actielijnen die het Limburgse landschap verbeteren. Dit hebben we gedaan door:

- een bijdrage te leveren aan een toename van de groenblauwe dooradering (GBDA) middels diverse regelingen/projecten waaronder de subsidieregeling landschapselementen. Daarnaast hebben we een subsidieaanvraag in behandeling van Zoemzone Limburg voor GBDA ten behoeve van bestuivende insecten. Dit betreft de aangehouden motie 3243, Zoem Zone Limburg;
- uitvoering te geven aan onder meer de programma's LOS, WRL en het Hoogwaterveiligheidsprogramma Maasvallei;
- het Steunpunt Landschapsbeheer middels een exploitatiesubsidie financieel te ondersteunen ten behoeve van de inzet van vrijwilligers. Daarnaast hebben wij Natuur- en Milieufederatie Limburg, het Limburgs Landschap en het Natuurhistorisch Genootschap ondersteund middels een exploitatiesubsidie waarmee een bijdrage wordt geleverd aan educatie over natuur en landschap, voor kinderen en volwassenen. In het kader van het Europees programma LEADER (onderdeel van het GLB-NSP) is dit jaar een subsidie verstrekt aan 1 project en liggen er 8 aanvragen ter beoordeling. Hiermee stimuleren wij voor regio Zuid-Limburg en Weerterland initiatieven - van lokale gemeenschappen - die bijdragen aan het verbeteren van de leefbaarheid op het platteland;
- het voeren van gesprekken met de nationale parken (de Grootte Peel, Nationaal Park de Maasduinen en Nationaal Park de Meinweg) ter voorbereiding op de subsidiebeschikkingen voor de periode 2027-2030. Voor de (grens)parken Maas-Swalm-Nette en Kempen-Broek kent onze financiële ondersteuning een tijdpad tot en met 2026. Voor het Drielandenpark en het Rivierpark Maasvallei tot en met 2027 en voor het Grenzeloos Bocageland volgt in het tweede kwartaal van 2026 een voorstel voor een financiële ondersteuning tot en met 2029.

In het eerste kwartaal van 2026 zijn wij tevens gestart met de uitvoering van motie 3240 Limburg als Klaslokaal - Buiten Leren in het Landschap.

Afwijkingen

Op dit moment zijn er geen inhoudelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op het realiseren van de gestelde doelen zoals opgenomen in de Programmabegroting 2026.

Financiële consequenties

Op dit moment zijn er geen inhoudelijke ontwikkelingen die financiële consequenties hebben voor de gestelde doelen zoals opgenomen in de Programmabegroting 2026.

1.3.1. Waterbeheer en waterkwaliteit regionaal systeem

Voortgang

In maart hebben Provincie Limburg en 46 andere Limburgse waterpartijen zoals gemeenten, WML en landbouw- en natuurpartijen het Convenant voldoende zoetwater ondertekend. De partijen hebben afgesproken om meer water vast te houden en minder water te willen gebruiken. Samen werken ze verder aan een uitvoeringsprogramma met concrete acties en maatregelen.

De provinciale omgevingsvisie (POVI) is door GS in maart 2026 vastgesteld en ter behandeling en vaststelling naar PS gestuurd. In de omgevingsvisie is het ruimtelijke deel van het waterbeleid opgenomen. Met name zijn de gebieden waar het belangrijk is om water de ruimte te geven in deze visie opgenomen.

In maart hebben GS de ontwerp omgevingsverordening vastgesteld en ter visie gelegd. In de ontwerp omgevingsverordening zijn verschillende regels met betrekking tot het thema water geactualiseerd en nieuwe regels opgenomen. Het betreft de regels voor klimaatadaptatie, waterveiligheid en drinkwater.

Ter uitvoering van het aanvalsplan waterkwaliteit hebben we gewerkt aan de inhuur van adviseurs die de gemeenten ondersteunen in de aanpak van riooloverstorten. Door de invoering van de wet DBA vergt dit veel tijd.

We werken aan een tiental hydrologische onderzoeken voor de Natura2000 gebieden, waarin onderzoek wordt gedaan ten behoeve van te nemen hydrologische maatregelen.

Om te zorgen dat we zo veel mogelijk projecten kunnen ondersteunen die bijdragen aan de verbetering van de waterbeschikbaarheid en het tegengaan van droogte, passen we de subsidieregeling Deltaplan Hoge Zandgronden(DHZ) aan zodat de verschillende deelplafonds beter passen bij de vraag.

We werken aan verschillende moties van Provinciale Staten, onder meer om het project Waterwinst uit te breiden met gewasbeschermingsmiddelen (motie 3237), om het contact met de buitenlandse actoren te verbeteren in verband met grensoverschrijdende waterkwaliteit (3272) en om samen met waterschap, WML en gemeenten de bewustwording bij de burgers over hun bijdrage aan de waterkwaliteit te verbeteren (3273).

Afwijkingen

Op dit moment zijn er geen inhoudelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op het realiseren van de gestelde doelen zoals opgenomen in de Programmabegroting 2026.

Financiële consequenties

Op dit moment zijn er geen inhoudelijke ontwikkelingen die financiële consequenties hebben voor de gestelde doelen zoals opgenomen in de Programmabegroting 2026.

1.3.2. Waterveiligheid Maas

Voortgang

In het eerste kwartaal van 2026 is de Realisatieovereenkomst voor de Groene Rivier Well ondertekend, evenals de Realisatieovereenkomst voor de Willem-Alexanderhaven in Roermond. Ook hebben het Rijk en de gemeente Roermond de Bestuursovereenkomst voor de verlaging van de dam in het Lateraalkanaal getekend. De werkzaamheden aan de projecten in het Zuidelijk Maasdal, Vierwaarden, Baarlo-Hout-Blerick, Thorn-Wessem, Arcen, Grensmaas, de verlaging van de dam in het Lateraalkanaal, de Willem-Alexanderhaven Roermond en de Groene Rivier Well verlopen allemaal volgens planning.

Afwijkingen

Inhoudelijke afwijkingen

- Project Lob van Gennep heeft vertraging opgelopen afgelopen jaar in verband met een voorfinancieringsprobleem. Er is hard gewerkt aan een mogelijke oplossing hiervoor. De aanvullende bijdrage van Provincie Limburg aan deze oplossing zal aan u via een apart voorstel ter besluitvorming worden voorgelegd in juni.
- Project Ruimte voor de Maas bij Oeffelt heeft een vertraging opgelopen van ongeveer 18 maanden. Dit omdat nog niet alle randvoorwaardelijke vergunningen verleend zijn voor het project. De bijdrage van Provincie Limburg door deze vertraging, aan deze opgave, zal aan u via het hiervoor benoemde voorstel ter besluitvorming worden voorgelegd.

Financiële consequenties

Binnen deze voorjaarsrapportage zijn er geen financiële consequenties, deze worden via een apart Statenvoorstel voorgelegd.

1.3.3. Bodemvitalisering

Voortgang

Het project Bodemvitalisering Limburg verloopt volgens planning. Op alle pilotlocaties zijn de groene reststromen (bermmaaisel, blad- en snoeiafval) afkomstig van gemeenten aangebracht. Deze stromen verbeteren de bodemvitaliteit bij agrarische ondernemers door het organische stofgehalte te verhogen, waardoor de waterbergende capaciteit van de bodem toeneemt en erosie wordt tegengegaan.

Afwijkingen

Op dit moment zijn er geen inhoudelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op het realiseren van de gestelde doelen zoals opgenomen in de Programmabegroting 2026.

Financiële consequenties

Op dit moment zijn er geen inhoudelijke ontwikkelingen die financiële consequenties hebben voor de gestelde doelen zoals opgenomen in de Programmabegroting 2026.

1.3.4. Waterveiligheid en Ruimte Limburg (WRL)

Voortgang

Binnen het programma WRL werken de Limburgse overheden samen met het Rijk aan de opgave om te komen tot een integrale aanpak van de wateroverlast in Limburg. Dit doen zij op basis van de meerlaagsveiligheid: preventie, gevolgbeperking en waterbewustzijn. De samenwerking stopt niet bij de grens en grensoverschrijdende samenwerking is essentieel voor de integrale aanpak van stroomgebieden van bron tot monding. Dit geldt voor de samenwerking met Vlaanderen en Wallonië, Nordrhein-Westfalen als ook voor de aangrenzende provincies.

Met de instelling van de Bestuurscommissie WRL, in het 1e kwartaal van 2026, wint de samenwerking aan kracht en energie en voeren Provincie, Waterschap en gemeenten nu samen de regie. Het Rijk kijkt hier pro-actief bij mee. Met het vaststellen van de "Leidraad aanpak werk- en stroomgebieden WRL" is de gezamenlijke basis gevormd voor de aanpak van de werk- en stroomgebieden en is een toetsingskader voor de Bestuurscommissie opgeleverd waarmee de resultaten van de pré-verkenning en verkenning in de 4 werkgebieden kunnen worden beoordeeld.

Binnen de 4 werkgebieden zijn de bestuurlijke en ambtelijke regieteams gezamenlijk met de 3 pijlers gestart met de pré-verkenning WRL-opgave, zodat in het najaar van 2026 een schade- en veiligheidsbeeld over heel Limburg inzichtelijk is en daarmee hoe de opgave over Limburg is verdeeld.

Om wateroverlast in Limburg aan te pakken kunnen inwoners, bedrijven en organisaties subsidie aanvragen via de Kansenregeling, waarvoor de 2^e ronde met een budget van € 5 mln. is opengesteld op 1 januari 2026. Deze regeling ondersteunt projecten ('no regret' maatregelen) die binnen 2 jaar resultaat laten zien, stimuleert samenwerking en helpt goede ideeën sneller uit te voeren, zolang ze passen bij de locatie en geen nieuwe waterproblemen veroorzaken.

Naast dat WRL is gericht op de lange termijn integrale stroomgebiedsaanpak wordt ook gezocht naar mogelijkheden om op korte termijn met concrete projecten die snel tot uitvoering kunnen worden gebracht, te starten. Met een "Impulsaanpak WRL" worden de mogelijkheden voor onder andere versnelde uitvoering van fysieke maatregelen uitgewerkt.

Het totale budget voor de wateroverlast- en waterveiligheidsopgave van de gemeenschappelijke overheden bedraagt € 600 mln (incl. BTW), waarvan € 300 mln. cofinanciering vanuit het ministerie van I en W. De regionale financiering van € 300 mln. wordt ingebracht door Waterschap Limburg, Provincie Limburg en alle Limburgse gemeenten. De huidige SPUK, die de eerste tranche van middelen van de cofinanciering van het Rijk omvat, kent een einddatum van 31 december 2026. Voor de tweede tranche is het voorstel de huidige SPUK om te zetten in een langjarige SPUK met begrotingsgrondslag voor de periode van 1 januari 2027 tot en met 31 december 2037. Het verzoek daartoe is door de Provincie namens WRL verstuurd aan het Rijk, de ontvangst is bevestigd. Het verzoek wordt verwerkt in de najaarsnota van het Rijk.

Afwijkingen

Financiële afwijkingen

De begroting WRL 2026 is in januari 2026 formeel vastgesteld door de Bestuurscommissie WRL. De begroting van programma WRL kon daarom niet eerder dan bij deze Voorjaarsrapportage in de Provinciale begroting worden bijgesteld. De WRL-begroting is hiermee nu volledig opgenomen in de Provinciale begroting. Hierdoor wijzigt de Provinciale begroting van € 7,15 mln. naar € 14,37mln.

Financiële consequenties

Nieuwe middelen derden

Zoals beschreven onder het kopje 'afwijkingen' verhogen wij de programmabegroting met € 7,22 mln., vanwege het vaststellen van de begroting WRL 2026. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de begroting vanuit de specifieke uitkering Beekdalen zijrivieren Maas Limburg (SPUK E102) en is bestemd voor de uitvoering van maatregelen op het gebied van waterveiligheid en de dekking van de formatie.

Fasering

De procesmiddelen van de verkenningfase WRL worden in 2026 niet ingezet (€ 0,06 mln.) en overgeboekt naar de begroting 2029. De SPUK middelen worden in eerste instantie aangesproken.

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Nieuwe middelen derden		
1.3.4	GS 12-5-2026 Bijstelling begroting WRL 2026 inzake E102	SPUK	7.215
			7.215

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Fasering naar 2027 e.v.		
1.3.4	Procesmiddelen verkenningsfase WRL	n.v.t.	-62
			-62

2. Samen leven en bestaanszekerheid

Samen leven en bestaanszekerheid

Voortgang

We liggen op koers met de uitvoering van het beleidskader Samen leven en bestaanszekerheid. In het eerste kwartaal is het tienjarig jubileum van de Gezonde Basisschool van de Toekomst gevierd. Ook is gestart met een verkenning naar duurzame financiering van de Sociale Agenda en onze rol in het sociale domein. Van de recent aangenomen moties bij de Sociale Agenda is de uitvoering gestart. Binnen de gebiedsgerichte aanpak zijn met alle acht de lokale allianties samenwerkingsovereenkomsten gesloten. Samen met partners en ministeries is de propositie 'Sociaal en veerkrachtig Limburg' opgesteld, waarmee steun van het Rijk wordt gevraagd. Daarnaast blijven sport en beweging gestimuleerd via sporttakplatforms, sport- en beweegakkoorden en subsidieregelingen. Er zijn momenteel geen afwijkingen of financiële consequenties.

Ontwikkelingen en prioriteiten

Naar verwachting eind Q2 zal de propositie 'Sociaal en veerkrachtig Limburg' worden aangeboden aan minister Heerma (BZK). De periode daarna moet benut worden voor het verzilveren van onze propositie, door hier het gesprek met Haagse partners over te vervolgen en bijv. tot een governancestructuur te komen. Zowel met het Rijk als met de 18 regionale partners die de propositie medeondertekenen. In relatie tot toezegging 9770 voeren we een verkenning uit naar de structurele financiële borging van de Sociale Agenda binnen de provinciale begroting. Naast het financiële aspect, verkennen we ook het verduurzamen van onze rol in het sociaal domein. Daarbij nemen we de propositie als een van de uitgangspunten en we laten hier ook een extern bureau onderzoek naar doen. In dit proces zien we raakvlakken met de Toekomstvisie 2050 en met motie 3234 inz. de analyse op de dubbele vergrijzing in relatie tot meerdere beleidsdomeinen.

Het opstellen en uitvoeren van de propositie 'Sociaal en veerkrachtig Limburg' en de uitvoering van toezegging 9770 en motie 3234 zijn beleidsintensiveringen voor 2026. Eind Q1-2026 zijn met alle acht de gekozen gebieden van de integrale wijken- en dorpsgerichte aanpak samenwerkingsovereenkomsten gesloten. Vanaf nu werken wij toe naar subsidieaanvragen en –verleningen, waardoor de acht gebiedsgerichte uitvoeringsprogramma's ook echt tot uitvoering kunnen komen. Het streven is deze verleningen voor het eind van 2026 afgerond te hebben.

Daarnaast zullen we de komende tijd ons beleid en onze instrumenten evalueren, zoals bijvoorbeeld de Topsportevenementenregeling. Het subsidieplafond van deze regeling werd afgelopen jaar overvraagd en tegelijkertijd is de regeling in de uitvoering voor aanvragers te zeer gericht op één beleidsveld. De impact van deze evenementen heeft echter op meerdere programma's betrekking. Op basis van de evaluatie bezien wij hoe wij met deze regeling willen omgaan.

Ook ronden we in deze periode de uitvoering van het beleidskader Samen Leven en Bestaanszekerheid 2024-2027 af. Daarbij gaat het o.a. over het (d.m.v. subsidieverleningen) in uitvoering brengen van de drie gesloten regionale sport- en beweegakkoorden (mede i.r.t. motie 3032, 3110 en 3134). Wij voeren de motie 3216 met betrekking tot de Voorleesmarathon uit in september 2026. Ook worden enkele grotere subsidieaanvragen nog verwacht die invulling geven aan de gestelde doelen, bijvoorbeeld t.a.v. Kansrijke Start Noord- en Midden-Limburg, Keigezond Limburg en Schuldenvrije wijken. Over de inzet van de gereserveerde € 1,5 miljoen voor een scholingsfonds voor arbeidsmigranten voor taal en inburgering conform motie 3191, wordt u ook voor het einde van het jaar geïnformeerd.

Tot slot blijven wij uitvoering geven aan de Integrale Aanpak Arbeidsmigratie 2025-2027. Belangrijke mijlpalen zijn de juridisch-ruimtelijke borging van randvoorwaarden voor en kwaliteitseisen aan (short-stay) huisvesting voor arbeidsmigranten met de vaststelling van de POVI en OVL in respectievelijk mei en september 2026.

2.1.1. Sociale Agenda

Voortgang

We liggen op koers en verwachten de benoemde resultaten te gaan behalen. Een van de hoogtepunten van het eerste kwartaal is de viering van 10 jaar Gezonde Basisschool van de Toekomst op 12 maart jl. Op deze conferentie vierden we met partners uit het hele land de resultaten van dit project binnen ons doel om jeugd kansrijk, veilig en gezond op te laten groeien. Limburg liet zich hierbij zien als voorbeeldregio. Door subsidie aan stichting Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) ondersteunen we ook in 2026 en 2027 de verdere opschaling van dit project. Daarnaast zijn we dit kwartaal gestart met de verkenning naar de structurele financiële borging van de Sociale Agenda binnen de provinciale begroting (i.r.t. toezegging 9770). We zijn aan het verkennen hoe we in het sociale domein kunnen en willen blijven acteren. We verwachten Provinciale Staten in Q2 2026 over de eerste resultaten van deze verkenning te informeren. Daarnaast zijn we ook gestart met de uitvoering van motie 3234 Brede aanpak vergrijzing, 3257 Ondersteuning Veilig Thuis Limburg en 3260 Aanvalsplan dak- en thuisloosheid. Over deze uitvoering wordt u later geïnformeerd.

Afwijkingen

Op dit moment zijn er geen inhoudelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op het realiseren van de gestelde doelen zoals opgenomen in de Programmabegroting 2026.

Financiële consequenties

Op dit moment zijn er geen inhoudelijke ontwikkelingen die financiële consequenties hebben voor de gestelde doelen zoals opgenomen in de Programmabegroting 2026. De verkenning vanuit Toezegging 9770 kan mogelijk leiden tot financiële consequenties voor dit product.

2.2.1. Krachtige gemeenschappen in wijken en dorpen

Voortgang

We liggen op koers en verwachten de benoemde resultaten te behalen. In het eerste kwartaal van 2026 zijn met alle acht de lokale allianties binnen de gebiedsgerichte aanpak, samenwerkingsovereenkomsten gesloten. Op basis hiervan worden in de loop van 2026 subsidieaanvragen ingediend. Hierbij zijn we afhankelijk van de samenwerking binnen de lokale allianties om tot een kwalitatief rijpe aanvraag te komen. Gekoppeld aan deze gebiedsgerichte aanpak hebben we met in totaal 18 partnerorganisaties een propositie 'Sociaal en veerkrachtig Limburg' ontwikkeld. Dit is in overleg met de ministeries Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) gebeurd. In deze propositie wordt om langjarig partnerschap en een structurele financiële impuls van de Rijksoverheid gevraagd. Dit om onze gezamenlijke Limburgse aanpak te versterken. Uw Staten ontvangen deze propositie zodra deze gereed is voor aanbidding aan het Rijk. In het verlengde van deze propositie werken we in een bestuurlijke alliantie die de samenwerking tussen de 18 partners verder vormgeeft en een lerend netwerk van professionals vormt om elkaar te inspireren. Daarnaast versterken we met de leefbaarheidsaanpak initiatieven die de leefbaarheid in heel Limburg bevorderen, en leggen we waar mogelijk de koppeling met de gebiedsgerichte aanpak. Hierdoor dragen we in de hele provincie actief bij aan leefbaarheid, sociale cohesie en welzijn voor gemeenschappen. Op die manier werken we aan een sociaal en veerkrachtig Limburg in de hele provincie.

De Leefbaarheidsaanpak draagt niet alleen bij aan de doelen van het beleidskader Samen leven en bestaanszekerheid, onderdeel Krachtige gemeenschappen in wijken en dorpen, maar ook aan die van het beleidskader Leefbare steden en dorpen (Programma 5), en dan in het bijzonder het onderdeel Leefbare steden en dorpen.

Afwijkingen

Op dit moment zijn er geen inhoudelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op het realiseren van de gestelde doelen zoals opgenomen in de Programmabegroting 2026.

Financiële consequenties

Op dit moment zijn er geen inhoudelijke ontwikkelingen die financiële consequenties hebben voor de gestelde doelen zoals opgenomen in de Programmabegroting 2026. De uitvoering van de propositie Sociaal en Veerkrachtig Limburg kan mogelijk leiden tot financiële consequenties voor dit product.

2.3.1. Sport en bewegen

Voortgang

We liggen op koers en verwachten de benoemde resultaten te behalen. Binnen de brede sociale basisinfrastructuur zijn twee sporttakplatforms toegetreden. Het gaat om het platform Limburg Gymnastics en het Nederlands Instituut voor Vechtsport en Maatschappij. Hierdoor brengen we nog meer Limburgers in beweging. De drie in het eerste kwartaal gesloten regionale sport- en beweegakkoorden leveren hier ook een belangrijke bijdrage aan. Later dit jaar verwachten we de subsidies op basis van deze akkoorden te kunnen verlenen. In het eerste kwartaal van 2026 is door partijen goed gebruik gemaakt van de subsidieregelingen Bovenlokale evenementen en Topsportevenementen. Met deze subsidieregelingen worden Limburgers geïnspireerd om te gaan/blijven sporten en bewegen.

Afwijkingen

Op dit moment zijn er geen inhoudelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op het realiseren van de gestelde doelen zoals opgenomen in de Programmabegroting 2026.

Financiële consequenties

Op dit moment zijn er geen inhoudelijke ontwikkelingen die financiële consequenties hebben voor de gestelde doelen zoals opgenomen in de Programmabegroting 2026.

3. Werken aan een toekomstbestendige economie

Werken aan een toekomstbestendige economie

Voortgang

We liggen op koers. Ondanks een instabiel investeringsklimaat blijft de Provincie Limburg actief investeren in het aantrekken en behouden van economische activiteiten en het versterken van het vestigingsklimaat. Er zijn gerichte stappen gezet, zoals de verstrekking van een aanzienlijke lening aan Toverland, de voorbereiding van nieuwe MKB-regelingen en de voortgang op strategische projecten als de Einstein Telescope en Brightlands-campussen. In het kader van internationale positionering zijn onder meer evenementen rondom TEFAF georganiseerd en wordt gewerkt aan het vergroten van de impact via Europese programma's als Interreg en OPZuid.

Daarnaast kent het dossier Maastricht Aachen Airport de ontwikkeling van een digitaal dashboard, waarmee Provinciale Staten meer inzicht en transparantie krijgen in de ontwikkelingen rondom de luchthaven. Ook wordt gewerkt aan nieuwe investeringsfondsen zoals het Brightlands Future Fund (BFF) en het Limburg Vroege Fase Fonds (LVFF), waarmee ondernemerschap en innovatie in de regio worden ondersteund. In het eerste kwartaal heeft besluitvorming plaatsgevonden over BFF en LVFF.

Binnen onderwijs en arbeidsmarkt zijn diverse projecten gestart ter versterking van vakmanschap, internationale samenwerking en het behouden van talent voor de regio. Innovatie en duurzaamheid vormen rode draden met concrete resultaten, zoals het starten van Circulaire Economie-projecten, de voortgang op het gebied van duurzame landbouw, geothermie en het toekomstbestendig maken van industriële clusters als Chemelot en Greenport Zuidoost Nederland.

Deze integrale aanpak illustreert hoe Limburg – ondanks externe onzekerheden – vastberaden blijft bouwen aan een sterke, innovatieve en duurzame provincie die klaar is voor de toekomst.

Ontwikkelingen en prioriteiten

De actuele mondiale ontwikkelingen zijn uitdagend voor de regionale economie en de chemie in het bijzonder, maar bieden ook kansen voor versnelling ten behoeve van de strategische autonomie waar wij vanuit Limburg op inspelen bijvoorbeeld via verduurzaming Chemelot, ontwikkeling Maastricht Aachen Airport en duurzame ontwikkeling van VDL. De uitvoeringskracht, extern en intern, is wel een aandachtspunt in de realisatie van onze doelen.

LIOF richt zich met een nieuw meerjarenplan in de periode 2026-2030 op sectoren zoals innovatieve chemie, medtech, defensie en agrotech. Deze focus sluit aan bij de Nationale Technologiestrategie en de kernsectoren uit het rapport Wennink, en biedt kansen voor hoogwaardige werkgelegenheid. We werken aan de herijking van onze positie ten aanzien van ZLSM. Als dat tot aanvullende inzet van Provincie leidt, zullen wij dat aan PS voorleggen.

Limburg blijft zijn positie als innovatiehub versterken door het investeren in startups en het mkb, onder andere via de Brightlands Startup League en het nieuwe Brightlands Future Fund. Daarnaast werken wij aan een nieuwe aanpak ('Limburgse Economie in Actie') met daarin twee sporen: Economische Frontrunners en een Sprintregeling, die dit jaar in werking treden. De ontwikkeling van de Brightlands-campussen blijft een belangrijk speerpunt, met de bijbehorende uitdagingen. Eind 2026 bieden wij de Brightlands tussenevaluatie aan. Ook de mogelijke komst van de Einstein Telescope vormt een strategische kans, waarbij al wordt ingezet op innovatieprojecten en economische spin-off, zoals ook onlangs aan PS voorgesteld. Eind dit jaar wordt de uitvraag voor een bidbook verwacht.

Chemelot speelt een centrale rol in de industriële transitie naar klimaatneutraliteit en circulariteit. Er wordt, op verzoek van het Rijk en GS, gewerkt aan een Clusterplan. In lijn met de Motie 'Red Chemelot' richt dit plan zich op een toekomstperspectief waar verduurzaming, concurrentiekracht en weerbaarheid centraal staan. Daarbij wordt ingespeeld op het Regeerakkoord. Wij onderzoeken of een publiek belang in de gronden van Chemelot bijdraagt aan de ontwikkeling van het terrein. Afhankelijk van de genoemde trajecten kan verdergaande publieke ondersteuning (samen met Rijk en Europa) noodzakelijk zijn.

Arbeidsmarkt en onderwijs blijven prioritaire thema's. Met het 'Talent Charter 2035' investeren wij o.a. in (om- en bij)scholing en Leven Lang Ontwikkelen. Met partners werken wij toe naar een nieuw Limburgs scholingsinstrument, dat we in het najaar 2026 bespreken met PS. Ook zetten we in op het versterken van trinationale samenwerking (hoger onderwijs). In het derde kwartaal presenteren wij de propositie 'Trinationaal Onderwijs, Kennis en Arbeidsmarkt', als lobby richting Den Haag om de agglomeratiekansen van de internationale kennisregio beter te benutten. Door onderwijs, kennis en arbeidsmarkt te verbinden over de grens, kan Limburg uitgroeien tot een voorbeeld van hoe een grensregio bijdraagt aan het verdienvermogen van Nederland. Verder zetten wij ook in op uitwerking van de Vakmanschapsagenda 2030 (mbo), inclusief publiek-private samenwerkingen voor aanvragen binnen nationale regelingen eventueel met provinciale cofinanciering.

Limburg blijft zich inzetten voor een duurzame land- en tuinbouw. In 2026 wordt geïnvesteerd in biologische landbouw, wijnbouw en dierenwelzijn, mede via het Nationaal Strategisch Plan. Daarnaast starten we met de communicatiecampagne rondom de Limburgse land- en tuinbouw en brengen we de Agrarische Blijversaanpak verder in uitvoering.

In 2026 stellen wij een visie op de economische ontwikkeling van Limburg op en bieden deze aan PS aan.

3.1.1. Vestigingsklimaat van morgen

Voortgang

Ondanks een instabiel investeringsklimaat, dat van invloed is op de acquisitieactiviteiten, zijn vanuit strategische acquisitie en verankering gesprekken gevoerd met kansrijke acquisitieleads voor Limburg. Deze zijn gericht op het aantrekken en behouden van economische activiteiten.

Aan Toverland is een lening van € 20 mln. verstrekt om door te groeien tot een volwaardig destination resort. Deze investering draagt bij aan de versterking van de regionale economie en het vestigingsklimaat.

In het eerste kwartaal is rondom TEFAF een evenement georganiseerd voor internationale ambassadeurs, met als doel de internationale impact en het belang van de Einstein Telescope onder de aandacht te brengen bij relevante stakeholders. Daarnaast is gestart met de voorbereiding van twee MKB-evenementen die zullen plaatsvinden in juni en september.

Binnen het domein zakelijk toerisme zijn gesprekken gevoerd met TEFAF over het continueren van de samenwerking en de organisatie in Limburg.

In samenwerking met het cluster mobiliteit wordt gewerkt aan de herijking van de Zuid-Limburgse Stoomtrein Maatschappij (ZLSM).

Tot slot is er in het eerste kwartaal 2026 een afwegingskader opgesteld voor de besteding van de middelen die Provinciale Staten eind 2025 in een aparte reserve 'Herontwikkeling en Natuurcompensatie' hebben geplaatst. Deze middelen zijn bedoeld voor de herpositionering van de VDL-site in Born en voor het realiseren van nieuwe natuur in de omgeving van deze site (zie ook [mededeling portefeuillehouder van 7 oktober 2025](#) en [2e Gewijzigde Amendement 201 Depondt c.s. inzake 'Extra stimulans innovatie in Limburg uit bruteringsreserve VDL'](#)). Dit kader is in april 2026 ter besluitvorming aangeboden aan Provinciale Staten.

Afwijkingen

Op dit moment zijn er geen inhoudelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op het realiseren van de gestelde doelen zoals opgenomen in de Programmabegroting 2026.

Financiële consequenties

Faseringen

De (in de decembercirculaire) toegekende Decentralisatie Uitkering (DU) voor toekomstbestendige bedrijventerreinen worden niet in 2026 besteed. Eerst moet er een businessplan worden opgesteld. De middelen mogen enkel worden gebruikt voor hardware/onroerende investeringen. Uitvoering is pas mogelijk zodra alle middelen beschikbaar zijn, waardoor de start naar verwachting in 2027 plaatsvindt.

Overige bijstellingen

Voor de afwikkeling van de Gebiedsontwikkeling VDL Nedcar (€ 10,13 mln.) worden de programmakosten VDL Nedcar toegekend aan dit product. Dit budget wordt ingezet voor de afwikkeling van de bestaande verplichtingen na de ontbinding van de Anterieure Overeenkomst. De aandacht verschuift hierbij van infrastructuur naar gebiedsontwikkeling. Derhalve wordt dit budget overgeheveld van programma 7 'Een bereikbaar en toegankelijk Limburg' (product 7.2.1. Infrastructuur) naar product 3.1.1.

Verbonden partijen

Conform het SiS 3.0 kader wordt bij de verstrekking van een geldlening aan Attractiepark Toverland een risicoreserve van € 0,35 mln. gevormd, ter vermindering van het financiële restrisico. Dit bedrag wordt incidenteel als dotatie toegevoegd aan de bestemmingsreserve risicoreserve SIS, conform [PS-besluit van 20 maart 2026](#).

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Fasering naar 2027 e.v.		
3.1.1	GS 12-5-2026 Fasering DU pilots toekomstbestendige bedrijventerreinen	n.v.t.	-709
			-709

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Overige bijstellingen - budgetneutraal		
3.1.1	GS 12-8-2025 Beeindiging VDL Nedcar	Overboeking binnen begroting	10.125
			10.125

3.1.3. Maastricht Aachen Airport

Voortgang

Zoals bekend bij uw Staten is gewerkt aan de ontwikkeling van een digitaal dashboard over Maastricht Aachen Airport (MAA). Met dit dashboard wordt beoogd Provinciale Staten op een meer actuele en toegankelijke wijze inzicht te geven in de ontwikkelingen rondom de luchthaven. Dit dashboard is dit voorjaar gelanceerd en bestaat uit een openbaar deel en een gedeelte dat alleen voor de leden van PS toegankelijk is.

De op 31 maart 2021 door MAA bij het ministerie Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur ingediende aanvraag voor een Wet Natuurbeschermings-vergunning, die daarna op een aantal momenten door MAA van aanvullende informatie is voorzien, is nog bij het ministerie in behandeling. In maart 2026 heeft het ministerie MAA verzocht om (nogmaals) aanvullende informatie aan te reiken om tot een beoordeling van de aanvraag te kunnen komen. De behandeling van het PIP wordt vooralsnog in het najaar van 2026 voorzien.

Provinciale Staten worden op verschillende manieren geïnformeerd over de voortgang van het Groot Project 'Transitie Maastricht Aachen Airport'. Dit gebeurt via de halfjaarlijkse voortgangsrapportages en tussentijds via mededelingen portefeuillehouder en inmiddels het dashboard.

Afwijkingen

Op dit moment zijn er geen inhoudelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op het realiseren van de gestelde doelen zoals opgenomen in de Programmabegroting 2026.

Financiële consequenties

Nieuwe eigen middelen

Op grond van het geactualiseerde Meer Jaren Onderhouds Programma (MJOP) provinciale gebouwen 2026-2033 wordt de jaarlijkse toevoeging aan de voorziening luchthaven gebouwen met € 0,10 mln. verhoogd. Dit is conform [PS-besluit van 20 maart 2026](#).

Overige bijstellingen

Op basis van het [Statenbesluit 'Uitwerking transitie Maastricht Aachen Airport' van 16 december 2022](#) heeft Provinciale Staten besloten om de geprognosticeerde afwaarderingen inzake Holding Businesspark Luchthaven Maastricht NV (HBLM) jaarlijks ten laste van de begrotingsruimte te brengen, gebaseerd op de verwachte verliezen bij een worst-case scenario. Voor 2026 bedraagt deze afwaardering € 6,68 mln., welke volledig wordt gedekt uit de risicoreserve SIS.

Verbonden partijen

Voor de reeds eerder gevormde risicoreserve SIS inzake HBLM heeft een herschikking in de fasering plaatsgevonden: er is € 0,20 mln. naar voren gehaald naar 2026; dit bedrag is onttrokken aan 2027 (€ -0,15 mln.) en 2028 (€ -0,05 mln.).

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Nieuwe eigen middelen - intensivering		
3.1.3	GS 3-2-2026 Ophoging onderhoudsbudgetten MJOP 2026-2033 - Luchthavengebouwen	Begrotingsresultaat	102
			102

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Overige bijstellingen - budgetneutraal		
3.1.3	GS 12-5-2026 Afwaardering HBLM	Risicoreserve SIS	6.681
			6.681

3.2.1. Innovaties voor de maatschappelijke opgaven

Voortgang

In het eerste kwartaal 2026 heeft besluitvorming inzake het Brightlands Future Fund plaatsgevonden. De komende periode zal gebruikt worden om het fonds nader uit te werken en in te richten binnen door Provinciale Staten vastgestelde kaders.

Het Limburg Vroege Fase Fonds 2025 is in het eerste kwartaal 2026 in werking getreden, waarmee uitvoering is gegeven aan het Statenbesluit en ondersteuning wordt geboden aan ondernemingen in de vroege ontwikkelingsfase.

De regelingen Sprintsubsidie en Frontrunners zijn uitvoeringsgereed gemaakt en ter besluitvorming voorgelegd aan Gedeputeerde Staten. De Sprintsubsidie is gericht op het ondersteunen van MKB-ondernemingen bij het versnellen van de transitie naar toekomstbestendige bedrijfsvoering en het bijdragen aan maatschappelijke opgaven. De Frontrunnersregeling richt zich, aanvullend op de Limburg-brede verstedelijkingsstrategie 'Limburg Centraal', op het versterken van het economisch profiel en de dynamiek in en rond de zes grootste Limburgse steden en hun intercitystations.

Binnen de Europese programma's (Interreg, OPZuid en Just Transition Fund) worden de voor dit doel beschikbare middelen volop ingezet. De totaal gebudgetteerde middelen voor cofinanciering aan EU projecten voor 2027 zijn in verband met de laatste calls van deze EU programma's in 2026 naar voren gehaald. Tevens zijn we volop aan de slag met de voorbereidingen om vorm en inhoud te geven aan de nieuwe programmaperiode (2028-2034) via het nieuwe Meerjarig Financieel Kader (MFK) vanuit Europa.

Afgelopen kwartaal is een bijdrage toegekend aan Nikhef, één van de uitvoeringpartners van Einstein Telescope Nederland. Deze bijdrage wordt ingezet voor de technische coördinatie, om de aantrekkelijkheid van de ETpathfinder en de projectorganisatie te versterken. De volgende stap is het verder uitbouwen van de ETpathfinder tot een internationaal ET Low Frequency Center, waar wetenschap en bedrijfsleven gezamenlijk onderzoek en ontwikkeling uitvoeren ter ondersteuning van de cruciale sleuteltechnologieën van de Einstein Telescope. Deze ontwikkeling is onderdeel van het Coalitieakkoord van het huidige kabinet. In mei 2026 wordt een eerste bijdrage vanuit de Provincie aan Provinciale Staten voorgelegd.

Daarnaast zijn we met Hogeschool Zuyd in een vergevorderd stadium om het beroepsonderwijs (hbo/mbo) te betrekken bij de essentiële technieken die nodig zijn voor de ontwikkeling, bouw en het onderhoud van de Einstein Telescope.

In het kader van [motie 3192 Berghorst c.s. inzake Zorg en Innovatie HUB](#) worden vanuit de Brightlands Smart Services Campus gesprekken gevoerd met de Health AI & Data Alliantie Limburg. Deze alliantie treedt coördinerend op voor zorgpartijen als MUMC+, Zuyderland, VieCuri, Laurentius, Maastricht UMC+ en Sint Jans Gasthuis. Het doel hiervan is een gezamenlijk voorstel op te stellen voor de verdere implementatie van data en AI in de zorg. Provincie Limburg kan in dit voorstel als cofinancierder optreden.

Afwijkingen

Op dit moment zijn er geen inhoudelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op het realiseren van de gestelde doelen zoals opgenomen in de Programmabegroting 2026.

Financiële consequenties

Fasering

Voor de Europese programma's Interreg, OPZuid en JTF worden dit jaar de laatste rondes voorbereid en ingediend. Daarom wordt in totaal € 0,75 mln. uit 2027 overgeheveld naar 2026 om aanvragen vanuit deze laatste rondes te kunnen ondersteunen.

Overige bijstelling

Binnen het kader SiS 3.0 wordt bij publieke investeringen vooraf een risicoreserve opgenomen voor mogelijke afwaarderingen. Voor de geldlening van € 5 mln. aan Limburg Startup Capital Fund BV (Limburg Vroege Fase Fonds 2025) wordt daarom een risicoreserve van € 2,00 mln. gevormd, gebaseerd op het hoge risicoprofiel (40% niet-revolverend), conform [PS-besluit van 12 december 2025](#). Hiervoor wordt het exploitatiebudget (Procesmiddelen innovatieve ecosystemen) verlaagd met € 1,40 mln. ter gedeeltelijke dekking van de toevoeging van de risicoreserve.

Verbonden partijen

Conform de uitleg onder het kopje "Overige bijstelling" wordt er een risicoreserve gevormd van € 2,00 mln. ter dekking van het hoge risicoprofiel op de geldlening aan Limburg Startup Capital Fund BV.

Voor het Brightlands Future Fund (BFF) wordt op basis van het [PS-besluit van 20 maart 2026](#) een risicoreserve van € 20 miljoen gevormd. Bij de eerste kapitaalstorting in het BFF wordt hiervan € 8 miljoen direct toegevoegd aan de risicoreserve SIS. Het resterende gedeelte van de risicoreserve, zijnde € 12 mln. wordt gefaseerd toegevoegd in de periode 2029–2032 middels een jaarlijkse dotatie van € 3 mln. Hiermee wordt structureel voorzien in de risicoafdekking die past bij het innovatieve en risicodragende karakter van het Brightlands Future Fund.

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Fasering naar 2027 e.v.		
3.2.1	Cofin. Innovaties maatsch. opgaven actielijn 1	n.v.t.	285
3.2.1	Cofin. Innovaties maatsch. opgaven actielijn 2	n.v.t.	464
			749

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Overige bijstellingen - budgetneutraal		
3.2.1	GS 12-5-2026 LVFF - Procesmiddelen innovatieve ecosystemen (422)	Overboeking binnen begroting	-1.400
			-1.400

3.2.2. Brightlands

Voortgang

Samen met onze partners werken we verder aan de Brightlands campussen. Dit doen we onder meer met de uitwerking van een integrale aanpak, gericht op zowel gebiedsontwikkeling als economische versterking op de Brightlands Maastricht Health Campus (BMHC). Voor Brightlands Campus Venlo (BCGV) wordt gewerkt aan een nieuw vastgoedplan en is de toetreding van een derde aandeelhouder in voorbereiding, wat de campus extra groeipotentie geeft. Ten aanzien van de Brightlands Smart Services Campus (BSSC) is de besluitvorming over de huisvesting afgerond. Op de Brightlands Chemelot Campus (BCC) is recent een defensiehub gevestigd en operationeel, waarmee het profiel van de campus verder wordt versterkt.

Afwijkingen

De huidige geopolitieke ontwikkelingen raken onze regionale economie. Met name de chemische sector staat voor grote uitdagingen. Dat heeft gevolgen voor BCC en kan vertraging opleveren in het doelbereik. Ook is de rente-uitkering van Chemelot Campus Vastgoed CV herzien op basis van het budget 2026 en de huidige marktomstandigheden. Door de gevolgen van recente geopolitieke ontwikkelingen, die vooral de chemische sector raken en vertraging bij BCC veroorzaken, zijn investeringen vertraagd en het rendement lager.

Financiële consequenties

Nieuwe eigen middelen

- Niet alleen de afwijkingen of ontwikkelingen zorgen voor aanpassingen in onze begroting. Om verder uitvoering te geven aan ons bestaand beleid zetten we de programmareserve Brightlands in. Het strategisch meerjarenbeleidsplan 2026-2027 is opgesteld en hiervan wordt € 1,13 mln. ingezet voor de uitvoering van diverse projecten (subsidies) daarnaast wordt er totaal € 0,60 mln. (€ 0,30 mln. in 2026 en € 0,03 mln. in 2027) afgeroepen middels agiostortingen (totaal € 1,73 mln. zie ook toelichting onder het kopje "Verbonden partijen").
- De opdracht van de kwartiermaker Brightlands is in 2025 afgerond. Derhalve komen de voor deze opdracht gereserveerde middelen voor 2026 te vervallen (€ 0,09 mln.). Deze lasten werden gedekt uit de programmareserve Economie.

Overige bijstellingen

De afwaardering van de verbonden partijen is geactualiseerd. Derhalve wordt de afwaardering van BCGV verhoogd met € 0,20 mln. voor de jaren 2026 en 2027, welke wordt gedekt vanuit de risicoreserve SIS.

Verlaging inkomsten

Als gevolg van bij de afwijkingen geconstateerde ontwikkelingen wordt de rente-uitkeringen van Chemelot Campus Vastgoed CV herzien op basis van het budget 2026. Hierdoor zijn de geraamde rente-uitkeringen voor 2026 (€ 0,38 mln.), 2027 (€ 0,68 mln.), 2028 (€ 0,60 mln.) en 2029 (€ 0,57 mln.) neerwaarts bijgesteld. Naar verwachting kunnen deze weer toenemen bij verbetering van de marktomstandigheden.

Verbonden partijen

We vragen PS om middelen beschikbaar te stellen voor de volgende agiobijdragen ten behoeve van de verbonden partijen, conform het Statenbesluit van 2022:

- BCGV - het versterken van de campusorganisatie voor de jaren 2026 en 2027 (€ 1 mln. per jaar; totaal € 2 mln.)

- BSSC - het strategisch meerjarenbeleidsplan voor de jaren 2026 (€ 0,30 mln.) en 2027 (€ 0,30 mln.) (zie ook toelichting onder het kopje "nieuwe eigen middelen").
- BMHC - Voor ondersteuning van communities, start ups en het betrekken MKB (BMHC) voor de jaren 2026 t/m 2029 (jaarlijks € 0,15 mln., totaal € 0,60 mln.).

Conform het SiS 3.0 kader wordt er voor de afwaardering van deze agiobijdragen een risicoreserve van totaal € 3,20 mln. gevormd. Deze worden gedekt uit de programmareserve Brightlands.

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Nieuwe eigen middelen - bestaand beleid		
3.2.2	GS 31-3-2026 Projecten Strategisch meerjarenplan BSSC	Programmareserve Brightlands	1.125
	Nieuwe eigen middelen - intensivering		
3.2.2	GS 12-5-2026 Kwartiermaker Brightlands	Programmareserve Economie	-85
			1.040

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Overige bijstellingen - budgetneutraal		
3.2.2	GS 12-5-2026 Afwaardering BCGV (9002035)	Risicoreserve SIS	200
			200

3.3.1. Een gezonde arbeidsmarkt

Voortgang

Op het gebied van **Onderwijs** is de voorbereiding van de tweede reeks projecten van de Vakmanschapsagenda mbo 2030 gestart. Door de voorbereiding van een Memorandum of Understanding (MoU) tussen elf hbo-instellingen in de Euregio Maas-Rijn wordt gewerkt aan verbreding van de trinationale onderwijssamenwerking van wo naar hbo-niveau. De ondertekening is gepland tijdens de OECD Global Forum on Local Development (27-28 mei, Limburg). De voorbereiding van deze conferentie is in volle gang. Het OECD-onderzoek naar de grensoverschrijdende arbeidsmarkt in Limburg is gestart.

Op het gebied van **Arbeidsmarkt** is de uitvoering van Talent Charter 2035 gestart met verkenningen rondom een scholingsinstrument en traineeships, het eerste Bestuurlijk Overleg Arbeidsmarkt heeft plaatsgevonden en aanvragen door werkgevers en werknemers zijn in voorbereiding. De structurele financiering en daarmee borging van de Grensinformatiepunten is afgerond.

Afwijkingen

Beschikbare interne en externe uitvoeringskracht vormt een aandachtspunt voor het realiseren van de gestelde doelstellingen voor met name de uitvoering van Talent Charter 2035.

Financiële consequenties

Nieuwe eigen middelen

Niet alleen de afwijkingen of ontwikkelingen zorgen voor aanpassingen in onze begroting. Om verder uitvoering te geven aan ons bestaand beleid zetten we de programmareserve Onderwijs en Arbeidsmarkt voor € 1,21 mln. en de programmareserve bestuurlijke vernieuwing voor € 0,25 mln. in voor de uitvoering van actielijn 1 Toekomstbestendige onderwijsstructuur (totaal € 1,46 mln.). Deze middelen worden met name ingezet voor de borging en inhoudelijke verdieping trinotionaal onderwijs en ondersteuning Techkwadraat 2025-2028 (zie ook [toezegging 9767](#)).

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
Nieuwe eigen middelen - bestaand beleid			
3.3.1	GS 31-3-2026 Actielijn 1 Toekomstbestendige onderwijsstructuur	Programmareserve Onderwijs en Arbeidsmarkt, Programmareserve Bestuurlijke vernieuwing	1.462
			1.462

3.4.1. Verduurzaming en circulaire economie

Voortgang

Het project Circulaire Economie Limburg 4 LIFE (CEL4LIFE) is officieel van start gegaan. Vanuit het uitvoeringsprogramma Circulaire Economie 2024-2027 wordt gewerkt aan het borgen van circulariteit binnen verschillende producten, zoals bijvoorbeeld bij het opstellen van de voorwaarden voor de Sprintsubsidie voor het MKB en de Frontrunnersregeling voor de zes Limburgse steden. Daarnaast worden er kaders opgesteld ten aanzien van circulariteit binnen de gehele organisatie, bijvoorbeeld bij de clusters inkoop, wegaanleg en ruimtelijke ordening. Tot slot zullen de conclusies uit het rapport van de Zuidelijke Rekenkamer over Circulaire Economie Limburg, na besluitvorming door Provinciale Staten, worden meegenomen in de verdere beleidsuitwerking.

Wij richten ons op een duurzaam en toekomstbestendig Chemelot. In het kader van de uitvoering van de [motie 3262 Smeets c.s. inzake 'Red Chemelot'](#) ondersteunen wij de totstandkoming van het Clusteraanpak/-plan vanuit private partijen (zoals aangekondigd in de [mededeling portefeuillehouder inzake actualiteiten Chemelot](#)). De verkenning van de strategische grondpositie maakt daar onderdeel van uit. Ondersteunend daaraan wordt een lobby richting Rijk en Europa gevoerd.

Afwijkingen

De uitvoering van het Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie 2014-2027 (CEL4LIFE) verloopt volgens planning. Wel zien we dat op het gebied van circulaire inkoop verdere intensivering noodzakelijk is. Dit geldt zowel voor de Provincie zelf als in de samenwerking met Limburgse gemeenten. Door gezamenlijk afspraken te maken en kennis uit te wisselen, vergroten we onze impact en versnellen we de transitie naar een circulaire economie.

De ontwikkelingen rondom Chemelot zijn zeer dynamisch en kunnen snel veranderen. De Provincie blijft daarom flexibel inspelen op deze ontwikkelingen en onderhoudt intensief contact met externe partijen en samenwerkingspartners, aangezien hun rol en inbreng van cruciaal belang zijn voor het vervolg.

Financiële consequenties

Nieuwe eigen middelen

In het kader van de [motie 3262 Smeets c.s. inzake 'Red Chemelot'](#) wordt totaal € 3 mln. ingezet vanuit de programmareserve onvoorziene uitgaven, waarvan € 0,80 mln. voor de totstandkoming van een Clusteraanpak/-plan en € 2,20 mln. voor de verkenning van de strategische grondpositie ten behoeve van een duurzaam, weerbaar en competitief Chemelot.

Nieuwe middelen derden

De Europese bijdrage van het project CEL4LIFE was nog niet opgenomen in de begroting en wordt derhalve toegevoegd aan de meerjarige begroting 2026-2031 (jaarlijks € 0,06 mln., totaal € 0,36 mln.).

Fasering

Inzake CEL4LIFE heeft er een herschikking plaatsgevonden in de fasering: er wordt € 0,04 mln. overgeheveld naar 2027.

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Nieuwe eigen middelen - intensivering		
3.4.1	GS 16-12-2025 Procesmiddelen strategische grondpositie Chemelot	Programmareserve onvoorziene uitgaven	2.200
3.4.1	GS 10-02-2026 Intensiveren clusteraanpak Chemelot	Programmareserve onvoorziene uitgaven	800
			3.000

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Nieuwe middelen derden		
3.4.1	GS 2-12-2025 CEL4LIFE 2026-2031	EU-middelen	59
			59

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Fasering naar 2027 e.v.		
3.4.1	GS 2-12-2025 CEL4LIFE 2026-2031	N.v.t.	-39
			-39

3.5.1. Gezonde toekomst voor de land- en tuinbouw in Limburg

Voortgang

In het eerste kwartaal is de communicatiestrategie voor de Limburgse land- en tuinbouw aanbesteed en gestart. Op het gebied van geothermie is er gewerkt aan het opstellen van een intentieverklaring met partijen als het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG), Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) en onderzoeksinstituut TNO. Het doel is gezamenlijk te onderzoeken of geothermie op termijn haalbaar is. Daarnaast is Greenport Zuidoost Nederland in het eerste kwartaal van start gegaan, mede dankzij financiële steun en ambtelijke inzet vanuit de Provincie. Voor de regeling Boer – Burger zijn 8 aanvragen ontvangen en in behandeling genomen. Tot slot is de evaluatie van het programma natuurinclusieve landbouw gestart, met als doel input te leveren voor een mogelijk vervolg van dit programma. Hierbij wordt tevens het stimuleringsprogramma voor biologische landbouw betrokken.

Afwijkingen

Voor de uitvoering van de regelingen in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid/ Nationaal Strategisch Plan (GLB/NSP) zijn we afhankelijk van de uitvoeringscapaciteit van externe partijen (Stimulus). Het afgelopen jaar is hier vertraging ontstaan vanwege capaciteitsproblemen. Dit heeft geen impact op het behalen van de doelstellingen, maar wel op de ontvanger van deze subsidies (de Limburgse ondernemer) die langer moet wachten op uitkering van deze middelen.

Financiële consequenties

Nieuwe eigen middelen

Niet alleen de afwijkingen of ontwikkelingen zorgen voor aanpassingen in onze begroting. Om verder uitvoering te geven aan ons bestaand beleid, zetten we programmareserve Landbouw in voor de bijdrage aan de organisatie Greenport Venlo / Zuidoost Nederland 2026-2028, namelijk € 0,10 mln. in 2026 en € 0,22 mln. in zowel 2027 als 2028.

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Nieuwe eigen middelen - bestaand beleid		
3.5.1	GS 16-12-2025 Provinciale bijdrage organisatie Greenport Venlo / Zuidoost Nederland 2025-2028	Programmareserve Landbouw	100
			100

4. Nieuwe energie en leefmilieu

Nieuwe energie en leefmilieu

Voortgang

De uitvoering van het programma Nieuwe energie en Leefmilieu ligt op koers. Het onderdeel Nieuwe energie (4.1) kent geen significante afwijkingen op inhoud, financiën en planning. De resultaten voor het onderdeel Gezond en veilig leefmilieu (4.2) liggen eveneens op koers. Er is enkel een financiële afwijking voor de implementatie van het wettelijk verplichte monitoringssysteem voor de geluidproductieplafonds provinciale wegen. We voeren onze wettelijke VTH-taken uit conform het vastgestelde VTH Uitvoeringsprogramma 2026. Daarbij worden de wettelijke termijnen voor vergunningverlening niet altijd gehaald.

Ontwikkelingen en prioriteiten

In het kader van de Provinciale Energiediensten Maatschappij (PEM) zijn wij aan de slag met de concrete uitvoering van beide pijlers (Pijler 1: Vergroten en versnellen lokale energie-autonomie en Pijler 2: Verduurzaming gebouwde omgeving) door het ondersteunen en versnellen van de energiegemeenschappen en de inrichting van een pilot voor de verduurzaming van 1.000 woningen. Door nu aan de slag te zijn met de uitvoering, kunnen we op dit moment al iets betekenen in de aanpak van energiearmoede én worden tegelijkertijd essentiële en waardevolle inzichten opgedaan die betrokken worden bij de ontwikkeling van de PEM. Het onderzoek naar de inzet van groen gas op basis van monomestvergisting (groen gas productie) wordt rond 1 juli 2026 opgeleverd en zal mogelijk geïntegreerd worden in de PEM.

De aangekondigde netcongestie voor kleinverbruikers gaat woningbouw, MKB en verduurzaming van bestaande woningen en elektrisch rijden ernstig hinderen. Het Kabinet zet in op een Nationaal Isolatie Offensief, maar dreigt met de nieuwe noodwet netcongestie niet de problemen op te lossen waar Limburg mee wordt geconfronteerd, en blijft hierover dus in gesprek. Het is de bedoeling dat in 2027 Energieregio's gevormd worden, in het kader van de samensmelting van de Nationale Programma's 'Regionale Energie Strategieën' en 'Lokale Warmtetransitie'. Mede in dat kader heeft de Provincie zich aangemeld voor de pilot Energiebeelden van ISA Energie, om te onderzoeken wat de beste samenwerkingsvorm en governance zal zijn. In juni 2026 zal de stuurgroep Warmtenet Zuid Limburg (WZL) een besluit nemen over het vervolg van WZL en zult u daarover ingelicht worden. Tot slot wordt de propositie "Energie van en voor Limburg", bedoeld als lobby richting Den Haag, op dit moment afgestemd met onze regionale stakeholders en met de ministeries in Den Haag. Besluitvorming over ontwikkelingen rond Chemelot, VDL Nedcar en de Einstein Telescoop vragen ook de juiste inspanningen rond energie en ons leefmilieu.

Voor luchtkwaliteit hebben we per 2030 nieuwe aangescherpte normen. De aanpak van emissies van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) en de verbetering van luchtkwaliteit staan op de agenda, mede op basis van het nationaal Schone Lucht Akkoord en Europese ontwikkelingen. In haar rol als bevoegd gezag blijft de Provincie Limburg inzetten op versterking van het VTH stelsel om de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving te vergroten. Daarnaast stuurt zij aan op het reduceren van ZZS en het voorkomen van milieurisico's. Met partners wordt de luchtkwaliteit continu gemonitord. Eind 2026 stellen we de geluidsproductieplafonds (gpp) langs onze provinciale wegen vast en werken wij aan de gpp voor de industrie (Chemelot en VDL NedCar) verder. Daarna start het wettelijk verplichte uitvoeringstraject van monitoring. In 2026 werken we o.a. aan drie grote milieu uitdagingen: verkennen van de noodzaak en doelmatigheid van geurbeleid, beleid voor brandveiligheid bij afvalverwerkers en een digitaal instrument om de stapeling van omgevingsfactoren te visualiseren.

Ook analyseren wij de impact voor Limburg van de aangescherpte Europese normen voor luchtkwaliteit. Afhankelijk daarvan wordt het vervolg bepaald. We actualiseren de risicoanalyse van het vervoer van gevaarlijke stoffen over de provinciale weg, zodat bij plannen de juiste risicoschatting kan worden gemaakt. ODZL laten we een extra impuls geven op de vermijding en reductie van Zeer Zorgwekkende Stoffen. Voorts geven wij uitvoering aan de bestuurlijke afspraken gemaakt als opvolging van het veiligheidsconvenant Chemelot ter bevordering van de veiligheid op en rondom Chemelot. In 2026 laten wij een eindinspectie uitvoeren op de stortplaats Weert, een verplichte stap om toe te werken naar de sluiting.

4.1.1. Energie infrastructuur & ruimtelijke inbedding en Verduurzaming industrie en bedrijventerreinen

Voortgang

Energie Infrastructuur & Ruimtelijke Inbedding

In het eerste kwartaal van 2026 hebben Provinciale Staten kennisgenomen van TV2050, waarmee de koers is uitgezet voor het Limburgse energiesysteem op de lange termijn. In februari is daarnaast de propositie 'Energie van en voor Limburg' vastgesteld en aangeboden aan Provinciale Staten, waarmee prioriteiten voor de korte en middellange termijn zijn aangescherpt, zowel vanuit het centrale energiesysteem (energie-infra voor elektriciteit, duurzame gassen en warmte) als het decentrale systeem (gericht op lokaal eigenaarschap, meer autonomie m.b.t. energievoorzieningen). Strategische projecten als de Clauscentrale, Chemelot, de Delta Rhine Corridor, de 380 kV-infrastructuur en wind-op-zee zijn benoemd in de propositie en ruimtelijk geborgd in de Provinciale Omgevingsvisie (POVI). Ook voor standalone batterijopslagsystemen zijn ruimtelijke kaders en regels vastgelegd in de POVI en ontwerp-Omgevingsverordening.

In het provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK) worden de belangrijkste behoeften en projecten voor energie-infrastructuur in Limburg integraal in kaart gebracht en geprioriteerd, zodat er goede aansluiting ontstaat tussen regionale opgaven, ruimtelijke ontwikkelingen en de investeringsplannen van netbeheerders. Momenteel loopt de uitvoering van pMIEK 2.0, en wordt er gewerkt aan een actualisatie naar pMIEK 3.0.

Verder is recent gestart met de procedure voor de vernieuwing en verzwaring van de 150 kV-hoogspanningslijn Graetheide – Beek – Schoonbron. Netcongestie is en blijft een actueel aandachtspunt binnen deze opgaven. Limburg onderschrijft haar ambitie voor een toekomstbestendig energiesysteem door deel te nemen aan de pilot energiebeelden binnen het Nationaal Programma Energiesysteem (NPE). In energiebeelden worden de verwachte vraag en het aanbod op het gebied van energie tot 2050 in beeld gebracht. De energiebeelden leiden tot energieafspraken tussen Rijk en Provincie in 2027.

Limburgs Energiefonds (LEF)

Provinciale Staten hebben in februari 2026 wensen en bedenkingen geuit bij de herijking van het Limburgs Energie Fonds, waarin een fundamentele koerswijziging werd voorgesteld. Gegeven de veranderde marktomstandigheden, de afnemende revolverendheid en de financiële positie van het fonds, is daarbij voorgesteld om toe te werken naar een beheer- en afbouwfase, waarbij geen nieuwe investeringen meer worden gedaan en de focus komt te liggen op het zorgvuldig beheren en afwikkelen van de bestaande portefeuille. In 2026 wordt deze koers nader uitgewerkt en geconcretiseerd. Daarnaast is met het Statenbesluit inzake voorwaarden en zekerheidsstelling Mijwater invulling gegeven aan twee samenhangende, maar afzonderlijke sporen. Enerzijds zijn de voorwaarden aangepast, waardoor Mijwater kan overgaan van de ontwikkelfase naar de investeringsfase en concrete projecten kunnen worden gerealiseerd. Anderzijds is met dit voorstel de verdere ontvlechting van Mijwater uit het Limburgs Energie Fonds voorbereid en in gang gezet. In 2026 wordt dit traject verder uitgewerkt.

Afwijkingen

De hierboven omschreven voortgang leidt niet tot afwijkingen m.b.t. het behalen van de doelstellingen en de financiële situatie.

Financiële consequenties

Overige bijstellingen

Dit betreft een verschuiving van het budget DU Versterking vergunningverlening Maatwerkeraanpak van product 4.2.2. naar product 4.1.1., omdat de maatwerkafspraken zich richten op de verduurzaming van de Limburgse industrie. De middelen zijn bestemd voor uitbreiding van de vergunningcapaciteit bij de ODZL voor uitvoering van de vergunningen m.b.t. maatwerktrajecten. Dit past bij product 4.1.1. Energie Infrastructuur & Ruimtelijke Inbedding en Verduurzaming Industrie en bedrijventerreinen. Voor een totaal € 1,86 mln.. waarvan voor 2026 € 1,02 mln. en voor de jaren 2027 t/m 2029 € 0,28 mln.

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Overige bijstellingen - budgetneutraal		
4.1.1	DU Versterking vergunningverl. Maatwerkeraanpak	Overboeking binnen begroting	1.023
			1.023

4.1.2. Verduurzaming gebouwde omgeving & warmte en grootschalige opwek

Voortgang

Gebouwde omgeving & Warmte & Grootschalige opwek

In het eerste kwartaal zijn stappen gezet richting verdere verduurzaming van de gebouwde omgeving in Limburg. Wij voeren de regelingen (SPUK-middelen) uit ter ontzorging bij de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed en het mkb en werken aan voorstellen voor het inrichten van fondsen, zodat daadwerkelijke verduurzaming mogelijk wordt. Provinciale Staten worden hierover later geïnformeerd. We blijven daarnaast actief partner in de twee Limburgse RES-regio's (Regionale Energiestrategie).

Wat betreft de opwek van elektriciteit met zon en wind groeit de samenhang met de werkzaamheden van de PEM (Provinciale Energie Maatschappij), vooral bij coöperatieve opwek en levering van energie. In het eerste kwartaal van 2026 is samen met de partners in WZL (Warmtevisie Zuid-Limburg) toegewerkt naar een besluit later dit jaar door de stuurgroep van WZL.

Voor kernenergie (SMR's) (Small Modular Reactor) volgt de Provincie Limburg actief het nationale SMR-programma. Dit kwartaal is een verkenning aanbesteed om te onderzoeken onder welke voorwaarden een SMR in Limburg mogelijk kan zijn. Daarnaast zet de Provincie proactief Rijksmiddelen in via de decentralisatie-uitkering voor zowel een Limburgse verkenning als de ontwikkeling van een Limburgse handreiking SMR's.

PEM Pijler 1: Energiegemeenschappen

In het kader van het versnellen en ondersteunen van de lokale duurzame energie initiatieven in Limburg hebben wij in het eerste kwartaal van 2026 gesprekken gevoerd met alle initiatieven die zich in het kader van de PEM hebben aangemeld. We hebben een afwegingskader ontwikkeld op basis waarvan zes prioritaire energie initiatieven zijn geselecteerd. Met deze eerste selectie gaan wij gericht aan de slag om deze initiatieven zo snel mogelijk te begeleiden naar een volwassen, operationele fase. De geleerde lessen gaan helpen bij het opstellen van een blauwdruk, die ten goede gaat komen aan de overige initiatieven die in de volgende versnellingsblokken worden opgepakt.

PEM Pijler 1: Groen Gas productie

In het eerste kwartaal 2026 is er een onderzoeksvraag uitgezet op de markt, om een partij te vinden die ons gaat helpen om de randvoorwaarden en uitgangspunten die relevant zijn voor eventuele Groen Gas productie, in kaart te brengen. Deze onderzoeksresultaten zullen betrokken worden bij de positionering van Groen Gas binnen de PEM, en een plaats krijgen in het Statenvoorstel PEM.

PEM Pijler 2: Verduurzaming Gebouwde Omgeving

In het eerste kwartaal van 2026 zijn er gerichte gesprekken gevoerd met drie partijen waarmee de PEM wil samenwerken bij de uitvoering van onze pilotregeling; het verduurzamen van 1.000 woningen. Deze partijen zijn reeds bestaande ontzorgingsloketten die voor Stadsregio Parkstad en de Noord- en Midden-Limburgse gemeenten de energiearmoede al concreet aanpakken. Door de PEM-aanpak aanvullend te laten aansluiten op de bestaande arrangementen, door subsidies en regelingen te combineren, extra provinciale middelen (€ 2.800 per woning) toe te voegen en waar mogelijk voorfinanciering te bieden, richten we ons specifiek op het bereiken van de huishoudens (particuliere woningbezitters) die het meest gebaat zijn bij een substantiële verlaging van energiekosten.

Ook is er uitvoering gegeven aan de Gewijzigde Motie vreemd 3155 - Hanegraaff c.s. inzake Cruciale stroomaansluiting Limburg verzekeren - door het instellen van een klankbordgroep PEM. Op 19 maart heeft een eerste klankbordsessie plaatsgevonden met externe partijen en contacten die reeds in beeld waren bij de PEM. Inmiddels is via de openbare provinciale kanalen een brede oproep gedaan aan belangstellenden om zich aan te melden als klankbordgroep lid, waarop inmiddels 33 aanmeldingen zijn ontvangen.

Afwijkingen

Er is gewerkt aan het inzichtelijk maken van de producten (informatie, marktonderzoek en onderbouwingen) die nodig zijn om de PEM door te ontwikkelen tot een robuuste organisatie. Wij zijn daarvoor afhankelijk van de inzet van externe expertise, kennis en ervaring en beschikbaarheid daarvan op de arbeidsmarkt. Zonder deze inzet is het niet mogelijk om de PEM een stap verder te brengen. Er is geconstateerd dat wet- en regelgeving voor inzet van externe expertise complex van aard zijn en/of vertragend werken. Daarnaast staat de beschikbaarheid van interne capaciteit onder druk. De uitvoering van de opgave van de PEM -en daarmee ook de besteding van de financiële middelen- komt hierdoor ook onder druk te staan.

Financiële consequenties

Nieuwe eigen middelen

Bij PS-besluit van 7 november 2025 is ingestemd met het beschikbaar stellen van € 8,3 mln. uit de programmareserve energie voor de inrichting en uitvoering van de PEM, in onderstaande tabel is de programmering van dit besluit opgenomen.

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Nieuwe eigen middelen - intensivering		
	<i>PS 7-11-2025 Statenvoorstel inzake Inrichting Provinciale Energiediensten Maatschappij</i>		
4.1.2	PEM Pijler1 Lokale e.autonomie - Investerings	Programmareserve Energie	4.300
4.1.2	PEM Pijler1 Lokale e.autonomie - Ontw. & Uitw.	Programmareserve Energie	488
4.1.2	PEM Pijler2 Energiearm. - Subs. verduurzaming	Programmareserve Energie	2.800
4.1.2	PEM Pijler2 Energiearmoede - Ontw. & Uitw.	Programmareserve Energie	688
4.1.2	PEM procesmiddelen	Programmareserve Energie	25
			8.300

4.2.1. Gezond en veilig leefmilieu

Voortgang

De voortgang binnen dit product verloopt volgens planning. Er zijn verschillende stappen gezet die bijdragen aan het behalen van de beoogde resultaten. In het kader van luchtkwaliteit is de jaarrapportage afgerond, waarin voor het eerst ook meetresultaten over ultrafijnstof zijn opgenomen. Hiermee wordt invulling gegeven aan de ambitie om luchtvervuiling steeds beter in beeld te brengen.

Tevens is het subsidieplafond voor de opruimkosten van drugsafval verhoogd. Hierdoor kunnen alle nog openstaande subsidieaanvragen uit 2025 worden gehonoreerd en krijgen betrokkenen duidelijkheid over de financiële afhandeling.

Een belangrijk onderdeel van de Actieagenda Industrie en Omwonenden van het Rijk was de gezondheidsverkenning rondom Chemelot, welke inmiddels is afgerond. In het verlengde van deze Actieagenda heeft de Provincie actief deelgenomen aan de eerste verkennende gesprekken om te komen tot pilots die gericht zijn op het verder verbeteren van de leefomgeving voor omwonenden.

Tot slot is de nazorgheffing ontvangen voor de voormalige stortplaatsen in Schinnen en Weert. Met deze heffing, ter hoogte van € 4,9 miljoen, zijn de benodigde middelen geborgd voor de toekomstige nazorg van deze locaties.

Afwijkingen

De geluidproductieplafonds voor provinciale wegen vormen een nieuwe wettelijke taak waarvoor momenteel wordt gewerkt aan de implementatie. Deze nieuwe taak vraagt ook om structurele inzet van capaciteit en middelen om het systeem te beheren. Nu worden specifiek voor het inregelen van het monitoringssysteem middelen gevraagd. Voor de kosten van het structurele beheer zal te zijner tijd separaat een voorstel worden voorgelegd.

Het ontwikkelen en beheren van een monitoringssysteem is, na gesprekken met ervaringsdeskundigen, complexer dan vooraf ingeschat. Hiervoor zal specialistische inhoudelijke kennis en (data-)technische ondersteuning nodig zijn.

Financiële consequenties

Nieuwe eigen middelen

- Voor de uitvoering van de modulaire aanpak concretiserend milieubeleid stellen wij voor om de programmareserve energie in te zetten voor een bedrag van € 0,29 mln. De besteding van dit bedrag is als volgt:
 1. analyse en advies vervoer gevaarlijke stoffen provinciale wegen, bedrag € 0,04 mln.;
 2. ontwikkelen en stimuleren Stapeltool "Kwetsbaarheid en kansen in de stapeling van omgevingsfactoren, bedrag € 0,05 mln.;
 3. pilots actieplan geluid, bedrag € 0,20 mln.
- Voor de implementatie van het monitoringssysteem GPP voor de provinciale wegen wordt een totaalbedrag van € 0,19 mln. gevraagd, verdeeld over de periode 2026-2030. Voor 2026 betreft dit een bedrag van € 0,04 mln.

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Nieuwe eigen middelen - bestaand beleid		
4.2.1	GS 14-4-2026 Vastleggen verplichtingen concretiserend milieubeleid 2026	Programmareserve Energie	285
4.2.1	GS 14-4-2026 Ontwikkeling en implementatie monitoringsysteem gpp Provinciale wegen	Begrotingsresultaat	39
			324

4.2.2. Vergunningen, toezicht en handhaving

Voortgang

Onze wettelijke taken worden uitgevoerd conform het vastgestelde VTH Uitvoeringsprogramma 2026 en de opdracht aan de ODZL 2026.

Daarnaast worden informatiesessies over onder andere natuuraspecten in de Omgevingswet georganiseerd voor alle Limburgse gemeenten. Dit om het kennisniveau bij gemeenten te vergroten en ze te attenderen op en te informeren over ieders taak- en rolverdeling hierbij. Daarnaast is, naar aanleiding van toezegging 9741, op 27 februari 2026 een technische informatiesessie over het dossier FUREC georganiseerd voor PS-leden, burgercommissieleden en fractiemedewerkers waarbij de motivatie en achtergronden van de GS-besluiten met betrekking tot de omgevingsvergunning FUREC nader zijn toegelicht.

Afwijkingen

Voor 2026 voorzien we dat de wettelijke termijnen voor vergunningverlening niet altijd gehaald zullen worden. Dit komt door de grote, niet voorziene hoeveelheid vergunningaanvragen, waardoor een achterstand in de afhandeling is ontstaan, door de complexe regelgeving zoals bijvoorbeeld rondom stikstof en wisselende rechtspraak. Daarnaast kampen we met capaciteitstekort door onder andere de krapte op de arbeidsmarkt.

Financiële consequenties

Nieuwe eigen middelen

Ten aanzien van de 1e ontwerp-begrotingswijziging 2026 voor de RUD-LN vindt er in 2026 een incidentele ophoging van de provinciale bijdrage plaats, conform het PS-besluit van 06-02-2026. Dit betreft een incidentele bijstelling van € 0,01 mln. als gevolg van de aangepaste deelnemersbijdrage. Deze verhoging wordt ten laste gebracht van het begrotingsresultaat 2026.

Overige bijstellingen

Een verschuiving van totaal € 1,86 mln.. waarvan voor 2026 € 1,02 mln. en voor de jaren 2027 t/m 2029 € 0,28 mln. van product 4.2.2. naar 4.1.1. Voor een nadere toelichting zie de tekst bij financiële consequenties onder product 4.1.1.

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Nieuwe eigen middelen - bestaand beleid		
4.2.2	PS 6-2-2026 Regionale uitvoeringsdienst Limburg-Noord	Begrotingsresultaat	13
			13

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Overige bijstellingen - budgetneutraal		
4.2.2	DU Versterking vergunningverl. Maatwerkaanpak	Overboeking binnen begroting	-1.023
			-1.023

5. Leefbare steden en dorpen

Leefbare steden en dorpen

Voortgang

De uitvoering van het beleidskader Leefbare steden en dorpen in Limburg verloopt volgens planning. Bij de Leefbaarheidsaanpak is zelfs sprake van een versnelling bij het verlenen van subsidies en het sluiten van Leefbaarheidsakkoorden. We werken hard aan voldoende passende woonruimte voor alle woningzoekenden in Limburg. Gemeenten ontvangen actieve ondersteuning bij het versnellen van de woningbouw in het kader van de Woondeal. De Provincie neemt hierin het voortouw door uitvoering te geven aan de Wet Versterking regie volkshuisvesting, een plan van aanpak voor de woningbouwprogrammering op te stellen en het Verstedelijkingsconcept Limburg Centraal te ontwikkelen.

Ook op het gebied van ruimtelijk beleid liggen we op koers: de geactualiseerde Provinciale Omgevingsvisie (POVI) en de Omgevingsverordening zullen volgens planning aan Provinciale Staten worden voorgelegd. Deze documenten stellen richtlijnen vast voor het gebruik van de schaarse ruimte, water, milieuruimte en ruimte op het energienet in Limburg. Het Actieprogramma voor bodem en ondergrond voor 2026 is vastgesteld en de uitvoering hiervan verloopt volgens schema.

Ontwikkelingen en prioriteiten?

De voorziene vaststelling van de geactualiseerde POVI en Omgevingsverordening in 2026 resulteert in scherpe keuzes, tegen de achtergrond van de schaarste aan ruimte, water, milieuruimte en ruimte op het energienet in onze provincie. Met dit omvangrijke traject wordt een vernieuwde basis gelegd voor het provinciaal omgevingsbeleid. Vanaf eind 2026 zal de nadruk liggen op het uitwerken en toepassen van deze kaders, onder andere via rayonplanologie en in programma's, projectbesluiten en bestuurlijke afspraken met gemeenten, waterschap en Rijk (o.a. Nota Ruimte). Om onze plannen in de fysieke leefomgeving te realiseren, is een actievere rol van de Provincie nodig. Zo vervullen we de rol van bevoegd gezag bij projectbesluiten, met name op het gebied van energie-infrastructuur (Graetheide, Schoonbron en Wellsmeer). Dit is essentieel gezien de toenemende samenhang tussen (randvoorwaardelijke) energie, woningbouw en economische ontwikkeling.

Met de inwerkingtreding van de Wet Versterking Regie Volkshuisvesting en de komst van het rijksbeleid op volkshuisvesting wordt de Provinciale rol steviger en krijgen we nieuwe wettelijke taken. Hier zijn op termijn extra capaciteit en middelen voor nodig. In 2026 geven we invulling aan deze regierol door meer te sturen op aantallen, betaalbaarheid en aandachtsgroepen. Dit vraagt om een andere manier van samenwerken met gemeenten en corporaties. In 2026 werken we een woningbouw programmering uit, die de woningbouwopgave voor Limburg vastlegt. Ook wordt een Volkshuisvestingsprogramma opgesteld. Hierin wordt het beleid in de omgevingsvisie voor woningbouw en het beheer van de bestaande woningvoorraad geconcretiseerd.

In 2026 is de vaststelling van Verstedelijkingsstrategie Limburg Centraal voorzien door Provincie, Rijk, zes gemeenten en het Waterschap. Eveneens wordt het vervolgtraject samen met de partners vormgegeven in de vorm van een uitvoeringsagenda. Parallel hieraan werken we aan de uitvoering van verstedelijking, door gebiedsontwikkeling en de markt te stimuleren. Met het inzetten van het verstedelijkingsbudget (€ 50 mln., na besluitvorming door PS in 2026) kunnen we samen met partners afspraken maken met betrekking tot de gebiedsontwikkeling. Daartoe ontvangen Provinciale Staten in juni 2026 een voorstel voor een Bestedingen- en Uitvoeringskader waarmee het mogelijk wordt om gericht te investeren in verstedelijking, dus, door samen met partners in te zetten op de gebiedsontwikkeling (wonen, mobiliteit en economie).

De sluitingsdatum van de subsidieregelingen van de Limburgse Leefbaarheidsaanpak is eind 2026 voorzien. We verwachten dit jaar nog de nodige subsidies toe te kennen, in het bijzonder vanuit de regeling voor gebiedsgerichte projecten van gemeenten. Daarnaast gaan we onze samenwerkingen intensiveren, niet alleen met de diverse regionale partners, maar ook met verschillende andere provincies.

5.1.1. Leefbare steden en dorpen

Voortgang

In de eerste drie maanden van 2026 hebben we vanuit de Limburgse Leefbaarheidsaanpak de volgende aantallen subsidies verleend en Leefbaarheidsakkoorden gesloten:

- Regeling voor kleinschalige initiatieven: 20 subsidies verleend;
- Regeling voor initiatieven van stichtingen/verenigingen/coöperaties: 25 subsidies verleend;
- Regeling voor publieke gebiedsgerichte initiatieven van gemeenten: 6 Leefbaarheidsakkoorden gesloten.

Op basis hiervan kan worden geconstateerd dat er ten opzichte van de voorgaande maanden sprake is van een versnelling bij het verlenen van subsidies en het sluiten van Leefbaarheidsakkoorden. Op basis van het aantal getekende Leefbaarheidsakkoorden verwachten we dat het aantal verleende subsidies vanuit de regeling voor gebiedsgerichte publieke initiatieven in de komende maanden aanzienlijk toe zal nemen.

Dit zijn enkele voorbeelden van subsidies, die in de eerste drie maanden van 2026 zijn verleend:

- Kleinschalige initiatieven fysiek: realisatie van een ontmoetingsplek in een dorp;
- Kleinschalige initiatieven sociaal: organisatie van een gezondheidsfestival;
- Initiatieven stichtingen/verenigingen/coöperaties fysiek: realisatie van een groenblauw schoolplein;
- Initiatieven stichtingen/verenigingen/coöperaties sociaal: opzetten van een buddysysteem voor nabestaanden.

De Leefbaarheidsaanpak is erop gericht de leefbaarheid in Limburg in brede zin te versterken. We willen daarom niet alleen subsidies verlenen, maar initiatiefnemers ook informeren en ondersteunen. In dat kader zijn activiteiten ondersteund, zoals de organisatie van informatiebijeenkomsten over de Leefbaarheidsaanpak in diverse gemeenten en de organisatie van het BuurtBooster Festival en Fondsenplein op 25 maart.

De Leefbaarheidsaanpak draagt niet alleen bij aan de doelen van het beleidskader Leefbare steden en dorpen, maar ook aan die van het beleidskader Samen leven en bestaanszekerheid, en dan in het bijzonder het onderdeel Krachtige gemeenschappen in wijken en dorpen. In dit verband werken we samen met de Gebiedsgerichte aanpak.

Afwijkingen

De hierboven omschreven voortgang leidt ertoe dat de doelstellingen van de Leefbaarheidsaanpak deels al (ruimschoots) zijn gehaald. Waar dit nog niet het geval is, hebben we de verwachting dat dit binnen de resterende looptijd alsnog gaat lukken.

Financiële consequenties

Op dit moment zijn er geen inhoudelijke ontwikkelingen die financiële consequenties hebben voor de gestelde doelen zoals opgenomen in de Programmabegroting 2026.

5.1.2. Toekomstbestendige woonruimte

Voortgang

Limburg Centraal:

We liggen goed op koers met de resultaten van Limburg Centraal. Een hoogtepunt is de vaststelling van het Verstedelijkingsconcept door het College van Gedeputeerde Staten, het College van B&W van de zes gemeenten en het Dagelijks Bestuur van Waterschap Limburg.

Met alle Limburg Centraal-partners is in Q1 een nieuw plan van aanpak voor de komende twee jaar opgesteld, met concrete werkafspraken hoe we verder werken aan de gebiedsontwikkelingen binnen de zes stationsgebieden.

Trekkingsrechten starterslening:

In het eerste kwartaal van 2026 hebben we in het kader van de startersleningen weer aanvragen voor trekkingsrechten van diverse gemeenten kunnen honoreren. Op 31 oktober 2025 hebben Provinciale Staten ingestemd met het wijzigingsbesluit 'Verordening Startersleningen Provincie Limburg'. Dit wijzigingsbesluit is in werking getreden op 1 januari 2026. Hiermee is de maximale koopsom van woningen die in aanmerking komen voor een starterslening verhoogd naar € 345.000,00. Daarnaast is de provinciale bijdrage verlaagd. Eerder was dit 75% vanuit de Provincie en 25% vanuit de gemeenten, nu is dit 50% Provincie en 50% gemeente. Uiterlijk in het vierde kwartaal 2026 gaan we weer naar Provinciale Staten om de provinciale kredietfaciliteit aan te vullen.

Limburgse Woningbouwprogrammering 2027-2036:

We liggen op koers met de actualisatie van de Limburgse Woningbouwprogrammering. Om gericht uitvoering te kunnen geven aan de actualisatie van de programmering is in het eerste kwartaal van 2026 een Plan van Aanpak Limburgse Woningbouwprogrammering 2027-2036 opgesteld.

Invoering/implementatie Wet versterking regie volkshuisvesting:

In de aanname dat de Wet in werking zal treden op 1 juli 2026 is in het eerste kwartaal van 2026 gestart met het proces van invoering en implementatie binnen de provinciale organisatie. Voor één van de verplichte producten uit de Wet (het opstellen van een provinciaal Volkshuisvestingsprogramma) is het proces opgestart.

Versnelling Woondeal:

We liggen op koers met de versnelling van de Woondeal. De subsidie flexibele inzet ondersteuning woningbouw (fiow) wordt door regio's en gemeenten goed aangesproken. Er zijn 3 gemeenten gesubsidieerd voor uitbreiding van gemeentelijke capaciteit. Via de Woonkamer (2x per jaar) en de Woonkeuken (4x per jaar) werken we aan kennisdeling en kennisontwikkeling met onze stakeholders. De provinciale versnellingstafel, met als doel knelpunten in de woningbouw op te lossen, is gevormd en wordt voorgezeten door de gedeputeerde. In het eerste kwartaal van 2026 hebben twee provinciale versnellingstafels plaatsgevonden. We blijven gemeenten ondersteunen bij het kansrijk aanspreken van complexe Rijksregelingen, door inhuur van bureaus die ondersteunen bij het indienen van kansrijke aanvragen. In het eerste kwartaal van 2026 hebben gemeenten de mogelijkheid gekregen tot ondersteuning bij een aanvraag voor de Woningbouwimpuls (WBI) 8^e tranche.

Afwijkingen

Op dit moment zijn er geen inhoudelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op het realiseren van de gestelde doelen zoals opgenomen in de Programmabegroting 2026.

Financiële consequenties

Nieuwe eigen middelen

Niet alleen de afwijkingen of ontwikkelingen zorgen voor aanpassingen in onze begroting. Om verder uitvoering te geven aan ons bestaand beleid zetten we de programmareserve Wonen in voor de uitvoering van provinciale en regionale versnellingstafels, hiervoor wordt een bedrag van € 0,56 mln. gevraagd.

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Nieuwe eigen middelen - bestaand beleid		
5.1.2	GS 10-3-2026 Provinciale versnellingstafel versnelling uitvoering Woondeal	Programmareserve Wonen	557
			557

5.1.3. Kwaliteit met minder ruimte

Voortgang

Conform de (medio 2025 bijgestelde) planning hebben GS op 24 maart 2026 het Statenvoorstel voor actualisering van de POVI vastgesteld en vervolgens aan Provinciale Staten aangeboden. Behandeling in PS is voorzien op 8 mei 2026. Mede naar aanleiding van de ruim 1.400 ingediende zienswijzen is het ontwerp op tal van punten aangepast. Juridische doorvertaling van de POVI vindt waar nodig plaats in de Omgevingsverordening (OVL). Een ontwerpwijziging hiervan is eveneens op 24 maart 2026 door GS vastgesteld. Gedurende zes weken ligt dit ontwerp ter inzage en is er gelegenheid om zienswijzen in te dienen. Ook vaststelling van de gewijzigde Omgevingsverordening is een bevoegdheid van PS. Vaststelling door PS is voorzien in september 2026.

In de geactualiseerde POVI worden scherpe keuzes gemaakt, waarbij rekening gehouden wordt met de schaarste aan ruimte, water, milieuruimte en ruimte op het elektriciteitsnet. Met de vaststelling ervan en van de bijbehorende Omgevingsverordening wordt een belangrijke stap gezet richting de beoogde verbetering van de samenhang en integraliteit van afwegingen in de fysieke leefomgeving.

Op nationaal niveau wordt de voorbereiding van de Nota Ruimte door het nieuwe Kabinet voortgezet.

Voor NOVEX De Peel is een Ontwikkelperspectief (OP) opgesteld. Daarnaast wordt gewerkt aan een Regionale Uitvoerings- en investeringsagenda. In 2026 steken wij extra energie in het verder uitwerken van de uit te voeren projecten samen met de partners.

Afwijkingen

Op dit moment zijn er geen inhoudelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op het realiseren van de gestelde doelen zoals opgenomen in de Programmabegroting 2026.

Financiële consequenties

Nieuwe eigen middelen

Niet alleen afwijkingen of ontwikkelingen leiden tot aanpassingen in onze begroting; om uitvoering te geven aan het bestaande beleid worden middelen gevraagd ten laste van het begrotingsresultaat:

- Voor de actualisering van de POVI en OVL wordt een bedrag van € 0,26 mln. gevraagd;
- Voor de versterking van de NOVEX-organisatie wordt een bedrag van € 0,24 mln. gevraagd.

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Nieuwe eigen middelen - bestaand beleid		
5.1.3	GS 14-4-2026 Aanvullende procesmiddelen POVI & OVL 2026	Reserve bodem en ondergrond '24-'30	263
5.1.3	GS 14-4-2026 Aanvullende procesmiddelen Novex De Peel	Begrotingsresultaat	240
			503

5.1.4. Bodem en ondergrond

Voortgang

Het Actieprogramma bodem en ondergrond 2026 is opgesteld. De uitvoering van het Actieprogramma verloopt volgens planning. De werkzaamheden, voortkomend uit het Actieplan Nazorg Steenkoolwinning 2024-2025, zijn grotendeels afgerond en een deel van de werkzaamheden loopt door in 2026. Een van de projecten uit dit plan heeft betrekking op het mijnwatermeetnet. Dit meetnet wordt uitgebreid, zodat er meer inzicht komt in de kwaliteit en kwantiteit van het stijgende mijnwater. De voorbereidingen voor het Actieplan Nazorg Steenkoolwinning 2026 en het Meerjarenprogramma Nazorg Steenkoolwinning 2026-2030 zijn gestart in het eerste kwartaal 2026 en vaststelling is voorzien in het tweede kwartaal van 2026. Daarnaast is het fysieke loket van I3ML (Instituut voor Milieu, Mens en Mijnbouw Limburg) sinds 2 januari 2026 toegankelijk. Tranche 0 is geopend en de eerste schademeldingen worden inmiddels behandeld. Als Provincie blijven wij de voortgang nauwgezet volgen via de reguliere afstemming tussen Rijk en Regio. Aandachtspunten hierbij zijn onder meer de continuïteit van de tijdelijke regeling naar een structurele aanpak, de voortgang in de uitvoering en het borgen van de menselijke maat. Binnen het schadeherstelspoor is de kennisontwikkeling ondergebracht bij I3ML, waar de Provincie – conform afspraken met het Rijk en de mijn gemeenten – haar regierol versterkt door de ontwikkeling van één samenhangend kennis- en expertisecentrum. Hiermee wordt versnippering voorkomen en ontstaat één herkenbare plek voor kennisontwikkeling, kennisdeling en ondersteuning van burgers, gemeenten en partners. Momenteel wordt de verkenning van samenwerkende kennispartners en de subsidieaanvraag voorbereid om te komen tot het expertisecentrum I3ML.

Afwijkingen

Op dit moment zijn er geen inhoudelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op het realiseren van de gestelde doelen zoals opgenomen in de Programmabegroting 2026.

Financiële consequenties

Nieuwe eigen middelen

Niet alleen afwijkingen of ontwikkelingen leiden tot aanpassingen in onze begroting; om uitvoering te geven aan het bestaande beleid maken wij de voor de inzet van beschikbare middelen, zoals (programma)reserves en/of begrotingsresultaat:

- Voor de doorontwikkeling van het expertisecentrum I3mL wordt een totaalbedrag van € 1,00 mln. gevraagd uit de reserve DU naijl-effecten mijnbouw (2026: € 0,38 mln., 2027: € 0,14 mln. 2028-2035 jaarlijks € 0,06 mln.).
- Voor de uitvoering van het Actieprogramma bodem en ondergrond 2026 wordt € 0,18 mln. gevraagd vanuit de reserve bodem en ondergrond '24-'30;
- Voor de uitvoering kennisfunctie van de mijnbouwschade wordt een bedrag van € 0,15 mln. gevraagd uit het begrotingsresultaat (2026: € 0,10 mln. en 2027: € 0,05 mln.). Het betreft hier proceskosten voor onder andere verkenning naar partners en onderzoeksbehoefte, lobby, faciliteren kennisontwikkeling en -deling;

Overige bijstellingen

Voor de inzet van een technisch projectleider voor de uitbreiding van het mijnwatermeetnet wordt een bedrag van € 0,05 mln. (2026: € 0,04, 2027: € 0,01 mln.) overgeheveld vanuit het exploitatiebudget (Maatregelen na-ijl effect steenkoolwinning) naar het budget voor personeelskosten (programma 9).

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Nieuwe eigen middelen - bestaand beleid		
5.1.4	Procesmiddelen expertisecentrum I3mL	Reserve DU najl-effecten mijnbouw	378
5.1.4	Actieprogramma bodem en ondergrond	Reserve bodem en ondergrond '24-'30	178
5.1.4	Procesm. uitvoer. kennisfunctie mijnbouwschade	Begrotingsresultaat	100
			655

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Overige bijstellingen - budgetneutraal		
5.1.4	Maatregelen na-ijl effect steenkoolwinning	Overboeking binnen begroting	-35
			-35

6. Cultuur en erfgoed voor iedereen

Cultuur en erfgoed voor iedereen

Voortgang

We liggen op koers met de uitvoering van het beleidskader Cultuur en Erfgoed voor iedereen. De meerjarige museumvisie is vastgesteld, zodat samenwerking met de provinciale musea wordt versterkt en kleine musea meer ondersteuning krijgen. Het programma voor de Limburgse taal heeft vertraging opgelopen, maar de planning blijft haalbaar. Het Groeiplan Noord- en Midden-Limburg en de stimuleringsregeling voor bovenlokale evenementen versterken het culturele veld, met speciale aandacht voor Noord- en Midden-Limburg.

Voor erfgoed worden de wettelijke taken uitgevoerd, is een erfgoedmonitor in aanbesteding en zijn projecten opgestart zoals het ErfgoedLAB. Het ErfgoedLAB richt zich specifiek op het herbestemmen van grote monumenten voor duurzaam gebruik. De restauratie van het Genneper Huys is financieel ondersteund. Daarnaast wordt samengewerkt met verschillende partners om deze complexe projecten te realiseren.

Ontwikkelingen en prioriteiten

Wij zetten in op de besteding van het uitvoeringsprogramma Limburgse taal. In 2026 wordt een intensivering voorzien, om opvolging te geven aan de adviezen van de onafhankelijke actiecommissie Limburgse taal in het streven naar de Deel III-status. Hierbij besteden wij aandacht aan het betrekken van het onderwijs en de kinderopvang en aan de digitaliseringsopgave.

In februari 2026 heeft PS de meerjarige museumvisie “Waardevol verbonden” vastgesteld. In 2026 ligt de focus op de uitvoering van deze visie, waarbij herijking van de exploitatiesubsidies en uitwerking van incidentele investeringen prioriteit hebben. Naar aanleiding van de vastgestelde museumvisie zijn twee moties aangenomen (moties 3233 en 3251) die in 2026 worden uitgevoerd.

Motie 3233 vraagt, naast steun aan lokale en regionale musea, om structurele ondersteuning van de Coöperatie Erfgoed Limburg (CEL). Vanaf 2027 wordt het in de motie gevraagde bedrag structureel beschikbaar gesteld, gedekt uit het meerjarig begrotingsresultaat.

Wij leggen de contouren voor de nieuwe subsidieregeling culturele infrastructuur 2029–2032 in het vierde kwartaal van 2026 sonderend aan Provinciale Staten voor. De uitgangspunten hiervan worden vervolgens in het eerste kwartaal van 2027 middels een statenvoorstel vastgesteld. Dit traject sluit aan bij de vernieuwing van het landelijk cultuurbestel. Met het oog op een evenwichtige spreiding van het culturele aanbod in Nederland blijven wij ons actief inzetten via gerichte lobby richting het Rijk.

Met het Groeiplan geven wij invulling aan de ambitie om het culturele aanbod in Noord- en Midden-Limburg te versterken.

Vanuit de Programmabegroting ondersteunen wij een aantal omvangrijke restauratieprojecten, waaronder het Hornekwartier in Weert, kloosterdorp Steyl, Abdij Rolduc en het Romeins Museum Heerlen. De hiervoor gereserveerde subsidiemiddelen verwachten wij in 2026 en 2027 volledig te benutten.

In 2026 verstrekken wij in het kader van de nationale Erfgoedmonitor een nieuwe opdracht voor het beoordelen van de staat van onderhoud, leegstand en herbestemming van rijksmonumenten (exclusief woonhuizen) in Limburg.

Bij zeer urgente restauratieopgaven van monumenten schiet de reguliere restauratiesubsidie vaak tekort, mede vanwege hoge restauratiekosten en het ontbreken van cofinanciering door andere overheden. Hierdoor ontbreekt het perspectief op tijdige restauratie en verslechtert de staat van deze monumenten verder. We zullen bezien of en hoe we als Provincie hier een rol in kunnen spelen.

6.1.1. Cultuur

Voortgang

We liggen op koers. We geven uitvoering aan de geplande programmering. PS hebben op 6 februari 2026 een besluit genomen over de meerjarige museumvisie. Met de museumvisie 'Waardevol verbonden' wordt een meerjarig kader geboden voor de samenwerking tussen de Provincie en de drie provinciale musea. Tevens is met deze museumvisie uitvoering gegeven aan een onderdeel van motie 3233 (Kleine musea). Het uitvoeringsprogramma Limburgse taal is in 2025 opgestart. Wij verwachten de in 2025 opgelopen achterstand in de planning in 2026 te kunnen inlopen. Het Groeiplan Noord- en Midden-Limburg loopt goed en draagt daarmee bij aan het versterken van het culturele veld in Noord- en Midden-Limburg. Van de Stimuleringsregeling Bovenlokale evenementen wordt veel gebruik gemaakt. Hiermee ondersteunen we jaarlijks meer dan 200 evenementen op het gebied van cultuur, volkscultuur en sport met een bovenlokale uitstraling.

Afwijkingen

We werken motie 3233 uit. Met deze motie wordt voorgesteld maximaal € 1,75 mln. incidenteel te alloceren voor het versterken van de "kleinere" musea. Het in deze motie opgenomen verzoek voor het structureel ophogen van de middelen voor Coöperatie Erfgoed Limburg is verwerkt bij product 6.2.1 Erfgoed. Naast de jaarlijkse exploitatiesubsidies aan de provinciale musea dragen wij ook zorg voor de gebouwen, waarin de musea gevestigd zijn. Voor de verduurzaming van het Limburgs Museum is besloten zonnepanelen te plaatsen.

De exploitatiesubsidie van het Huis voor de Kunsten wordt herzien op basis van een extern adviestraject. De oorspronkelijke subsidie bleek onvoldoende toereikend voor de volwaardige uitvoering van steunfunctie voor de amateurkunst- en erfgoedsector.

Naast de reguliere uitgaven uit het Uitvoeringsprogramma Limburgse taal wordt in 2026 een intensivering voorzien, om opvolging te geven aan de adviezen van de onafhankelijke actiecommissie Limburgse taal in het kader van het streven naar een Deel III-status. Hierbij wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan het betrekken van het onderwijs en de kinderopvang, evenals aan de digitaliseringsopgave.

In 2027 wordt een intensivering voorzien voor het Groeiplan Noord- en Midden-Limburg, zodat de looptijd van de subsidieregeling tot en met 2028 kan worden gegarandeerd. Hiermee sluit de regeling beter aan op de nieuwe periode van de culturele infrastructuur en krijgen instellingen in deze regio's de ruimte om hiernaar toe te ontwikkelen.

Financiële consequenties

Nieuwe eigen middelen

Niet alleen de afwijkingen of ontwikkelingen zorgen voor aanpassingen in onze begroting. Om verder uitvoering te geven aan ons bestaand beleid verhogen we de volgende budgetten:

- In het kader van de actualisatie van het provinciaal meerjarig onderhoudsplan (MJOP) van de provinciale gebouwen (PS 20-3-2026) vindt er een extra jaarlijkse dotatie plaats van de onderhoudsvoorziening voor het Bonnefantenmuseum (€ 0,17 mln.), het Discovery museum (€ 0,03 mln.) en het Limburgs museum Venlo (€ 0,02 mln.);
- De door de Staten vastgestelde Meerjarige Museumvisie (PS 6-2-2026) leidt tot een jaarlijkse inflatiecorrectie op de exploitatiesubsidies van het Bonnefantenmuseum (verhoging van € 0,02 mln.), het Limburgs Museum (verhoging van € 0,01 mln.) en het Discovery Museum (verlaging van € 0,02 mln.);
- Met de Stichting Bonnefantenmuseum is een nieuwe huurovereenkomst gesloten en is de jaarlijkse huurprijs geactualiseerd (€ 0,01 mln.);
- Om de eerder beschreven opvolging te kunnen geven aan de adviezen van de onafhankelijke actiecommissie Limburgse taal, in het kader van het streven naar een Deel III-status, wordt het budget verhoogd met totaal € 1,83 mln. (2026: € 0,56 mln., 2027: € 1,27 mln.);
- De herziening van de exploitatiesubsidie van het Huis voor de Kunsten leidt tot een verhoging van het jaarlijkse budget met € 0,24 mln.
- Om de looptijd van de Subsidieregeling Groeiplan Noord- en Midden-Limburg tot en met 2028 te garanderen, wordt het subsidieplafond met een bedrag van € 0,55 mln. in 2027 opgehoogd.

Overige bijstellingen

Vanwege inhoudelijke aansluiting bij het Huis voor de Kunsten worden de jaarlijkse middelen voor Hoes veur 't Limburgs (€ 0,08) verschoven van product 6.2.1. Erfgoed naar product 6.1.1. Cultuur.

Investeringsbesluit

Voor de verduurzaming van het Limburgs Museum wordt een investeringskrediet (€ 0,26 mln.) beschikbaar gesteld voor het plaatsen van zonnepanelen. De financiële consequentie van dit besluit is opgenomen in deze Voorjaarsrapportage onder het Financieel voorstel.

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Nieuwe eigen middelen - bestaand beleid		
6.1.1	PS 20-3-2026 Ophoging dotatie voorziening onderhoud MJOP 2026-2033 - Bonnefantenmuseum	Begrotingsresultaat	165
6.1.1	PS 20-3-2026 Ophoging dotatie voorziening onderhoud MJOP 2026-2033 - Discovery museum	Begrotingsresultaat	28
6.1.1	PS 20-3-2026 Ophoging dotatie voorziening onderhoud MJOP 2026-2033 - Limburgs museum Venlo	Begrotingsresultaat	24
6.1.1	PS 20-3-2026 Ophoging exploitatiebudget onderhoud MJOP 2026-2033 - Bonnefantenmuseum	Begrotingsresultaat	21
6.1.1	PS 20-3-2026 Ophoging exploitatiebudget onderhoud MJOP 2026-2033 - Limburgs Museum Venlo	Begrotingsresultaat	12
6.1.1	PS 20-3-2026 Bijstelling exploitatiebudget onderhoud MJOP 2026-2033 - Stichting Discovery Museum	Begrotingsresultaat	-23
6.1.1	GS 21-10-2025 Huurovereenkomst Bonnefantenmuseum 2025-2035	Begrotingsresultaat	10
6.1.1	GS 14-4-2026 Uitvoeringsprogramma Limburgse Taal	Begrotingsresultaat	558
6.1.1	GS 14-4-2026 Verhoging exploitatiesubsidie Huis voor de Kunsten	Begrotingsresultaat	240
			1.035

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Overige bijstellingen - budgetneutraal		
6.1.1	GS 5-11-2024 Uitvoeringsprogramma Limburgse taal 2025-2027 - Hoes veur 't Limburgs	Overboeking binnen begroting	84
			84

6.2.1. Erfgoed, monumenten en archeologie

Voortgang

We liggen op koers en hebben in het eerste kwartaal van 2026 uitvoering gegeven aan onze wettelijke taken op het gebied van archeologie en monumenten. In lijn met landelijke afspraken is er een aanbestedingstraject opgestart voor het actualiseren van de erfgoedmonitor. De erfgoedmonitor presenteert feiten en cijfers over het erfgoed in Limburg. We hebben financieel bijgedragen aan de restauratie van het Gennepers Huys. Ook is het ErfgoedLAB opgestart. Het ErfgoedLAB heeft als doelstelling om grote monumenten te herbestemmen, zodat deze functioneel en duurzaam gebruikt kunnen worden. Bij onze werkzaamheden rondom erfgoed en monumenten is veelal sprake van complexe projecten waarbij wij afhankelijk zijn van derden. Door deze complexiteit van de projecten kan de fasering van de projecten over de jaren wel eens aanpassing vragen. Maar wij verwachten wel dat de resultaten die we hebben gesteld voor eind 2027 worden gehaald.

Afwijkingen

Wij geven uitvoering aan motie 3233. Voorgesteld wordt de Coöperatie Erfgoed Limburg (CEL) structureel te gaan ondersteunen. Deze Coöperatie is een breed Samenwerkingsverband van culturele en erfgoedorganisaties in Limburg, opgericht om het behoud en de beleving van Limburgs erfgoed te bevorderen. Het in deze motie opgenomen verzoek voor het actieplan 'kleine musea' is verwerkt bij product 6.1.1. Cultuur.

Gedeputeerde Staten hebben ingestemd met de herijkte 'Bestuurlijke afspraken Erfgoed' voor de periode 2026 en verder. Deze herijkte bestuurlijke afspraken zijn een continuering en actualisatie van de bestuurlijke afspraken erfgoed uit 2012 en 2015. Hierin zijn met betrekking tot de restauratiemiddelen onderstaande afspraken opgenomen:

- Het Rijk zet de jaarlijkse bijdrage van € 20 miljoen aan het Provinciefonds ten behoeve van de restauratie van niet woonhuizen en groene monumenten voort.
- De provincies gaan de inspanningsverplichting aan om de jaarlijks ontvangen indexatie van het Rijk over dit bedrag vanuit de algemene middelen aan de betreffende subsidieregeling voor restauratie toe te voegen.

Op basis van deze inspanningsverplichting wordt de jaarlijkse DU-uitkering van het Rijk geïndexeerd.

Financiële consequenties

Nieuwe eigen middelen

- De uitvoering van motie 3233, voor het structureel ondersteunen van de Coöperatie Erfgoed Limburg (CEL) zorgt voor een aanvullende budgetvraag van € 0,08 mln. voor 2026 en structureel € 0,20 mln. vanaf 2027;
- De bovenstaand benoemde inspanningsverplichting inzake de jaarlijks ontvangen indexatie van het Rijk leidt tot een hogere budgetvraag van € 0,06 mln.;
- Daarnaast leidt de uitvoering van motie 3233 tot een incidenteel te alloceren bedrag van € 1,75 mln. voor het versterken van de "kleinere" musea.

Overige bijstellingen

Vanwege inhoudelijke aansluiting bij het Huis voor de Kunsten worden de jaarlijkse middelen voor Hoesveur 't Limburgs (€ 0,08) verschoven van product 6.2.1. Erfgoed naar product 6.1.1. Cultuur.

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Nieuwe eigen middelen - bestaand beleid		
6.2.1	GS 14-4-2026 Motie 3233 Absil Kleine musea - CEL-deel	Begrotingsresultaat	80
6.2.1	GS 14-4-2026 Indexatie rijksmiddelen restauratie monumenten	Begrotingsresultaat	62
	Nieuwe eigen middelen - intensivering		
6.2.1	GS 14-4-2026 Motie 3233 Absil Kleine musea - kleine musea deel	Begrotingsresultaat	1.750
			1.892

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Overige bijstellingen - budgetneutraal		
6.2.1	GS 5-11-2024 Uitvoeringsprogramma Limburgse taal 2025-2027 - Hoes veur 't Limburgs	Overboeking binnen begroting	-84
			-84

7. Een bereikbaar en toegankelijk Limburg

Een bereikbaar en toegankelijk Limburg

Voortgang

Toegankelijke en betaalbare mobiliteit is een kerntaak van de Provincie. Dat komt primair tot uiting in de wettelijke verantwoordelijkheden op het gebied van beheer en onderhoud van provinciale infrastructuur en het regionale openbaar vervoer. Onze structurele activiteiten op het gebied van beheer en onderhoud van provinciale infrastructuur en regionaal openbaar vervoer verlopen over het algemeen volgens planning. Wel zijn er in 2025 vertragingen opgetreden bij de aanbesteding van de raamovereenkomst onderhoud verhardingen. Het accent voor uitvoering van onderhoud van de civiele kunstwerken heeft gelegen in de voorbereiding, waardoor de uitvoeringsplanning is geactualiseerd.

Daarnaast liggen er Limburgse mobiliteitsopgaven rond gedragsverandering, multimodaliteit, verduurzaming en verkeersveiligheid. Hiermee dragen we bij aan de verbetering van de leefbaarheid in Limburg. Projecten, zoals de vervanging van dynamische reisinformatiesystemen en de verduurzaming van Limburgse binnenhavens, liggen op koers. De samenwerking met België op het gebied van grensoverschrijdend spoorvervoer wordt geïntensiveerd. Extra middelen zijn nodig voor onder andere het verbeteren van de bereikbaarheid en verduurzaming van bedrijventerreinen, een logistiek makelaar, en proceskosten bij het Rhombus-project.

Voor dit programma kunnen we in algemene zin drie aandachtspunten noemen. Voor de uitvoering van contracten voor onderhoudsactiviteiten is merkbaar dat technisch geschoold personeel schaars is. Tegelijkertijd zien wij pieken in onderhoud- en vervangingswerken voor civiele kunstwerken op ons af komen. Dit vergt een tijdsgevoelige kwalitatieve en kwantitatieve aanvulling van engineering- en uitvoeringscapaciteit. Daarnaast kunnen de huidige geopolitieke ontwikkelingen leiden tot prijsstijgingen.

Bovenstaande is ook terug te lezen in de voortgangsrapportage van het Integraal Programma Mobiliteitsopgaven Limburg (IPML), waarin per afzonderlijk mobiliteitsthema en -project halfjaarlijks gerapporteerd wordt over de voortgang.

Ontwikkelingen en prioriteiten

De Provincie rapporteert over de voortgang van onze mobiliteitsopgaven via het Integraal Programma Mobiliteitsopgaven Limburg (IPML). Op 1 januari 2026 was er geen financiële noodzaak om het IPML programma te herijken. In 2026 zijn er ontwikkelingen die de ambities, doelen en uitvoeringsprogramma's van de Provincie Limburg onder druk kunnen zetten en/of raken. Stijgende energieprijzen door oorlog, terrorisme en geopolitieke spanningen in Oekraïne en recent ook in het Midden-Oosten raken Limburg direct. De fors stijgende energiekosten raken onze infrastructuurprojecten door hogere kosten voor diesel, asfalt en transport. Oplopende inflatie in combinatie met economische tegenwind veroorzaakt oplopende kosten voor beheer, onderhoud en investeringen. Indirecte gevolgen van inflatie in combinatie met economische tegenwind kunnen afnemende productie en transport en logistieke vraag veroorzaken.

Vier mobiliteitsopgaven verdienen vanwege afwijkingen in scope, planning of financiën extra aandacht, te weten fietsverbinding Roermond-Haalen, reconstructie N280 bij Leudal, reconstructie N595 Wittemerallee en reconstructie N598 bij de Hut – de Plank. De elektrificatie van de Maaslijn en de afronding van de spoorverdubbeling tussen Heerlen en Landgraaf maken onderdeel uit van de regeling grote projecten.

Druk op de OV-sector zal toenemen. De stijgende kosten en uitdagingen bij de overgang naar zero-emissie vervoer nemen toe. Elektrificatie loopt immers waarschijnlijk vertraging op. Ook zijn afnemende opbrengsten voor de OV bedrijven door economische tegenwind en meer thuiswerken waarschijnlijk. Er wordt gestart met de opzet voor een nieuwe concessie openbaar vervoer voor de periode na 2031.

Het nieuw aangetreden Kabinet is begonnen de grote tekorten voor beheer en onderhoud van infrastructuur opnieuw en stevig aan te kaarten. Dit zal waarschijnlijk leiden tot verdere herprioritering vanuit het Rijk (mobiliteitsfonds/deltafonds) en de kans op financiering voor toekomstige projecten fors verkleinen. Er is ook een risico dat de verkeersveiligheid afneemt door olopend achterstallig onderhoud als Rijkswaterstaat reparaties van het wegdek minder adequaat kan uitvoeren. Het nieuw aangetreden Kabinet zal ook voor stikstof en geluid met nieuwe maatregelen (moeten) gaan komen, waar ook de gevolgen voor de aanleg en aanpassing van onze infrastructuur niet meteen duidelijk zijn.

De dit jaar op te stellen nieuwe visie op het Limburgse wegennetwerk helpt ons in de keuzes qua toekomstige afspraken over beheer en onderhoud, functioneren, prioriteren en eigendom. Alle Limburgse gemeenten vormen nieuwe Colleges van Burgemeester & Wethouders en we zullen bezien of en hoe andere prioriteiten van gemeenten ook de provinciale ambities, doelen en opgaven raken.

De verdere escalerende netcongestie heeft gevolgen voor woningbouw, mobiliteit en de energietransitie. De groeiende wens om elektrisch te rijden die voortvloeit uit de sterk stijgende benzine en dieselkosten, kan tegen beperkingen aanlopen door te weinig ruimte voor (extra) laadinfrastructuur.

Als Limburg dragen we proactief bij aan de opgave die ontstaat vanuit de militaire mobiliteit vanuit eigen rol en verantwoordelijkheid.

7.1.1. Mobiliteitsvisie en uitvoeringsprogramma

Voortgang

De structurele activiteiten zijn doorlopend en liggen op koers. In het kader van het programma Verkeersveiligheid is in het eerste kwartaal van 2026 het vijfjarig jubileum van de verkeersactieve school gevierd. De jaarrapportage 2025 SmartwayZ.NL is aangeleverd en de voorbereidingen voor de vervanging van Dynamische Reis Informatie Systemen (DRIS) zijn gestart. Met de DRIS (displays) wordt aan reizigers actuele vertrek-informatie getoond op een deel van de busstations en -haltes in Limburg. De fietsverbinding tussen Roermond en Haalen is een ambitie van de regio en opgenomen in het provinciale beleidskader 'Focus op Fiets' 2020. De huidige financiering blijkt ontoereikend en daarom is met de gemeenten afgesproken dat na de vorming van de gemeentelijke coalities de financiering opnieuw wordt bekeken. Mogelijk dient de provinciale bijdrage aan deze fietsverbinding te worden heroverwogen.

Afwijkingen

Inhoudelijke afwijkingen

We zetten in op een verbetering van de bereikbaarheid van bedrijventerrein Chemelot (Multimodale corridor) en geven daarmee invulling aan de motie 3262 'Red Chemelot' (PS 7-11-2025). De Multimodale corridor (MMC) is cruciaal voor een duurzaam toekomstperspectief van Chemelot en draagt bij aan een verbeterde doorstroming op de A2 en provinciale weg N294. De MMC maakt meer duurzaam vervoer via water mogelijk. Deze verbetering van de bereikbaarheid is een intensivering binnen product 7.1.1 en sluit aan bij provinciale doelen van bereikbaarheid, economische structuurversterking, veiligheid en leefbaarheid. Hiervoor wordt is een apart Statenvoorstel voorgelegd.

Ook de bereikbaarheid van het MUMC+ en bedrijventerrein Randwyck wordt verbeterd door aanpassingen aan de Oeslingerbaan. Dit project is op basis van de in het BO MIRT gemaakte afspraken als nieuw project tot stand gekomen. De doorstroming op de A2 wordt verbeterd zodat veelvuldige en risicovolle files niet meer leiden tot afsluitingen van de Koning Willem Alexander tunnel.

Voor de modal shift wordt een logistiek makelaar aangesteld. Namens de Provincie Limburg coördineert deze makelaar initiatieven om goederenvervoer van de weg te verplaatsen naar het water of het spoor. Hiermee lossen we diverse structurele bereikbaarheidsknelpunten op en dragen we verder zorg voor een verduurzaming van het goederenvervoer. Ook voor de Nationale Agenda Laadinfrastructuur wordt de personele inzet gecontinueerd om hiermee zorg te dragen voor een verduurzaming van het (vracht)autopark. Dit is een van de prioritaire ambities uit het beleidskader "Een bereikbaar en toegankelijk Limburg".

Financiële afwijkingen

Verkeerseducatie wordt door de Provincie Limburg samen met alle Limburgse gemeenten opgepakt via de verkeersactieve school. Door deze samenwerking wordt verkeersveilig gedrag op dezelfde wijze gestimuleerd. Omdat de projecten per schooljaar worden uitgevoerd, wordt de fasering van de middelen geactualiseerd en vanuit 2026 overgeboekt naar 2028.

Financiële consequenties

Nieuwe middelen derden

Voor de inzet van de logistiek makelaar om goederenvervoer over de weg te verplaatsen naar het water of spoor wordt in totaal € 0,14 mln. beschikbaar gesteld, waarvan we voor € 0,06 mln. een bijdrage van het Rijk ontvangen (voor de resterende € 0,8 mln. zie de *overige bijstellingen*).

Fasering

Zoals hiervoor onder *Financiële afwijkingen* is vermeld, wordt de fasering van de middelen geactualiseerd en vanuit 2026 overgeboekt naar 2028.

Overige bijstellingen

- Voor de inzet van de logistiek makelaar om goederenvervoer over de weg te verplaatsen naar het water of spoor wordt in totaal € 0,14 mln. beschikbaar gesteld, waarvan we voor € 0,08 mln. exploitatiebudget (Verkeers- en vervoersmanagement) overhevelen naar het budget voor personeelskosten (programma 9) (de overige € 0,06 mln. is reeds toegelicht onder *nieuwe middelen derden*).

- Voor de continuering van de personele inzet voor de Nationale Agenda Laadinfrastructuur wordt in totaal € 0,45 mln. (2026: € 0,05 mln., 2027 en 2028: € 0,02 mln.) vanuit het exploitatiebudget (Nat. Agenda Laadinfrastructuur (BO MIRT) overgeheveld naar het budget voor personeelskosten (programma 9).

Voor het BO MIRT project afrit 55 Oeslingerbaan wordt in 2026 een bedrag van € 3,90 mln. uit de Programmareserve Bereikbaarheid gehaald en opgenomen in de Programmabegroting 2029; dit is verwerkt in het financieel voorstel (6e begrotingswijziging 2026).

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Nieuwe middelen derden		
7.1.1	GS 10-3-2026 Logistiek makelaar voor model shift	Bijdrage partner	60
			60

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Fasering naar 2027 e.v.		
7.1.1	GS 12-5-2026 Verkeerseducatiebeleid Limburg 2025-2028	N.v.t.	-300
			-300

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Overige bijstellingen - budgetneutraal		
7.1.1	GS 10-3-2026 Logistiek makelaar voor model shift	Overboeking binnen begroting	-80
7.1.1	GS 18-11-2025 Nationale Agenda Laadinfrastructuur	Overboeking binnen begroting	-50
			-80

7.2.1. Infrastructuur

Voortgang

Wij geven uitvoering aan onze wettelijke taak om de provinciale infrastructuur op kwaliteitsniveau Basis te onderhouden.

Bij de provinciale infrastructuur noemen we de volgende aandachtspunten. Voor de uitvoering van contracten voor onderhoudsactiviteiten is merkbaar dat technisch geschoold personeel schaars is. Dit in combinatie met de pieken in onderhoud en vervangingswerken, die wij voor civiele kunstwerken op ons af zien komen. Dit vergt een tijdige kwalitatieve en kwantitatieve aanvulling van engineering- en uitvoeringscapaciteit. Daarnaast kunnen de huidige geopolitieke ontwikkelingen leiden tot prijsstijgingen.

Op dit moment is er sprake van vertraging die, vanwege juridische procedures, is ontstaan bij de aanbesteding voor de raamovereenkomst verhardingen. We verwachten de achterstand in 2026 te kunnen inlopen. Het accent voor uitvoering van onderhoud bij civiele kunstwerken heeft gelegen in de voorbereiding, waardoor de uitvoeringsplanning is geactualiseerd.

Wij hebben voor de stimulering van verkeersveiligheidsmaatregelen middelen gekregen van het Rijk. Deze specifieke uitkering (SPUK) is bedoeld voor kosteneffectieve en risico-gestuurde infrastructurele maatregelen op het provinciale wegennet. Deze middelen moeten voor 31-12-2028 worden ingezet.

Voor wat betreft de uitgaven voor gladheidsbestrijding hebben wij in het eerste kwartaal 2026 al een significant hogere uitgave dan gemiddeld. Dit komt doordat de temperatuur langdurig heeft geschommeld rond het vriespunt.

Afwijkingen

Vanwege externe ontwikkelingen (geopolitieke situatie in het Midden-Oosten) hebben aannemers gemeld prijsstijgingen te verwachten van werkzaamheden binnen lopende contracten. De precieze impact hiervan wordt momenteel samen met aannemers in beeld gebracht en gemonitord. Mocht dit gevolgen hebben voor de in de contracten afgesproken prijzen met mogelijke financiële gevolgen voor de begroting dan wordt u hierover vanzelfsprekend geïnformeerd.

Financiële consequenties

Nieuwe eigen middelen

Niet alleen de afwijkingen of ontwikkelingen zorgen voor aanpassingen in onze begroting. In het kader van de actualisatie van het provinciaal meerjarig onderhoudsplan (MJOP) van de provinciale gebouwen (PS 20-3-2026) vindt er een vrijval plaats van de onderhoudsvoorziening van de steunpunten wegen van (jaarlijks) € 0,06 mln.

Overige bijstellingen

Voor de afwikkeling van de Gebiedsontwikkeling VDL Nedcar hebben we nog € 10,13 mln. nodig. Omdat deze middelen geen betrekking hebben op infrastructuur, worden deze verplaatst naar Programma 3 Werken aan een toekomstbestendige economie, product 3.1.1. Vestigingsklimaat voor morgen.

Zoals in VGR12 van het IPML aangegeven, is het infrastructurele project N270 Via Venray fase 1 versoberd en gesplitst in een fase 1A en 1B. Voor fase 1B is een nieuwe realisatieovereenkomst ondertekend. Deze Fase 1B bestaat uit een aantal kleine maatregelen. De voor dit project beschikbaar gestelde middelen van € 13 mln. op basis van de Motie 2998 Infra in control kunnen daarom terugvloeien naar de risicocomponent. De financiële consequentie hiervan is opgenomen in deze Voorjaarsrapportage onder het Financieel voorstel (Investeringsbesluit).

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Nieuwe eigen middelen - bestaand beleid		
7.2.1	GS 3-2-2026 Bijstelling onderhoudsbudgetten MJOP 2026-2033 - Steunpunten van wegen	Begrotingsresultaat	-58
			-58

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Overige bijstellingen - budgetneutraal		
7.2.1	GS 12-8-2025 Beeindiging VDL Nedcar	Overboeking binnen begroting	-10.125
			-10.125

7.2.2. Openbaar vervoer

Voortgang

Het programma is in het eerste kwartaal van 2026 volgens planning uitgevoerd en ligt goed op koers. In deze periode zijn er belangrijke stappen gezet op het gebied van financiële en organisatorische versterking van het openbaar vervoer in Limburg.

Zo zijn in het eerste kwartaal van 2026 met het Rijk (BO MIRT) concrete afspraken gemaakt over de borging van de Rijksbijdrage voor de decentrale stoptreindiensten in 2025 en 2026, waarmee de toekomstige stabiliteit en continuïteit van deze diensten beter gewaarborgd zijn. Daarnaast hebben het Rijk en de Provincie gezamenlijk de ambitie uitgesproken om het traject van de Drielandentrein tussen Eijsden en Maastricht te decentraliseren, hetgeen een belangrijke stap betekent richting meer regionale regie over het spoor. Tevens is in deze periode gestart met de voorbereidingen van de nieuwe OV-concessie, waarmee de basis wordt gelegd voor een toekomstbestendig openbaar vervoer in Limburg.

Afwijkingen

Op dit moment zijn er geen inhoudelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op het realiseren van de gestelde doelen zoals opgenomen in de Programmabegroting 2026.

Financiële consequenties

Voorgesteld wordt een Egalisatiereserve 'OV concessie' in te stellen. Het doel van deze reserve is de lasten van de OV-concessie gelijkmatig te verdelen over de jaren, waarbij overschotten van het budget in enig jaar aan de reserve worden toegevoegd en tekorten in een ander jaar aan de reserve worden onttrokken. Voor meer informatie wordt verwezen naar het in deze Voorjaarsrapportage opgenomen instellingsbesluit bij het Financieel voorstel.

7.3.1. Limburg nationaal en internationaal verbonden

Voortgang

Op het gebied van grensoverschrijdend spoorvervoer hebben in het eerste kwartaal van 2026 de ministeries van Nederland en België aangekondigd dat de samenwerking op het gebied van grensoverschrijdend spoorvervoer wordt geïntensiveerd. Op dit moment liggen we op koers bij de verduurzaming van de Limburgse binnenhavens. Dit krijgt uitvoering via onze deelname in het Rhombus project dat met Europese middelen wordt gefinancierd.

Afwijkingen

Bij onze partners heeft zich, in het kader van de Omgevingswet, vertraging voorgedaan in het proces rondom de vergunningsaanvraag (i.h.k.v. het Rhombus project). Daarom faseren wij de bijdrage voor de partners naar 2027.

Financiële consequenties

Nieuwe middelen derden

Voor het dekken van de proceskosten van Rhombus Upside II is een Europese subsidie ontvangen. Ten tijde van het opstellen van de primitieve begroting was het exacte bedrag van de proceskosten voor 2026 nog niet bekend. De verwachte proceskosten voor 2026 bedragen € 0,10 mln.

Fasering

Wij faseren de bijdrage voor partners (€ 0,93 mln.) bij het project Rhombus Upside II van 2026 naar 2027 vanwege de vertraging in het proces rondom de vergunningaanvraag.

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Nieuwe middelen derden		
7.3.1	GS 8-10-2024 Consortium Agreement CEF3 Rhombus Upside II	EU-middelen	100
			100

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Fasering naar 2027 e.v.		
7.3.1	GS 8-10-2024 Consortium Agreement CEF3 Rhombus Upside II	N.v.t.	-927
			-927

8. Provincie midden in de samenleving

Provincie midden in de samenleving

Voortgang

Het Programma Provincie midden in de Samenleving ligt op koers qua uitvoering. Het afgelopen kwartaal zijn er bestuurlijke afspraken gemaakt met de regio's over de projecten en regelingen in de verschillende Regio Deals van Noord-, Midden- en Zuid-Limburg. Met de Limburgse gemeenten is bovendien de gespreksronde over het versterken van de gemeentelijke uitvoeringskracht afgerond welke heeft geleid tot een manifest, een perspectief op uitvoeringskracht en inzichten uit de wetenschappelijke verkenning. De Adviesgroep STOER is ingesteld en zal de komende tijd een advies gaan voorbereiden over het terugdringen van regeldruk.

Op het gebied van participatie is het jongerenparticipatieplan in uitvoering en wordt de samenwerking met het Vista college geïntensiveerd. Tevens is de participatieverordening door Provinciale Staten vastgesteld. Op het gebied van internationalisering worden de vijf actielijnen van de in 2025 ontwikkelde buurlandenstrategie uitgewerkt in samenwerking met grensgemeenten en onze grensoverschrijdende partners. Daarnaast benutten we Europese fondsen via de ontwikkelde fundraising aanpak en bereiden we ons reeds voor op het nieuwe Meerjarig Financieel Kader 2028-2035, de meerjarenbegroting van de EU. De afgelopen tijd is de programmatische lobbyaanpak verder doorontwikkeld langs de lijnen van de acht strategische proposities en waar nodig hebben wij externe expertise ingeschakeld om onze proposities te positioneren bij de Rijksoverheid. Daarnaast profileren we het innovatieve Limburg via een landelijke campagne in het kader van regiobranding die volop in gang is.

Tot slot is er de afgelopen tijd geïntensiveerd op het thema vrijheid en democratie. De voorbereidingen voor een Prinsjesdag in de regio, de samenwerking met het V-fonds en het vieren van het 40-jarig bestaan van het Gouvernement als huis voor de provinciale democratie, zijn volop gaande. Met de democratietafels en de aanpak van 'Limburg trekt een streep' is het afgelopen kwartaal actief het gesprek gevoerd over de grenzen van democratie en een weerbare overheid. De voorbereidingen en uitwerking van dit programma Democratie en Vrijheid zijn inmiddels in volle gang.

Binnen het programma Gemeentelijke Uitvoeringskracht Nieuwe stijl - GUN- is de eerste fase afgerond. Dat betekent de afronding van de bestuurlijke gespreksronde en de daarop volgende verdiepende ambtelijke gespreksronde langs de 31 Limburgse gemeenten. De producten, te weten het Manifest met concrete handelingsperspectieven, het Perspectief op uitvoeringskracht en de wetenschappelijke verkenning naar uitvoeringskracht zijn opgeleverd en worden met Provinciale Staten gedeeld.

Ontwikkelingen en prioriteiten

Limburg is met drie regio's sterk vertegenwoordigd in het Nationaal Programma Vitale Regio's. In 2026 worden drie uitvoeringsagenda's opgesteld samen met de regio waarin de rijksoverheid een partnership aangaat voor de komende jaren. Rijk, provincie, regio en gemeenten werken hierin nauw samen. Dit doen wij ook met de vier lopende Regio Deals in Noord-, Midden-, Zuid-Limburg en Parkstad.

De opbrengsten van de gespreksrondes en wetenschappelijke verkenning in het kader van de gemeentelijke uitvoeringskracht zijn beschikbaar en in 2026 worden de vervolgacties samen met de gemeenten opgepakt. Vanuit de interbestuurlijke toezichtstaken starten wij dit voorjaar met informatiebijeenkomsten voor de nieuwe gemeenteraden om een toelichting te geven over de werkwijze van het provinciaal toezicht. Daarnaast wordt er onder andere via de Adviescommissie STOER in september 2026 een advies verwacht over het terugdringen van regeldruk en komen de resultaten van de pilots rondom evenementen en regeldruk beschikbaar in de tweede helft van dit jaar.

Na vijftig jaar is er eindelijk een algemeen, landelijk verankerde regeling voor mijnbouwschade die door I3ML wordt uitgevoerd om in 2026 en daarna maatwerk te leveren voor mensen die schade hebben ondervonden in de voormalige mijnbouwgemeenten. Vanuit de regio luisteren we goed naar signalen uit de praktijk, zodat we de regeling waar nodig kunnen blijven verbeteren. Tevens werken wij aan integrale kennisontwikkeling met alle betrokken partners.

In meer algemene zin maken wij werk van de provincie als responsieve overheid bijvoorbeeld door het werk van de 'provinciaal liaison' die burgers helpt bij complexe vragen en probleemcasussen. Hij kan gericht doorverwijzen binnen de Provincie Limburg of naar andere (overheids-)organisaties.

In 2025 heeft het college van GS acht strategische proposities vastgesteld. Deze zijn leidend in de hernieuwde programmatische lobby-aanpak van de Provincie Limburg. De afzonderlijke proposities bevinden zich in verschillende stadia van ontwikkeling. Tegelijkertijd worden continu activiteiten uitgevoerd samen met regionale partners, Den Haag en Brussel in het belang van Limburg. De voortgang van de acht proposities leest u in de inhoudelijke programma-hoofdstukken.

Het jaar 2026 staat eveneens in het teken van de uitvoering van de vastgestelde Buurlandenstrategie en daarin benoemde vijf actielijnen. Momenteel wordt er in Brussel onderhandeld over de aankomende Europese meerjarenbegroting, en onderliggende sectorale wetgeving, ook wel het Meerjarig Financieel Kader 2028 - 2034 genoemd. Dit zal zeker een financiële impact hebben voor de Provincie Limburg in de volgende Statenperiode, bijvoorbeeld door de implementatie en uitvoering van het Nederlandse Nationaal en Regionaal Partnerschapplan.

Dit plan vormt de basis voor de nationale verdeling van de EU-middelen voor regionale en economische ontwikkeling, landbouw, en plattelandontwikkeling; beleidsthema's waarin de afgelopen jaren Limburgse ambities werden gekoppeld aan Europese (financiële) mogelijkheden.

Er is sprake van versterkte inzet in 2026 voor het thema Democratie en Vrijheid. Daarbinnen wordt, naast de bestaande activiteiten van eren & gedenken, ingezet op doorontwikkeling van aandacht voor democratie. Dit gebeurt via het organiseren van opnieuw een 'Prinsjesdag in de Regio', een samenwerking met het Vfonds en de viering van 40 jaar Gouvernement aan de Maas als het huidige Limburgse Huis van de Democratie.

Er wordt bovendien doorgewerkt aan 'Limburg trekt een Streep' ter bescherming van het democratische proces. De democratietafels, waarbij de 'afgehaakte' burger aan tafel wordt uitgenodigd, worden voortgezet. Het doel van de inzet op Democratie & Vrijheid is om de (Lim)burgers – met name onze jongeren – in de provincie meer te betrekken bij hun eigen leefomgeving en het bewustzijn over onze democratie op alle niveaus te vergroten, polarisatie te verminderen en het politiek bewustzijn en betrokkenheid bij democratische processen te vergroten. Daarbij stimuleert en ondersteunt de provincie de gemeenten op deze thema's. Voor het thema Eren & Herdenken is het belangrijk oorzaak en gevolg van onvrijheid onder de aandacht te brengen bij eenieder.

8.1.1. Regiodeals

Voortgang

Regio Deals Noord-Limburg en Midden-Limburg

De Regio Deals in Noord-Limburg en Midden-Limburg verlopen volgens planning.

Projectvoorstellen zijn periodiek besproken tijdens de Regio- Provincie Overleggen (RPO), waarbij de regio en de Provincie aansluiten. Tevens is gestart met het beschikken van de projecten door de kassiers van beide Deals. Provinciale Staten zijn regelmatig via een mededeling portefeuillehouder op de hoogte gehouden van de voortgang en ontwikkelingen.

Ten slotte heeft de samenwerking in Noord-Limburg, voortvloeiend uit de Regio Deals en de Investeringsagenda, geleid tot de oprichting van een Gemeenschappelijke Regeling begin dit jaar. Hierdoor kunnen projecten nog sneller, efficiënter en met meer slagkracht regionaal worden opgepakt.

Regio Deals Zuid-Limburg en Parkstad-Limburg

In Zuid-Limburg zijn in 2025 twee nieuwe 6^e tranche Regio Deals gesloten: Regio Deal Parkstad III en Regio Deal Zuid-Limburg II. De Provincie is geen directe partner, maar heeft in 2025 besloten toch € 5,0 mln. aan cofinanciering beschikbaar te stellen. In het eerste kwartaal van 2026 zijn gesprekken gevoerd met de regio over de wijze waarop deze cofinanciering het beste kan worden ingezet.

Afwijkingen

Op dit moment zijn geen signalen bekend dat de Regio Deals vertragen of dat projecten niet op tijd starten.

Provinciale inzet bij de 6^e tranche Regio Deals in Zuid-Limburg was eerder nog niet voorzien. Voor de benodigde provinciale uitvoeringskracht worden middelen uit de programmareserve 'Bestuurlijke Vernieuwing' ingezet.

Financiële consequenties

Nieuwe eigen middelen

- Niet alleen de afwijkingen of ontwikkelingen zorgen voor aanpassingen in onze begroting. Om verder uitvoering te geven aan ons bestaand beleid zetten we de Programmareserve in voor de uitvoering van de Regio Deals Midden- en Noord-Limburg (€ 15,67 mln.), waarvan € 4,93 mln. wordt gedekt uit de programmareserve Regiodeals 5e en 6e tranche. Het restant (€ 10,73 mln.) wordt gedekt door een specifieke uitkering.
- Daarnaast worden middelen beschikbaar gesteld voor het versterken van de provinciale uitvoeringskracht met betrekking tot de Regio Deal Parkstad en Zuid-Limburg. Hiervoor wordt € 0,10 mln. ingezet uit de programmareserve Bestuurlijke Vernieuwing.

Nieuwe middelen derden

Zoals beschreven bij *nieuwe eigen middelen* wordt om verder uitvoering te geven aan de uitvoering van de Regio Deals Midden- en Noord-Limburg vanuit de specifieke uitkering (SPUK) Regio Deal Regio Midden-Limburg € 10,73 mln. bijgedragen.

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Nieuwe eigen middelen - bestaand beleid		
8.1.1	GS 24-2-2026 Regiodeal Midden-Limburg tranche februari 2026	Programmareserve Regiodeals 5e en 6e tranche	4.932
8.1.1	GS 31-3-2026 Uitwerking provinciale cofinanciering Regio Deals Zuid-Limburg	Programmareserve Bestuurlijke vernieuwing	95
			5.027

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Nieuwe middelen derden		
8.1.1	GS 24-2-2026 Regiodeal Midden-Limburg tranche februari 2026	SPUK	10.733
			10.733

8.2.1. Bestuurlijke verhoudingen

Voortgang

GUN - Gemeentelijke Uitvoeringskracht Nieuwe Stijl

Conform planning zijn in het kader van GUN het eerste kwartaal van 2026 alle verdiepende, ambtelijke gesprekken met de 31 gemeenten afgerond. Deze ronde volgde op de bestuurlijke ronde die reeds in 2025 is afgerond. Daarnaast is conform planning een Manifest met concrete handelingsperspectieven opgesteld. Vanuit de programmatische aanpak is een Perspectief op het Manifest opgeleverd. Tenslotte is ook de wetenschappelijke verkenning naar uitvoeringskracht conform planning in Q1 2026 afgerond. Na oplevering van deze documenten, respectievelijk het Manifest, het Perspectief en de wetenschappelijk verkenning volgt fase twee. Voor fase twee waarbij we nadere uitvoering willen geven aan het Manifest, stellen we voor € 1,6 mln. in te zetten vanuit de programmareserve bestuurlijke vernieuwing.

Regeldruk

In navolging van het landelijke programma STOER (Schrappen Tegenstrijdige en Overbodige Eisen en Regelgeving) heeft in maart de eerste bijeenkomst van de adviesgroep STOER Limburg plaatsgevonden. Deze bijeenkomst gaat ons in drie sessies adviseren over de aanpak van regeldruk. In april en juni zullen vervolgsessies plaatsvinden. Daarnaast hebben we het afgelopen kwartaal verder invulling gegeven aan het verminderen van de regeldruk binnen de organisatie. Dit doen wij aan de hand van een twintigtal concrete acties, waarbij commissie STOER de 21e actie vormt. Over de status van deze acties wordt u als Provinciale Staten ieder half jaar aan de hand van een Mededeling Portefeuillehouder geïnformeerd.

Vanuit de gesprekken die in het kader van GUN zijn gevoerd en op basis van signalen uit de adviesgroep STOER signaleren wij kansen om regeldruk voor inwoners en (maatschappelijke) organisaties te verminderen. Westellen voor om extra middelen uit de reserve bestuurlijke vernieuwing in te zetten om deze kansen te benutten.

Participatie

Het afgelopen kwartaal hebben we actief gewerkt aan ons participatiebeleid en het stimuleren van participatie. Op 20 maart is de nieuwe participatieverordening in PS vastgesteld. Daarnaast werken we hard aan de uitvoering van het jongerenparticipatieplan. Bovenop de huidige plannen hebben we additionele mogelijkheden verkend om jongerenparticipatie vorm te geven. We doen een beroep op de reserve bestuurlijke vernieuwing om samen met het VISTA College een practoraat rondom jongerenparticipatie te ontwikkelen en we zijn actief in gesprek met partners om grensoverstijgende jongerenparticipatie een impuls te geven.

Afwijkingen

Op basis van de signalen die we krijgen en kansen die we zien, intensiveren we onze inspanningen rondom regeldruk. Zo kunnen we meer opvolging geven aan het verminderen van regeldruk. Daarnaast intensiveren we onze inspanningen rondom participatie. We geven een extra impuls aan jongerenparticipatie.

Financiële consequenties

Nieuwe eigen middelen

Niet alleen de afwijkingen of ontwikkelingen zorgen voor aanpassingen in onze begroting. Om verder uitvoering te geven aan ons bestaand beleid zetten we de programmareserve en het begrotingsresultaat in:

- Voor fase twee van GUN, gericht op de nadere uitvoering van het Manifest, zetten we de programmareserve Bestuurlijke vernieuwing in (€ 1,78 mln.), waarvan € 0,18 mln. bestemd is voor het verminderen van regeldruk voor inwoners en (maatschappelijke) organisaties;
- Voor de intensivering van de uitvoering van het Provinciaal jongerenplan wordt € 0,20 mln. beschikbaar gesteld uit de Programmareserve Bestuurlijke vernieuwing;
- Voor het stimuleren van grensoverschrijdende jongerenparticipatie wordt € 0,05 mln. uit de Programmareserve Bestuurlijke vernieuwing vrijgemaakt;
- Binnen dit product zijn de verhoging van de fractievergoedingen verwerkt, hiervoor stellen we voor om het begrotingsresultaat in te zetten, € 0,41 mln. voor 2026 en € 0,78 mln. vanaf 2027;
- Ook de actualisatie van de accountantskosten behorende bij het onderzoek naar de Jaarstukken, leidt tot een verzoek voor de inzet van het begrotingsresultaat met een jaarlijkse bijstelling van het budget van € 0,06 mln.

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Nieuwe eigen middelen - bestaand beleid		
8.2.1	GS 31-3-2026 Gemeentelijke Uitvoeringskracht Nieuwestijl (GUN)	Programmareserve Bestuurlijke vernieuwing	1.775
8.2.1	GS 31-3-2026 Grens overstijgende jongerenparticipatie - Provinciaal jongerenplan	Programmareserve Bestuurlijke vernieuwing	200
8.2.1	GS 31-3-2026 Grens overstijgende jongerenparticipatie - Jongeren(participatie)plan 2024-2027	Programmareserve Bestuurlijke vernieuwing	50
8.2.1	Presidium 3-10-2025 Ophoging fractievergoedingen	Begrotingsresultaat	406
8.2.1	PS 7-11-2025 Ophoging budget Accountantskosten	Begrotingsresultaat	55
			2.487

8.2.2. Grensoverschrijdende samenwerking

Voortgang

De uitvoering van de strategie voor onze buurlanden België en Duitsland vindt plaats volgens plan. In het eerste kwartaal van 2026 zijn ambtelijke trekkers benoemd met ieder hun rol en verantwoordelijkheden in deze uitvoering.

Actielijn 1: Structurele samenwerking met (buitenlandse) vakdepartementen

Wat NRW betreft, loopt de uitvoering op het gebied van mobiliteit en landbouw conform de gemaakte afspraken. Op milieu worden de bestaande afspraken herijkt (ondertekening nieuwe verklaring voorzien voor 27 mei 2026). Op water wordt het gesprek met de Duitse burens gevoerd over een versterkte samenwerking.

Onze buurlandenstrategie hebben we gepresenteerd bij de Vlaamse overheid, met als resultaat dat wij nu beschikken over contactpersonen bij alle Vlaamse departementen.

Actielijn 2: Structureel overleg met grensgemeenten

De aanpak is primair gericht op het (beter) gebruik maken van bestaande structuren. Zo participeert de Provincie actief in de commissies van de euregio rijn-maas-noord. Daarnaast zijn we in gesprek met de stichting Samenwerking Zuid-Limburg en de Stadsregio Parkstad Limburg.

Actielijn 3: Intensivering bilaterale GROS-governance

Samen met de Provincies Gelderland en Overijssel wordt gewerkt aan een gezamenlijke Duitslandstrategie met als doel om nog sterker te staan in de relaties met NRW. Grenspost Düsseldorf ziet toe op de tenuitvoerlegging van de acties uit de Grenslandagenda die op 11 december jl. in Sittard is vastgesteld.

In relatie tot Vlaanderen hebben de drie colleges van Zuid-Nederland op 20 januari jl. besloten om de samenwerking te intensiveren. Er wordt gezamenlijk aan een strategische agenda voor de grensregio Vlaanderen-Nederland gewerkt. Tijdens het bestuurlijk grensregio-overleg van 30 maart jl. is de voorzet van de drie Nederlandse grensprovincies voor het eerst met de Vlaamse overheid besproken. Samen wordt erop gekoerst om de strategische agenda in het najaar van 2026 vast te stellen. Met Wallonië zijn we, samen met het rijk, ambtelijk in gesprek om de samenwerking te intensiveren.

Afwijkingen

Op dit moment zijn er geen afwijkingen of ontwikkelingen die van invloed zijn op dit product.

Financiële consequenties

Op dit moment zijn er geen financiële consequenties die van invloed zijn op dit product.

8.2.3. Coördinatie internationalisering en Euregio Maas-Rijn

Voortgang

Voor de voortgang rondom de uitvoering van Internationalisering wordt verwezen naar product 8.2.2.

Voor de EGTS Euregio Maas-Rijn geldt dat in het eerste kwartaal een adjunct-directeur is geworven, die per 1 juni in functie treedt. Daarnaast is er een start gemaakt met de uitvoering van het hernieuwde strategische werkplan, dat onder voorzitterschap van gouverneur Roemer tot stand is gekomen. Inmiddels heeft gouverneur Lantmeeters van de Belgische provincie Limburg het voorzitterschap overgenomen.

Afwijkingen

Op dit moment zijn er geen afwijkingen of ontwikkelingen die van invloed zijn op dit product.

Financiële consequenties

Op dit moment zijn er geen financiële consequenties die van invloed zijn op dit product.

8.2.4. Externe relaties en Public Affairs

Voortgang

De acht strategische proposities die in 2025 zijn vastgesteld en tijdens Prinsjesdag zijn [gepresenteerd](#) zijn in verschillende stadia van ontwikkeling of zijn herijkt. In aanloop naar de landelijke verkiezingen en de vorming van een nieuw kabinet zijn de Limburgse belangen meermaals onder de aandacht gebracht bij onder meer de informateur en de nieuwe bewindspersonen. Waar nodig werd expertise ingezet om onze lobby-activiteiten te versterken en te ondersteunen. Begin 2026 is tevens een landelijke campagne van start gegaan voor de positionering van het innovatieve Limburg en in het kader van de Brightlands-regiobranding. Vanuit Europees perspectief zijn de voorbereidingen gestart voor het nieuwe Meerjarig Financieel Kader 2028-2035, de meerjarenbegroting van de EU. Uit de jaarlijkse [EU-subsidiemonitor 2021-2027](#) is reeds gebleken dat de Provincie Limburg de Europese fondsen goed weet te benutten.

Tot slot is er de afgelopen tijd geïntensiveerd op het thema vrijheid en democratie. De voorbereidingen voor een Prinsjesdag in de regio, de samenwerking met het V-fonds en het vieren van het 40-jarig bestaan van het Gouvernement als huis voor de provinciale democratie, zijn volop gaande. Met de democratietafels en de aanpak van 'Limburg trekt een streep' is er het afgelopen kwartaal actief het gesprek gevoerd over de grenzen van democratie en een weerbare overheid. De voorbereidingen en uitwerking van dit programma Democratie en Vrijheid zijn inmiddels in volle gang.

Afwijkingen

Op dit moment zijn er geen afwijkingen of ontwikkelingen die van invloed zijn op dit product.

Financiële consequenties

Nieuwe eigen middelen

Niet alleen de afwijkingen of ontwikkelingen zorgen voor aanpassingen in onze begroting. Om verder uitvoering te geven aan ons bestaand beleid verzoeken we het begrotingsresultaat in te zetten:

Voor de organisatie van een Prinsjesdag in de regio, de samenwerking met het V-fonds en het viering van het 40-jarig bestaan van het Gouvernement als huis voor de democratie. Hiervoor is voor 2026 een bedrag van € 0,95 mln. en 2027 € 0,48 mln. benodigd.

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
Nieuwe eigen middelen - intensivering			
8.2.4	GS 14-4-2026 Eren & Herdenken en Vrijheid & Democratie 2026, 40 jaar Huis van de democratie	Begrotingsresultaat	950
			950

8.2.5. Rijkstaken CdK en Weerbare Overheid

Voortgang

De uitvoering van 8.2.5. Weerbare Overheid verloopt conform planning. De Commissaris van de Koning (CdK) stimuleert de inzet op weerbare overheid, deels vanuit zijn rijkstaken en deels vanuit zijn provinciale taken. Dit betekent dat er doorlopend wordt ingezet op veilige publieke dienstverlening, het tegengaan van ondermijning (zoals criminele beïnvloeding van het bestuur) door samenwerking met het RIEC en het inzetten van het Bibob-instrument, het bevorderen van integriteit in organisatie en provinciaal bestuur. Het Bibob-team is sinds 2024 op sterkte en op basis van de beleidslijn Bibob is het mogelijk om het instrument steeds breder in te zetten. Binnen het thema integriteit gaat het onderzoeksprotocol het (ambtelijke) besluitvormingsproces in.

Het onderwerp Weerbare Overheid krijgt ook breed aandacht binnen de Stuurgroep Kwaliteit Openbaar Bestuur Limburg. De aanpak van ondermijning wordt verder versterkt aan de hand van de Limburgse Norm, in samenwerking met partners zoals gemeenten en het waterschap.

Samengevat wordt er voortdurend gewerkt aan de versterking van de weerbaarheid van het openbaar bestuur, samen met verschillende partners in Limburg en daarbuiten.

Afwijkingen

Op dit moment zijn er geen afwijkingen of ontwikkelingen die van invloed zijn op dit product.

Financiële consequenties

Op dit moment zijn er geen financiële consequenties die van invloed zijn op dit product.

9. Financiën en overhead

Financiën en overhead

Dit programma bestaat uit twee onderdelen:

- overhead: betreft sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces, zoals huisvesting, ICT, management, facilitaire diensten etc.;
- overige financiële posten (onvoorzien, taakstelling 2023-2027 etc.) en algemene dekkingsmiddelen (provinciefonds, opcenten MRB, dividend etc.).

Financiële consequenties

Mutaties binnen programma 9 zijn deels het gevolg van wijzigingen binnen andere begrotingsprogramma's of hangen direct samen met overhead en overige financiële posten.

Nieuwe eigen middelen

Op grond van het geactualiseerde Meer Jaren Onderhouds Programma (MJOP) provinciale gebouwen 2026-2033 wordt de jaarlijkse toevoeging aan de voorziening groot onderhoud met totaal € 0,68 mln. verhoogd. Dit is conform [PS-besluit van 20 maart 2026](#). Deze bedragen zijn verwerkt onder de desbetreffende programma's waarbij in onderstaande tabel de bedragen zijn verwerkt welke toebehoren aan de overhead (€ 0,42 mln.). De overige aanpassingen zijn verwerkt en toegelicht onder product 3.1.3 Maastricht Aachen Airport, 6.1.1 Cultuur (musea) en 7.2.1 Infrastructuur.

Ook het exploitatiebudget voor het onderhoud van gebouwen is op basis van de geactualiseerde MJOP naar boven bijgesteld met € 0,31 mln.

Overige bijstellingen

In totaal is vanuit het exploitatiebudget van de programma's € 0,12 mln. ingezet voor personele inzet in verband met:

- een technisch projectleider, voor de uitbreiding van het mijnwatermeetnet is een bedrag van € 0,04 mln. overgeheveld vanuit het exploitatiebudget (Maatregelen na-ijl effect steenkoolwinning, product 5.1.4) naar het budget voor personeelskosten.
- een logistiek makelaar, om goederenvervoer over de weg te verplaatsen naar het water of spoor is een bedrag van € 0,08 mln. overgeheveld vanuit het exploitatiebudget (Verkeers- en vervoersmanagement, product 1.1.1) naar het budget voor personeelskosten.

Investeringsbesluit

Binnen de bestaande budgettaire kaders van de exploitatie begroting zijn nieuwe laptops aangeschaft. Hiermee is een bedrag gemoeid van € 0,08 mln. en dit is in deze Voorjaarsrapportage opgenomen in het Financieel voorstel (Investeringsbesluit).

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Nieuwe eigen middelen - bestaand beleid		
9.1.1	GS 3-2-2026 Ophoging onderhoudsbudgetten MJOP 2026-2033 - voorziening groot onderhoud gebouwen	Begrotingsresultaat	477
9.1.1	GS 3-2-2026 Bijstelling onderhoudsbudgetten MJOP 2026-2033 - Groot buggenem	Begrotingsresultaat	-28
9.1.1	GS 3-2-2026 Bijstelling onderhoudsbudgetten MJOP 2026-2033 - ZLSM Simpelveld	Begrotingsresultaat	-33
9.1.1	GS 3-2-2026 Ophoging onderhoudsbudgetten MJOP 2026-2033 - exploitatiebudget	Begrotingsresultaat	31
			447

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Overige bijstellingen - beïnvloedt resultaat		
9.2.5	GS 6-1-2026 Tijdelijke verlenging inzet technisch projectleider	Overboeking binnen begroting	35
9.2.5	GS 10-3-2026 Logistiek makelaar voor model shift	Overboeking binnen begroting	80
9.2.5	Stelpost prijsstijgingen	Bijstelling bestaand budget	35
			150

Financiële begroting

Financieel voorstel

6e begrotingswijziging 2026

De voorstellen, zoals verwerkt in deze Voorjaarsrapportage 2026, zijn verwerkt in de 6e begrotingswijziging 2026. De grafiek onder de begrotingswijziging presenteert het saldo van baten en lasten. De nadelige bedragen worden gecompenseerd door inzet van reserves en het begrotingsresultaat.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begrotingswijziging Voorjaarsrapportage 2026	Wijziging 2027	Wijziging 2028	Wijziging 2029
Lasten				
1 Perspectief voor het landelijk gebied				
1.1 Natuur en landschap				
1.1.1 Natuur, biodiversiteit en fauna	423	27	-35	-35
1.1.2 Limburgs programma Landelijk Gebied	-314	0	0	0
Totaal 1.1 Natuur en landschap	109	27	-35	-35
1.3 Water				
1.3.4 Waterveiligheid en Ruimte Limburg (WRL)	7.152	0	0	62
Totaal 1.3 Water	7.152	0	0	62
Totaal 1 Perspectief voor het landelijk gebied	7.262	27	-35	28
3 Werken aan de toekomstige economie				
3.1 Vestigingsklimaat van morgen				
3.1.1 Vestigingsklimaat van morgen	9.416	709	0	0
3.1.3 Maastricht Aachen Airport	6.783	102	102	102
Totaal 3.1 Vestigingsklimaat van morgen	16.199	811	102	102
3.2 Innovaties voor de maatschappelijke opgaven				
3.2.1 Innovaties voor de maatschappelijke opgaven	-651	-749	0	0

Exploitatie	Begrotingswijziging Voorjaarsrapportage 2026	Wijziging 2027	Wijziging 2028	Wijziging 2029
3.2.2 Brightlands	1.240	200	0	0
Totaal 3.2 Innovaties voor de maatschappelijke opgaven	589	-549	0	0
3.3 Een gezonde arbeidsmarkt				
3.3.1 Een gezonde arbeidsmarkt	1.462	0	0	0
Totaal 3.3 Een gezonde arbeidsmarkt	1.462	0	0	0
3.4 Verduurzaming en circulaire economie				
3.4.1 Verduurzaming en circulaire economie	3.020	67	67	4
Totaal 3.4 Verduurzaming en circulaire economie	3.020	67	67	4
3.5 Gezonde toekomst voor de land- en tuinbouw in Limburg				
3.5.1 Gezonde toekomst voor de land- en tuinbouw in Limburg	100	220	220	0
Totaal 3.5 Gezonde toekomst voor de land- en tuinbouw in Limburg	100	220	220	0
Totaal 3 Werken aan de toekomstige economie	21.370	549	389	106
4 Nieuwe energie en leefmilieu				
4.1 Nieuwe energie				
4.1.1 Energie infrastructuur & ruimtelijke inbedding en verduurzaming industrie en bedrijventerreinen	1.023	279	279	279
4.1.2 Verduurzaming gebouwde omgeving & warmte en grootschalige opwek.	8.300	0	0	0
Totaal 4.1 Nieuwe energie	9.323	279	279	279
4.2 Gezond en veilig leefmilieu				
4.2.1 Gezond en veilig leefmilieu	324	59	49	30

Exploitatie	Begrotingswijziging Voorjaarsrapportage 2026	Wijziging 2027	Wijziging 2028	Wijziging 2029
4.2.2 Vergunningen, toezicht en handhaving	-1.010	-279	-279	-279
Totaal 4.2 Gezond en veilig leefmilieu	-686	-220	-230	-249
Totaal 4 Nieuwe energie en leefmilieu	8.637	59	49	30
5 Leefbare steden en dorpen				
5.1 Leefbare steden en dorpen				
5.1.2 Toekomstbestendige woonruimte	557	0	0	0
5.1.3 Kwaliteit met minder ruimte	503	0	0	0
5.1.4 Bodem en ondergrond	620	173	60	60
Totaal 5.1 Leefbare steden en dorpen	1.680	173	60	60
Totaal 5 Leefbare steden en dorpen	1.680	173	60	60
6 Cultuur en erfgoed voor iedereen				
6.1 Cultuur				
6.1.1 Cultuur	1.119	2.378	1.211	1.061
Totaal 6.1 Cultuur	1.119	2.378	1.211	1.061
6.2 Erfgoed				
6.2.1 Erfgoed, monumenten en archeologie	1.808	178	178	178
Totaal 6.2 Erfgoed	1.808	178	178	178
Totaal 6 Cultuur en erfgoed voor iedereen	2.927	2.556	1.389	1.239
7 Een bereikbaar en toegankelijk Limburg				
7.1 Mobiliteit en bereikbaarheid				
7.1.1 Mobiliteitsvisie en uitvoeringsprogramma	-370	-50	100	3.700
Totaal 7.1 Mobiliteit en bereikbaarheid	-370	-50	100	3.700
7.2 Openbaar vervoer en wegbeheer				
7.2.1 Infrastructuur	-10.184	-58	-58	-58
7.2.2 Openbaar vervoer	0	0	0	0

Exploitatie	Begrotingswijziging Voorjaarsrapportage 2026	Wijziging 2027	Wijziging 2028	Wijziging 2029
Totaal 7.2 Openbaar vervoer en wegbeheer	-10.184	-58	-58	-58
7.3 Limburg nationaal en internationaal verbonden				
7.3.1 Limburg nationaal en internationaal verbonden	-827	927	0	0
Totaal 7.3 Limburg nationaal en internationaal verbonden	-827	927	0	0
Totaal 7 Een bereikbaar en toegankelijk Limburg	-11.381	819	42	3.642
8 Provincie midden in de samenleving				
8.1 Regiodeals				
8.1.1 Regiodeals	15.760	0	0	0
Totaal 8.1 Regiodeals	15.760	0	0	0
8.2 Betrouwbare en integere overheid				
8.2.1 Bestuurlijke verhoudingen	2.487	830	830	830
8.2.4 Externe relaties en Public Affairs	950	480	0	0
Totaal 8.2 Betrouwbare en integere overheid	3.437	1.310	830	830
Totaal 8 Provincie midden in de samenleving	19.196	1.310	830	830
9 Financiën en overhead				
9.1 Overhead				
9.1.1 Overhead	448	448	448	448
Totaal 9.1 Overhead	448	448	448	448
9.2 Algemene financiën				
9.2.5 Stelposten en overige financiën	150	306	405	521
Totaal 9.2 Algemene financiën	150	306	405	521
Totaal 9 Financiën en overhead	598	755	853	969
Totaal Lasten	50.289	6.247	3.577	6.903
Baten				
1 Perspectief voor het landelijk gebied				
1.1 Natuur en landschap				

Exploitatie	Begrotingswijziging Voorjaarsrapportage 2026	Wijziging 2027	Wijziging 2028	Wijziging 2029
1.1.1 Natuur, biodiversiteit en fauna	520	0	0	0
1.1.2 Limburgs programma Landelijk Gebied	-314	0	0	0
Totaal 1.1 Natuur en landschap	206	0	0	0
1.3 Water				
1.3.4 Waterveiligheid en Ruimte Limburg (WRL)	7.215	0	0	0
Totaal 1.3 Water	7.215	0	0	0
Totaal 1 Perspectief voor het landelijk gebied	7.420	0	0	0
3 Werken aan de toekomstige economie				
3.2 Innovaties voor de maatschappelijke opgaven				
3.2.2 Brightlands	-421	-682	-601	-564
Totaal 3.2 Innovaties voor de maatschappelijke opgaven	-421	-682	-601	-564
3.4 Verduurzaming en circulaire economie				
3.4.1 Verduurzaming en circulaire economie	59	59	59	59
Totaal 3.4 Verduurzaming en circulaire economie	59	59	59	59
Totaal 3 Werken aan de toekomstige economie	-362	-623	-542	-504
4 Nieuwe energie en leefmilieu				
4.1 Nieuwe energie				
4.1.1 Energie infrastructuur & ruimtelijke inbedding en verduurzaming industrie en bedrijventerreinen	744	279	279	279
Totaal 4.1 Nieuwe energie	744	279	279	279
4.2 Gezond en veilig leefmilieu				
4.2.2 Vergunningen, toezicht en handhaving	-744	-279	-279	-279
Totaal 4.2 Gezond en veilig leefmilieu	-744	-279	-279	-279
Totaal 4 Nieuwe energie en leefmilieu	0	0	0	0

Exploitatie	Begrotingswijziging Voorjaarsrapportage 2026	Wijziging 2027	Wijziging 2028	Wijziging 2029
5 Leefbare steden en dorpen				
5.1 Leefbare steden en dorpen				
5.1.3 Kwaliteit met minder ruimte	263	0	0	0
Totaal 5.1 Leefbare steden en dorpen	263	0	0	0
Totaal 5 Leefbare steden en dorpen	263	0	0	0
6 Cultuur en erfgoed voor iedereen				
6.1 Cultuur				
6.1.1 Cultuur	10	10	10	10
Totaal 6.1 Cultuur	10	10	10	10
Totaal 6 Cultuur en erfgoed voor iedereen	10	10	10	10
7 Een bereikbaar en toegankelijk Limburg				
7.1 Mobiliteit en bereikbaarheid				
7.1.1 Mobiliteitsvisie en uitvoeringsprogramma	60	0	0	0
Totaal 7.1 Mobiliteit en bereikbaarheid	60	0	0	0
7.3 Limburg nationaal en internationaal verbonden				
7.3.1 Limburg nationaal en internationaal verbonden	-827	927	0	0
Totaal 7.3 Limburg nationaal en internationaal verbonden	-827	927	0	0
Totaal 7 Een bereikbaar en toegankelijk Limburg	-767	927	0	0
8 Provincie midden in de samenleving				
8.1 Regiodeals				
8.1.1 Regiodeals	10.732	0	0	0
Totaal 8.1 Regiodeals	10.732	0	0	0
Totaal 8 Provincie midden in de samenleving	10.732	0	0	0
Totaal Baten	17.296	315	-532	-494
Saldo van baten en lasten	-32.993	-5.932	-4.109	-7.397
Stortingen in reserves				

Exploitatie	Begrotingswijziging Voorjaarsrapportage 2026	Wijziging 2027	Wijziging 2028	Wijziging 2029
3 Werken aan de toekomstige economie				
3.1 Vestigingsklimaat van morgen				
3.1.1 Vestigingsklimaat van morgen	345	0	0	0
3.1.3 Maastricht Aachen Airport	200	-150	-50	0
Totaal 3.1 Vestigingsklimaat van morgen	545	-150	-50	0
3.2 Innovaties voor de maatschappelijke opgaven				
3.2.1 Innovaties voor de maatschappelijke opgaven	10.000	0	0	3.000
3.2.2 Brightlands	1.450	1.450	150	150
Totaal 3.2 Innovaties voor de maatschappelijke opgaven	11.450	1.450	150	3.150
Totaal 3 Werken aan de toekomstige economie	11.995	1.300	100	3.150
9 Financiën en overhead				
9.2 Algemene financiën				
9.2.5 Stelposten en overige financiën	883	150	125	75
Totaal 9.2 Algemene financiën	883	150	125	75
Totaal 9 Financiën en overhead	883	150	125	75
Totaal Stortingen in reserves	12.878	1.450	225	3.225
Onttrekkingen aan reserves				
1 Perspectief voor het landelijk gebied				
1.1 Natuur en landschap				
1.1.1 Natuur, biodiversiteit en fauna	0	0	0	0
Totaal 1.1 Natuur en landschap	0	0	0	0
Totaal 1 Perspectief voor het landelijk gebied	0	0	0	0
3 Werken aan de toekomstige economie				
3.1 Vestigingsklimaat van morgen				

Exploitatie	Begrotingswijziging Voorjaarsrapportage 2026	Wijziging 2027	Wijziging 2028	Wijziging 2029
3.1.1 Vestigingsklimaat van morgen	10.125	0	0	0
3.1.3 Maastricht Aachen Airport	6.681	0	0	0
Totaal 3.1 Vestigingsklimaat van morgen	16.806	0	0	0
3.2 Innovaties voor de maatschappelijke opgaven				
3.2.1 Innovaties voor de maatschappelijke opgaven	9.349	-749	0	3.000
3.2.2 Brightlands	2.728	1.650	150	150
Totaal 3.2 Innovaties voor de maatschappelijke opgaven	12.077	901	150	3.150
3.3 Een gezonde arbeidsmarkt				
3.3.1 Een gezonde arbeidsmarkt	1.462	0	0	0
Totaal 3.3 Een gezonde arbeidsmarkt	1.462	0	0	0
3.4 Verduurzaming en circulaire economie				
3.4.1 Verduurzaming en circulaire economie	2.961	8	8	-55
Totaal 3.4 Verduurzaming en circulaire economie	2.961	8	8	-55
3.5 Gezonde toekomst voor de land- en tuinbouw in Limburg				
3.5.1 Gezonde toekomst voor de land- en tuinbouw in Limburg	100	220	220	0
Totaal 3.5 Gezonde toekomst voor de land- en tuinbouw in Limburg	100	220	220	0
Totaal 3 Werken aan de toekomstige economie	33.406	1.129	378	3.095
4 Nieuwe energie en leefmilieu				
4.1 Nieuwe energie				
4.1.1 Energie infrastructuur & ruimtelijke inbedding en verduurzaming industrie en bedrijventerreinen	0	0	0	0

Exploitatie	Begrotingswijziging Voorjaarsrapportage 2026	Wijziging 2027	Wijziging 2028	Wijziging 2029
4.1.2 Verduurzaming gebouwde omgeving & warmte en grootschalige opwek.	8.300	0	0	0
Totaal 4.1 Nieuwe energie	8.300	0	0	0
4.2 Gezond en veilig leefmilieu				
4.2.1 Gezond en veilig leefmilieu	285	0	0	0
Totaal 4.2 Gezond en veilig leefmilieu	285	0	0	0
Totaal 4 Nieuwe energie en leefmilieu	8.585	0	0	0
5 Leefbare steden en dorpen				
5.1 Leefbare steden en dorpen				
5.1.2 Toekomstbestendige woonruimte	557	0	0	0
5.1.4 Bodem en ondergrond	555	140	60	60
Totaal 5.1 Leefbare steden en dorpen	1.112	140	60	60
Totaal 5 Leefbare steden en dorpen	1.112	140	60	60
7 Een bereikbaar en toegankelijk Limburg				
7.1 Mobiliteit en bereikbaarheid				
7.1.1 Mobiliteitsvisie en uitvoeringsprogramma	-300	0	300	3.900
Totaal 7.1 Mobiliteit en bereikbaarheid	-300	0	300	3.900
7.2 Openbaar vervoer en wegbeheer				
7.2.1 Infrastructuur	-10.125	0	0	0
Totaal 7.2 Openbaar vervoer en wegbeheer	-10.125	0	0	0
Totaal 7 Een bereikbaar en toegankelijk Limburg	-10.425	0	300	3.900
8 Provincie midden in de samenleving				
8.1 Regiodeals				
8.1.1 Regiodeals	5.027	0	0	0

Exploitatie	Begrotingswijziging Voorjaarsrapportage 2026	Wijziging 2027	Wijziging 2028	Wijziging 2029
Totaal 8.1 Regiodeals	5.027	0	0	0
8.2 Betrouwbare en integere overheid				
8.2.1 Bestuurlijke verhoudingen	2.025	0	0	0
Totaal 8.2 Betrouwbare en integere overheid	2.025	0	0	0
Totaal 8 Provincie midden in de samenleving	7.052	0	0	0
9 Financiën en overhead				
9.2 Algemene financiën				
9.2.5 Stelposten en overige financiën	200	846	0	62
Totaal 9.2 Algemene financiën	200	846	0	62
Totaal 9 Financiën en overhead	200	846	0	62
Totaal Onttrekkingen aan reserves	39.930	2.114	738	7.117
Saldo mutatie reserves	27.053	664	513	3.892
Resultaat	-5.940	-5.268	-3.596	-3.505

Storting specificatie mutatie reserves

€ x
1000

Programma	Product	Begrotingswijziging Voorjaarsrapportage 2026	Meerjarenraming			
			2027	2028	2029	
3	Werken aan de toekomstige economie	311 Toevoeging risicoreserve SIS (3.2.2)	345	0	0	0
		313 Toevoeging risicoreserve SIS (MAA)	200	-150	-50	0
		321 Toevoeging risicoreserve SIS (BFF)	8.000	0	0	3.000
		321 Toevoeging risicoreserve SIS (LVVF)	2.000	0	0	0
		322 Toevoeging risicoreserve SIS (BMHC)	150	150	150	150
		322 Toevoeging risicoreserve SIS (GPV)	1.000	1.000	0	0
		322 Toevoeging risicoreserve SIS (SSC)	300	300	0	0
Totaal Werken aan de toekomstige economie		11.995	1.300	100	3.150	
9	Financiën en overhead	925 Toev. algemene reserve (egaliseren jaarresultaten)	883	150	125	75
Totaal Financiën en overhead		883	150	125	75	
Eindtotaal		12.878	1.450	225	3.225	

Onttrekking specificatie mutatie reserves

€ x
1000

Programma	Product	Begrotingswijziging Voorjaarsrapportage 2026	Meerjarenraming			
			2027	2028	2029	
3	Werken aan de toekomstige economie	311 Aanw. egal.reserve Programmakosten VDL-Nedcar	10.125	0	0	0
		313 Aanwending risicoreserve SIS	6.681	0	0	0
		321 Aanwending algemene reserve vrij deel (BFF)	8.000	0	0	3.000
		321 Aanwending PR Economie	749	-749	0	0
		321 Aanwending PR onvoorziene uitgaven	36	0	0	0
		321 Aanwending reserve aandelentransactie LIOF	564	0	0	0

				€ x 1000			
		322 Aanwending PR Brightlands	2.575	1.450	150	150	
		322 Aanwending PR Economie	-47	0	0	0	
		322 Aanwending risicoreserve SIS	200	200	0	0	
		331 Aanwending PR bestuurslijke vernieuwing	250	0	0	0	
		331 Aanwending PR Onderwijs en Arbeidsmarkt	1.212	0	0	0	
		341 Aanwending PR Economie	-39	8	8	-55	
		341 Aanwending PR onvoorziene uitgaven	3.000	0	0	0	
		351 Aanwending PR Landbouw	100	220	220	0	
		Totaal Werken aan de toekomstige economie	33.406	1.129	378	3.095	
4	Nieuwe energie en leefmilieu	412 Aanwending PR Energie	8.300	0	0	0	
		421 Aanwending PR Energie	285	0	0	0	
		Totaal Nieuwe energie en leefmilieu	8.585	0	0	0	
5	Leefbare steden en dorpen	512 Aanwending PR Wonen	557	0	0	0	
		513 Aanwending reserve bodemsanering 2024-2030	263	0	0	0	
		514 Aanw. reserve DU najil-effecten mijnbouw	378	140	60	60	
		514 Aanwending reserve bodem en ondergrond '24-'30	178	0	0	0	
		Totaal Leefbare steden en dorpen	1.375	140	60	60	
7	Een bereikbaar en toegankelijk Limburg	711 Aanwending PR Bereikbaarheid	0	0	0	3.900	
		711 Aanwending reserve Bereikbaarheidsmiddelen	-300	0	300	0	
		721 Aanw. egal.reserve Programmakosten VDL-Nedcar	-10.125	0	0	0	
		Totaal Een bereikbaar en toegankelijk Limburg	-10.425	0	300	3.900	
8	Provincie midden in de samenleving	811 Aanwending PR Bestuurlijke vernieuwing	95	0	0	0	
		811 Aanwending PR Regiodeals 5e en 6e tranche	4.932	0	0	0	
		821 Aanwending PR bestuurlijke vernieuwing	2.025	0	0	0	
		Totaal Provincie midden in de samenleving	7.052	0	0	0	
9	Financiën en overhead	925 Aanw. algemene reserve (egaliseerbaar)	200	846	0	62	

	€ x 1000			
Totaal Financiën en overhead	200	846	0	62
Eindtotaal	40.193	2.114	738	7.117

Investeringsbesluit

In het Statenvoorstel Voorjaarsrapportage 2026 wordt gevraagd het investeringsbesluit vast te stellen. Dit valt immers ook onder het budgetrecht van Provinciale Staten.

Zoals ook beschreven bij de diverse producten staan onderstaande investeringen gepland:

- Voor de verduurzaming van het Limburgs Museum wordt een investeringskrediet (€ 0,26 mln.) beschikbaar gesteld voor het plaatsen van zonnepanelen (product 6.1.1.).
- Zoals in VGR12 van het IPML aangegeven, is het infrastructurele project N270 Via Venray fase 1B versoberd en gesplitst in een fase 1A en 1B. Voor fase 1B is een nieuwe realisatieovereenkomst ondertekend. Deze Fase 1B bestaat uit een aantal kleine maatregelen.
- Binnen de bestaande budgettaire kaders van de exploitatie begroting zijn nieuwe laptops aangeschaft. Hiermee is een bedrag gemoeid van € 0,08 mln. (product 9.1.1.).

Investeringsbesluit	Afschr. termijn	Krediet-bedrag	Looptijd	Fasering			
				2026	2027	2028	2029
Verduurzaming Limburgs Museum	25	264	2026-2027	264			
N270 Via Venray fase 1B	40	-13.000	2026		-13.000		
Aanschaf laptops	5	79	2026-2030	79			
Totaal		-12.657		343	-13.000	0	0

Instellingsbesluit Egalisatiereserve OV-concessie

Voorgesteld wordt een Egalisatiereserve 'OV concessie' in te stellen. Het doel van deze reserve is de lasten van de OV-concessie gelijkmatig te verdelen over de jaren, waarbij overschotten van het budget in enig jaar aan de reserve worden toegevoegd en tekorten in een ander jaar aan de reserve worden onttrokken.

Naam reserve	Egalisatiereserve OV-concessie
Instellingsbesluit PS-besluit	Voorjaarsrapportage 2026 (PS 26-6-2026)

Doel van de reserve	Egalisatiefunctie, restanten en tekorten binnen het budget van de totale concessie worden met deze reserve verrekend.
Voedingsplan	In de periode 2024-2026 worden de middelen voortvloeiend uit de motie Bikker ten behoeve van het OV-aanbod op peil houden en verbeteren en het voorkomen van de tariefstijging regionaal OV-tarief uitgekeerd via een decentralisatie-uitkering. Vanaf 2027 maken deze middelen onderdeel uit van de algemene uitkering, zie paragraaf 2.2.5 van de septembercirculaire 2024. Ook het eventuele onbenutte deel van de bijdrage OV-concessie wordt jaarlijks toegevoegd aan deze reserve. Indien er een tijdelijk tekort dreigt te ontstaan kan de reserve tijdelijk worden aangevuld uit de Algemene reserve, onder voorwaarde dat de middelen volledig binnen de termijn van de meerjarenraming terugvloeien naar de Algemene reserve.
Bestedingsplan	Uitvoering van het Ontwikkelplan OV (actualisatie 10/12/2024, zie mededeling portefeuillehouder van 19/12/2024) inclusief 'herijking' van het post-Covid economisch evenwicht in de OV-concessies, Dalvrij Limburg, OV-pay en het opheffen van eventuele indexeringsverschillen provinciefonds (LP) en OV-index (LBI). Eventuele tijdelijke tekorten in de reserve OV-concessie worden gedekt uit de algemene reserve, met als voorwaarde dat deze middelen na aanvulling van de reserve OV-concessie (egalisatie) worden teruggestort naar de algemene reserve.
Maximum omvang	N.v.t.
Looptijd reserve	Onbepaalde tijd
Rentetoevoeging	Nee

Lijst met afkortingen

Afkortingen

Afkortingen

A	
AI	Kunstmatige Intelligentie
ANLb	Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer
APPA	Algemene Pensioenwet politieke ambtsdragers
AROV	actieprogr.reg.openb.vervoer
B	
BCC	Brightlands Chemelot Campus
BCGV	Brightlands Campus Greenport Venlo
BFF	Brightlands Future Fund
BL-MHC	Brightlands Maastricht Health Campus
BO-MIRT	Bestuurlijk Overleg - Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport
BO	Bestuurlijk Overleg
BPL	Buitenring Parkstad Limburg
BRZO	Besluit Risico Zware Ongevallen
BSSC	Brightlands Smart Service Campus
BV	Besloten Vennootschap
B&W	Burgemeester en Wethouders
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
C	
CCV	Chemelot Campus Vastgoed C.V.
CdK	Commissaris van de Koning
CDOKE	Klimaat- en Energiebeleid
CE	Circulaire Economie
CEL	Circulaire Economie Limburg
CEL	Coöperatie Erfgoed Limburg
CES	Cluster Energie Strategie
CID	Clean Industrial Deal
CV	Commanditaire Vennootschap
D	
DHZ	Deltaplan Hoge zandgronden Zuid Nederland
DRIS	Dynamische Reis Informatie Systemen
DU	Doeluitkering
DU	Decentralisatie Uitkering
E	
EGTS	Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking

A	
EIP	Europees Innovatie Partnerschap
EMR	Euregio Maas-Rijn
ET	Einstein Telescope
EU	Europese Unie
F	
FIN	Financiën
G	
GBDA	Groenblauwe dooradering
GGA	Gebiedsgerichte Aanpak
GIP	Grens informatiepunten
GLB-NSP	Gemeenschappelijke Landbouwbeleid-Nationaal Strategisch Plan
GPP	Geluidsproductieplafonds
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GS	Gedeputeerde Staten
GUN	Gemeentelijke Uitvoeringskracht Nieuwe stijl
H	
HBLM	Holding Businesspark Luchthaven Maastricht
HBO	Hoger beroepsonderwijs
I	
IP	Investeringsplan
IPML	Integraal Programma Mobiliteitsopgaven Limburg
IPO	Interprovinciaal overleg
IVN	Instituut voor Natuureducatie en Duurzaamheid
J	
JOGG	Jongeren Op Gezond Gewicht
JTF	Just Transition Fund
K	
KGG	Ministerie van Klimaat en Groene Groei
L	
LBI	Landelijke Bijdrage Index
LEADER	Liaison Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale
LEF	Limburgs Energiefonds
LIOF	Limburgs Instituut voor Ontwikkeling en Financiering
LLTB	Limburgse Land- en Tuinbouwbond
LOS	Limburgs Offensief Stikstof
LVFF	Limburg Vroege Fase Fonds
LVV	Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
M	
MAA	Maastricht Aachen Airport

A	
MBO	Middelbaar beroepsonderwijs
MFK	Meerjarig Financieel Kader
MGB	Maatregel gebiedsgerichte beëindiging
MIRT	Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport
MJOP	Meerjarenonderhoudsplan
MKB	Midden- en Klein Bedrijf
MLVVN	Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
MMC	Multimodale corridor
MOB	Mobiliteit
MoU	Memorandum of Understanding
MRB	Motorrijtuigenbelasting
MUMC+	Maastricht Universitair Medisch Centrum
N	
N2000	Natura 2000
NEDAB	Niet Economische Diensten van Algemeen Belang
NHV	Natuurherstelverordening
NPE	Nationaal Programma Energiesysteem
NV	Naamloze Vennootschap
NRW	Nordrhein Westfalen
NSP	Nationaal Strategisch Plan
NWE	NorthWest Europe programme
O	
OCW	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
ODZL	Omgevingsdienst Zuid-Limburg
OECD	Organisation for Economic Cooperation and Development
OMOP	Overeenkomst Met Open Posten
OP	Ontwikkelperspectief
OV	Openbaar Vervoer
OVL	Omgevingsverordening Limburg
P	
PA	Public Affairs
P&C	Planning en Control
PEM	Provinciale Energiediensten Maatschappij
PES	Provinciale Energie Strategie
PIP	Provinciaal Inpassingsplan
PLA	Platteland
pMIEK 2.0	provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat 2.0
POVI	Provinciale Omgevingsvisie
PS	Provinciale Staten

A	
R	
RES	Regionale Energie Strategieën
RIEC	Regionale Informatie- en Expertise Centrum Limburg
RO	Ruimtelijke Ordening
Rpmp	Regeling provinciale maatregelen PAS-melders
RPO	Regio- Provincie Overleggen
RUD	Regionale Uitvoerings Diensten
RUD-LN	Regionale Uitvoerings Diensten Limburg Noord
S	
SEB	Schoon en Emissie loos Bouwen
SIS	Sturing in Samenwerking
SMP	Soorten Management Plan
SMR	Kleine modulaire reactoren
SNL	Subsidiestelsel Natuur en Landschap
SODm	Staatstoezicht op de Mijnen
SPUK	Specifieke Uitkering
SSC	Smart Services Campus
STIPP	SME Transition Innovation Partner Projects
STOER	Schrappen Tegenstrijdige en Overbodige Eisen en Regelgeving
SVNL	Natuur- en Landschapsbeheer
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
T	
TEFAF	The European Fine Art Fair
TNO	Nederlandse Organisatie voor Toegepast-Natuurwetenschappelijk Onderzoek
TUG	Tijdelijk en Uitzonderlijk Gebruik
U	
UP	Uitvoeringsprogramma
V	
VDL	Van der Leegte
VGR	Voortgangsrapportage
VTH	Vergunningen, Toezicht en Handhaving
VWS	Volksgesondheid, Welzijn en Sport
W	
WBI	Woningbouwimpuls
Wet DBA	Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties
WML	Waterleiding Maatschappij Limburg
WO	Wetenschappelijk onderwijs
WRL	Waterveiligheid en Ruimte Limburg
WZL	Warmtenet Zuid-Limburg

A	
Z	
ZL	Zuid-Limburg
ZLSM	Zuid-Limburgse Stoomtrein Maatschappij
ZRK	Zuidelijke Rekenkamer